

ONTWERP VAN DECREET OVER HET ONDERWIJS XXXIV

Samenvatting

Dit decreet bevat bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs wijzigen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit onderwijsdecreet XXXIV beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

- A. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

Meerdere artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

- B. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord: verminderingen van administratie en verbetering van juridische teksten. Dit onderwijsdecreet bevat juridisch-technische verbeteringen of het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen jaren, zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.

Jaarlijks ontstaan er situaties zoals hierboven onder A beschreven die leiden tot genummerde decreten.

Deze situaties worden veelal veroorzaakt door de snelheid en de hoeveelheid van verschillende regelgevende processen (waaronder ook dat van het genummerd decreet) die vaak gelijktijdig lopen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In chronologische volgorde van de bestaande decreten die worden aangevuld en gewijzigd bevat dit voorontwerp van decreet 22 hoofdstukken.

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen gegeven (louter technische correcties worden enkel bij de artikelsgewijze bespreking toegelicht).

Leerplichtonderwijs en internaten (wijzigingen van het decreet basisonderwijs, de codex secundair onderwijs, het decreet kwaliteit in onderwijs en het decreet onderwijsinternaten)

Vrijheidsbeperkende maatregelen (afzondering en fixatie)

Op dit moment bestaat er in het onderwijs geen regelgeving over het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen, in het bijzonder over afzondering en fixatie. Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn alle maatregelen die een beperking van keuzevrijheid en/of contact met de buitenwereld van de leerling/interne inhouden.

De twee meest verregaande vormen van vrijheidsbeperkende maatregelen zijn afzondering en fixatie. Afzondering is het verblijf van een leerling/interne in een ruimte die hij niet zelfstandig kan verlaten (dus niet iemand in de hoek of in een aparte kamer die niet op slot is, zetten). Fixatie is elke handeling of elk gebruik van materiaal die de bewegingsvrijheid van de persoon beperkt, verhindert of belemmert, waardoor de persoon niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid kan herwinnen. Afzondering en fixatie zijn in principe verboden.

Scholen, centra voor deeltijds beroepsonderwijs en onderwijsinternaten moeten echter in uitzonderlijke situaties maatregelen inzake afzondering en fixatie kunnen nemen, bijvoorbeeld om de veiligheid te bewaren. In dat geval kunnen ze zich wel op de noodtoestand beroepen, maar de noodtoestand biedt zeer weinig duidelijkheid voor het personeel van de school, het centrum of het onderwijsinternaat en voor de leerling of interne van wie de rechten ook gevrijwaard moeten worden.

Een kader is dus noodzakelijk om enerzijds de rechten van het kind te vrijwaren en anderzijds om rechtszekerheid en duidelijkheid te geven aan het personeel van de onderwijsinstellingen. Zo worden personeelsleden en leerlingen beter beschermd. De vraag naar duidelijkheid inzake afzondering en fixatie leeft ook bij de schoolteams, de pedagogische begeleiding, de onderwijsinspectie en andere instanties die zich focussen op kinderrechten zoals het

Kinderrechtencommissariaat. Deze artikelen komen tegemoet aan deze vragen en creëren een regelgevend kader voor afzondering en fixatie.

Naast het creëren van een kader met betrekking tot afzondering en fixatie, is het vooral belangrijk dat er wordt ingezet op de preventie van afzondering en fixatie binnen het onderwijs.

Afzondering en fixatie zijn verboden behalve onder bepaalde voorwaarden. Het is dus uitdrukkelijk niet de doelstelling van dit decreet om afzondering en fixatie te normaliseren. De doelstelling van dit decreet is om een duidelijk beperkend kader op te leggen waarbij de zeer uitzonderlijke gevallen waarbij afzondering en fixatie toegestaan zijn, worden bepaald.

Het ontwikkelen van een kader en het gebruik van afzondering of fixatie is enkel mogelijk samen met een beleid inzake preventie van afzondering en fixatie, bewustmaking de gevolgen van afzondering en fixatie voor het kind.

Binnen de residentiële jeugdhulp wordt er ook gebruik gemaakt van afzondering en fixatie. Een nieuw herwerkt kader voor afzondering en fixatie wordt ook opgenomen in het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht.

Vaak werkt de residentiële jeugdhulp nauw samen met scholen (voor het buitengewoon onderwijs). Het is dus niet wenselijk dat het kader binnen onderwijs volledig verschillend is van het kader binnen de jeugdhulp. Het kader van het DRM vormt dus een inspiratie voor het kader binnen onderwijs, ook omdat dit kader gebaseerd is op "*de intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede residentiële jeugdhulp*" dat een brede mensenrechtenanalyse bevat die ook van toepassing kan zijn op onderwijs. Het luik met betrekking tot vrijheidsbeperkende maatregelen is maar een klein onderdeel van het DRM. Het DRM gaat zeer ruim en bevat allerlei bepalingen die relevant zijn binnen de jeugdhulp, maar niet binnen onderwijs. Het DRM van toepassing maken op onderwijs is dus absoluut geen optie.

Onderwijs is een ander beleidsdomein en heeft een eigen specifiek kader en een eigen manier van werken. De focus ligt op leren en veel scholen passen afzondering en fixatie nooit toe. Daarom wordt er dus voor onderwijs een eigen kader uitgewerkt. Dit kader wordt ingeschreven in het decreet basisonderwijs, de Codex Secundair Onderwijs, het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs en het decreet onderwijsinternaten.

De VLOR is over het algemeen tevreden dat er een decretaal kader over afzondering en fixatie wordt opgenomen en benoemt heel wat voordelen van dit decretaal kader (bijvoorbeeld het creëren van rechtszekerheid, het duidelijk principiële verbod), maar wijst er wel op dat een verzameldecreet in principe niet de beste piste is om dit te doen. De VLOR betreurt verder dat niet alle onderwijspartners bij het voortraject zijn betrokken.

Gezien de noodzaak aan een kader voor afzondering en fixatie met als uitgangspunt het principiële verbod op afzondering en fixatie en gezien het einde

van de legislatuur, werd ervoor gekozen om deze bepalingen op te nemen in dit onderwijsdecreet. Omwille van de noodzaak van rechtszekerheid en in het belang van het kind werd deze keuze gemaakt. Zo kunnen de rechten van de leerling gevrijwaard worden en wordt er duidelijkheid geboden aan het onderwijspersoneel. De onderwijsinspectie kreeg de opdracht na te gaan of er behoefte aan een regelgevend kader is en zo ja: verkennen wat er dan precies moet geregeld worden. Een werkgroep met betrokkenheid van onderwijsverstrekkers deed verkennend werk voorafgaand aan het legistieke traject.

Een aantal onderwijspartners¹ hebben in een voetnoot bij het VLOR-advies nog een aantal opmerkingen toegevoegd. Meer bepaald wordt er gesteld dat het niet voldoende opgenomen zou zijn dat de voorgestelde regeling dat de maatregelen moeten ingebed zijn in een algemeen zorgbeleid. Verder wijzen ze erop dat een school pas verplicht is een beleid inzake preventie van afzondering en fixatie te ontwikkelen als de school al eerder zo'n maatregel heeft moeten nemen en de school de kans reëel acht dat ze nog een maatregel inzake afzondering en fixatie zal moeten nemen. Ook wordt gesteld dat de tekst voornamelijk gemotiveerd wordt vanuit de onderwijsverstrekker en niet vanuit het perspectief van de leerling.

Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat het ontwikkelen van een beleid ter preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het beleid op leerlingenbegeleiding. Een algemeen kader over leerlingenbegeleiding is reeds decretaal bepaald en in dit algemeen kader wordt niet elke taak afzonderlijk benoemd. Het zou dus onlogisch zijn om dit gedetailleerd voor afzondering en fixatie te doen en niet voor alle andere elementen van leerlingenbegeleiding. De bepaling over preventie wordt aangepast zodat ook scholen die de inschatting maken dat ze maatregelen inzake afzondering en fixatie zullen moeten nemen een beleid inzake preventie zullen moeten ontwikkelen, ook al hebben ze nog geen maatregel inzake afzondering of fixatie moeten nemen. Het standpunt dat de maatregel zou vertrekken vanuit de onderwijsverstrekkers kan absoluut niet gevolgd worden. Het kader dient er juist voornamelijk voor om de kinderen te beschermen en om te garanderen dat zo'n maatregelen alleen maar genomen worden als er geen andere opties meer zijn, dat de maatregel veilig verloopt en dat de maatregel geregistreerd wordt.

¹ Voetnoot van het VLOR-advies: Voor VVS, ACOD, COV, COC, VSOA en Vliir horen vrijheidsbepalende maatregelen niet thuis in dit genummerd decreet. Over dergelijke maatregelen is een voorafgaande brede discussie nodig: een afweging van voor- en nadelen, een gesprek over de randvoorwaarden. Er rijzen al meteen enkele bezorgdheden, die duidelijk maken dat deze maatregelen voorwerp moeten zijn van een afzonderlijk debat. We noemen ze hieronder, bij wijze van voorbeeld:

- Het is niet voldoende expliciet opgenomen in de voorgestelde regeling dat de maatregelen moeten ingebed zijn in een algemeen zorgbeleid.
- Een school is verplicht een beleid inzake preventie van afzondering en fixatie te ontwikkelen als de school al eerder zo'n maatregel heeft moeten nemen en de school de kans reëel acht dat ze nog een maatregel inzake afzondering en fixatie zal moeten nemen. Niet elke school is dus verplicht. Het is belangrijk dat alle scholen een beleid hebben dat duidelijkheid schept voor leerlingen, ouders en personeel.
- De maatregelen worden thans voornamelijk gemotiveerd vanuit het perspectief van de onderwijsverstrekker, maar nemen het perspectief van de leerling niet mee. Er zijn in de tekst geen overwegingen inzake de impact die de maatregelen kunnen hebben op de leerling en diens leerproces.

Ten gevolge het advies van de Raad van State zijn meerdere aanpassingen aan de ontworpen artikelen aangebracht (zie verder).

Leerplichtonderwijs (wijzigingen van het decreet basisonderwijs en de codex secundair onderwijs)

Aanpassing bewaartermijnen gegevens Vlaamse Toetsen

De Vlaamse toetsen zijn digitale toetsen voor wiskunde en Nederlands. Elke school kan beslissen of de klassenraad bij de evaluatie al dan niet rekening houdt met de resultaten van de leerling op de Vlaamse toetsen. Het decreet over de Vlaamse toetsen in onderwijs stelt: "De resultaten van de Vlaamse toetsen worden op de volgende wijze gebruikt: ... op leerlingniveau als een van de mogelijke elementen waarmee de klassenraad rekening kan houden bij de evaluatie. De resultaten op leerlingniveau worden niet als enige criterium voor de evaluatie gebruikt."

Ouders en leerlingen kunnen in beroep gaan tegen de beslissing van de klassenraad. Het resultaat van de beroepsprocedure wordt uiterlijk 15 september schriftelijk ter kennis gebracht aan de betrokken personen. Wanneer de klassenraad bij de leerlingenevaluatie rekening houdt met de resultaten van de Vlaamse toetsen, is het logisch dat leerlingen en ouders inzage kunnen krijgen tot aan de afloop van de beroepsprocedure.

Ouders en leerlingen die kiezen voor een beroepsprocedure kunnen gebruik maken van de informatie over de resultaten van de leerling zoals vermeld in het feedbackrapport. Het decreet over de Vlaamse toetsen in onderwijs stelt: "De leerlingen of hun ouders hebben het recht op inzage in en kopie van het feedbackrapport met hun resultaten op de Vlaamse toetsen." (artikel 5 en 11). Dit feedbackrapport bevat voor één leerling de score voor Nederlands (begrijpend lezen) en de score(s) voor (onderdelen van) wiskunde.

Het decreet over de Vlaamse toetsen stelt eveneens: "De leerlingen of hun ouders hebben het recht op inzage in hun toets, op een manier die de vertrouwelijkheid van de toetsvragen garandeert." (artikel 5 en 11) Bij die toetsinzage krijgt de leerling of diens ouders de toetsvragen te zien en de antwoorden die de leerling op elke toetsvraag gaf. De toetsvragen in combinatie met de gegeven antwoorden worden opgeslagen in het toetsplatform. Om een leerling of diens ouders toegang te geven tot het toetsinzagerapport is er een koppeling nodig met de gegevens van de leerling in de registratiemodule. Gezien de beroepsprocedure tot 15 september kan lopen, moet de mogelijkheid gegeven worden aan ouders en leerlingen om het toetsinzagerapport te raadplegen tot 15 september.

Bewijslast indicator zorgthuis

Binnen de regelgeving basisonderwijs en secundair onderwijs bestaat het begrip leerlingen met een zorgthuis en binnen het basisonderwijs ook het begrip geplaatste leerlingen.

De betrokken overheidsagentschappen gaan voor de operationalisering van de bewijslast voor het voldoen aan deze kenmerken de gegevens over de beoogde leerlingen uitwisselen (intern op niveau van de overheid). De Raad van State gaf in zijn advies nr. 72.712/1 op 10 januari 2023 bij het besluit van de Vlaamse Regering dat deze gegevensuitwisseling mogelijk maakte aan dat de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het decreet zelf moeten worden vastgesteld. D.m.v. dit decreet wordt voorzien in een dergelijke rechtsgrond.

Ten gevolge het advies van de GBA en de VTC wordt de bewaartermijn vastgelegd. Ook wordt opgenomen dat het INSZ-nummer enkel opgevraagd wordt voor leerlingen met een INSZ-nummer. Dit komt ook tegemoet aan het advies van de Raad van state.

Enkel basisonderwijs (wijzigingen van het decreet basisonderwijs)

Uitstap uit scholengemeenschap bij fusie van gemeenten

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over vrijwillige fusies van gemeenten goed. Een fusie gaat in op 1 januari 2025. In principe kunnen gemeenten ervoor kiezen om eerder te fuseren, maar dan moeten ze tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen organiseren. Een fusie van gemeenten kan ertoe leiden dat de scholen van de nieuwe gemeente in verschillende scholengemeenschappen komen te liggen. Er is ook een effect mogelijk op netoverschrijdende scholengemeenschappen. In dergelijke gevallen wordt het mogelijk dat er wijzigingen aan de scholengemeenschappen aangebracht worden.

Telling aan 1,5 geplaatste kinderen

In het decreet over het onderwijs XXXI werd het begrip "leerlingen die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg" opgeheven, wegens de overlap met de toen geactualiseerde definitie van thuisloze leerling. De overlap is echter niet volledig, hierdoor zouden sommige leerlingen naar de toekomst toe niet meer extra omkaderd worden, terwijl dit nooit de bedoeling was. Door dit artikel blijft er voorzien worden in de extra omkadering voor geplaatste kinderen. De formulering van het artikel wordt ook in lijn gebracht met de terminologie die gehanteerd wordt na de hervormingen binnen de jeugdhulpverlening.

Verklaring op eer bij overdrachten niet meer opsturen naar AGODI

Schoolbesturen dienden tot nog toe met het oog op de controle van overdracht en herverdeling van lestijden en uren een verklaring op eer te bezorgen aan AGODI, waarin zij verklaren de bepalingen inzake overdracht en herverdelingen in acht te nemen. In de toekomst dient dit niet meer opgestuurd te worden naar AGODI. Zo komt er planlastvermindering voor de scholen.

Definitie afstand

In het decreet basisonderwijs wordt afstand gedefinieerd als de 'kortst mogelijke afstand gemeten langs de rijbaan'. Er gebeurt een technische aanpassing om te

verduidelijken dat deze definitie niet van toepassing is op de regelgeving inschrijvingsrecht.

Verduidelijking dat enkel regelmatige leerlingen een getuigschrift basisonderwijs kunnen behalen, ook voor kinderen met een IAC-verslag

Er wordt verduidelijkt dat leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon of in het buitengewoon basisonderwijs regelmatige leerlingen moeten zijn om het getuigschrift te ontvangen, net zoals in het gewoon onderwijs. De vereiste van regelmatigheid geldt ook voor kinderen met een IAC-verslag. Dit wordt verduidelijkt.

Enkel secundair onderwijs (wijzigingen van de codex secundair onderwijs en decreet leren en werken)

Aanpassing berekeningswijze uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen

Er komt een vereenvoudiging van de berekeningswijze van de uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen. De aanpassing laat een snellere toekenning van deze middelen aan de scholen toe. Hierdoor hebben scholen een sneller zicht op de hen toegekende middelen en kunnen zij eerder starten met de planning van het volgende schooljaar.

Tweede ambt adjunct-directeur buitengewoon secundair onderwijs

Een tweede ambt van adjunct-directeur wordt mogelijk in buitengewoon secundair onderwijs vanaf 600 leerlingen.

Leeftijdsvoorwaarde 12 jaar buitengewoon secundair onderwijs

Het verplichte gemotiveerde CLB-advies voor 12-jarige leerlingen die de overstap maken naar het eerste leerjaar B in opleidingsvorm 4 wordt geschrapt. Een leerling kan immers in gewoon onderwijs ook van rechtswege toegelaten worden tot het eerste leerjaar B in het gewoon secundair onderwijs.

Programmatie 7de leerjaren

Met betrekking tot het derde leerjaar van de derde graad worden de programmatieregels voor de gemoderniseerde structuuronderdelen vastgelegd en de tijdelijke programmatieregels voor de niet-gemoderniseerde structuuronderdelen opgeheven.

Wijzigingen m.b.t. scholengemeenschappen

De scholengemeenschappen zijn op 1 september 2020 opnieuw gestart voor een periode van zes schooljaren. Dit artikel expliciteert dat er voor scholengemeenschappen wordt gewerkt met vaste periodes van zes schooljaren.

De mogelijkheid om uit een scholengemeenschap te stappen als een school met een vereniging van gemeenten als schoolbestuur wordt overgenomen door een schoolbestuur dat geen vereniging van gemeenten is, wordt geschrapt. Er is in het secundair onderwijs geen enkele school meer met een vereniging van gemeenten als schoolbestuur, waardoor deze bepaling overbodig geworden is.

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over vrijwillige fusies van gemeenten goed. Een fusie gaat in op 1 januari 2025. In principe kunnen gemeenten ervoor kiezen om eerder te fuseren, maar dan moeten ze tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen organiseren. Een fusie van gemeenten kan ertoe leiden dat de scholen van de nieuwe gemeente in verschillende scholengemeenschappen komen te liggen. In dergelijke gevallen wordt het mogelijk dat er wijzigingen aan de scholengemeenschappen aangebracht worden.

Subsidie organisator ondersteunend traject

Externe organisatoren van een ondersteuningstraject binnen duaal leren kunnen, binnen de beschikbare kredieten, een subsidie ontvangen voor de begeleidingen die worden voorzien. Deze begeleidingen beogen een versterking van leerlingen in duaal leren met betrekking tot hun arbeidsmarktgerichte, beroepsgerichte en loopbaangerichte competenties, en kan verschillende vormen aannemen. De begeleidingen kunnen bestaan uit één-op-één begeleidingen van leerlingen, maar kunnen ook inzetten op versterking van een werkgever in de begeleiding van leerlingen of groepsbegeleidingen. De huidige bepaling suggereert dat een subsidie enkel kan worden toegekend op basis van een individuele prestatie per leerling, wat de inzet van de begeleidingen beperkt. De subsidie zou immers moeten toegekend worden op basis van de individuele prestatie van een begeleider, die vanzelfsprekend werkt met de doelstelling tot versterking van leerlingen.

Inschrijvingsrecht: wachtlijsten Nederlands hogere leerjaren in Brussel

Bij de hogere leerjaren in het gewoon secundair onderwijs in Brussel wordt er voorrang voor Nederlandstaligen gegeven. In de praktijk wordt er dan ook meestal een wachtlijst voor Nederlandstaligen bijgehouden. Dit sluit aan bij de geest van het decreet en wordt verduidelijkt.

Uren onthaalonderwijs in duaal leren en centra voor deeltijds onderwijs

In de Codex secundair onderwijs wordt verduidelijkt dat het pakket uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers zoals dit van toepassing is in het stelsel Leren en Werken ook van toepassing is in het duale aanbod van de centra voor deeltijds onderwijs, maar niet voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. De systematiek van de toekenning van dit pakket uren-leraar blijft ongewijzigd. Tevens wordt in het decreet leren en werken de formulering aangepast aan de inkanteling van het stelsel van leren en werken in duaal leren.

Omschrijving van opleidingsprofiel en delegaties naar Vlaamse Regering BUSO OV3

De delegatie naar de Vlaamse Regering om uitvoeringsmaatregelen te nemen met betrekking tot het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3 (d.i. beroepsonderwijs) wordt bijgestuurd. Enerzijds vindt een actualisatie plaats om overlap te vermijden: het item "organisatie" is voldoende ruim en het item "klassenraadsbevoegdheden" wordt al geregeld in art. 115 van de Codex. Anderzijds wordt voorzien dat de 'opleidingsprofielen', die als begrip worden gedefinieerd, worden ontwikkeld door de onderwijsverstrekkers zodat de Vlaamse Regering nog enkel een goedkeuringsrol heeft. Het legistiek proces wordt hierdoor ingekort want de juridische toets door de Raad van State wordt overbodig. De procedure voor opleidingsprofielen wordt zodoende vergelijkbaar met die voor curriculumdossiers en standaardtrajecten in het secundair onderwijs.

Ouderkoepelverenigingen (wijziging van het decreet betreffende de subsidiëring van de ouderkoepelverenigingen)

Mogelijkheid verlenging van de lopende beheersovereenkomst van de ouderkoepelverenigingen (GO! Ouders, KOOGO en VCOV)

Op basis van het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen verleent de Vlaamse Regering binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten driejaarlijks subsidie-enveloppes aan drie erkende ouderkoepelverenigingen: de Koepel van de Ouderverenigingen van het Officieel Onderwijs (KOOGO vzw), de Ouderkoepelvereniging van het gemeenschapsonderwijs (GO! ouders vzw) en de Vlaamse Confederatie van ouders en ouderverenigingen van het vrij onderwijs (VCOV vzw). Voor diezelfde periode wordt ook een beheersovereenkomst afgesloten met elke ouderkoepelvereniging.

Met voorliggende bepalingen kan de Vlaamse Regering in uitzonderlijke gevallen – met het oog op het waarborgen van de continuïteit in de werking van de ouderkoepelverenigingen - de lopende beheersovereenkomsten éénmalig verlengen met 1 kalenderjaar. Zo kan bijvoorbeeld de continuïteit in de werking van de ouderkoepelverenigingen gewaarborgd worden tussen twee legislaturen zonder een voorafname te doen op het beleid van de volgende Vlaamse Regering. De voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst vraagt immers voldoende tijd en overleg. Een verlenging van de beheersovereenkomst gebeurt onder de vorm van een addendum, zoals ook voorzien in artikel 19 van de beheersovereenkomst.

Organisatie van de schoolsport (wijzigingen van het decreet houdende de organisatie van schoolsport)

Wijziging aan de samenstelling van de opvolgingsgroep schoolsport

Door wijziging aan de samenstelling van de opvolgingsgroep voor de organisatie van de schoolsport wordt de opvolgingsprocedure waarmee de organisatie die instaat voor de schoolsport vereenvoudigd en meer efficiënt gemaakt.

Netwerk Lokaal Sportbeleid

In 2021 wijzigde Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) haar naam naar het Netwerk Lokaal Sportbeleid.

Volwassenenonderwijs (wijzigingen van het decreet volwassenenonderwijs en het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader)

Vervangingen Centra voor Volwassenenonderwijs en Centra voor Basiseducatie

Centra voor volwassenenonderwijs

De centra voor volwassenenonderwijs krijgen vanaf het schooljaar 2024-2025 bijkomende leraarsuren om personeelsleden in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs te vervangen in afwezigheden die geen recht geven op een reguliere vervanging.

Vandaag kan een vervanging van een personeelslid in het volwassenenonderwijs worden bezoldigd als:

- de afwezigheid van de titularis minstens tien aaneensluitende werkdagen bedraagt (uitz.: omstandigheidsverlof n.a.v. de bevalling, opnemen van verlofweken van postnatale rust, bevorderingsambten);
- de afwezigheid van de titularis niet in juni, juli of augustus aanvangt;
- de afwezigheid van de titularis niet aanvangt in de 14 kalenderdagen voorafgaand aan of tijdens een korte vakantieperiode.

In cao XII van 10 september 2021 is in punt 4.3. opgenomen dat de vervangingen in het volwassenenonderwijs op een meer effectieve manier uitgewerkt zullen worden, met inbegrip van vervangingen voor afwezigheden van minder dan tien dagen, voor vervangingen in intensieve modules en voor vervangingen in juni. Het budget dat daarvoor voorzien wordt vanaf september 2024 bedraagt 658.000 euro op jaarbasis. Deze artikelen voeren dit punt uit.

Centra voor basiseducatie

In de centra voor basiseducatie zal vanaf het schooljaar 2024-2025 een nieuwe regeling gelden voor de vervanging van afwezige leerkrachten. Vandaag kan een vervanging van een personeelslid in de centra voor basiseducatie worden bezoldigd als de afwezigheid van de titularis minstens tien aaneensluitende werkdagen bedraagt (uitz.: omstandigheidsverlof n.a.v. de bevalling, opnemen van verlofweken van postnatale rust, bevorderingsambten).

In cao V van 10 september 2021 voor de basiseducatie is in punt 3 opgenomen dat de vervangingen in de centra voor basiseducatie op een meer effectieve manier uitgewerkt zullen worden, met inbegrip van vervangingen voor afwezigheden van minder dan tien dagen in intensieve modules. Het budget dat daarvoor voorzien wordt vanaf september 2024 bedraagt 136.000 euro op jaarbasis. De artikelen hierbij gevoegd, voeren dit punt uit.

Naamswijziging Vocvo (wijziging van het decreet houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs)

Het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs veranderde in mei 2022 haar naam naar Vocvo. De afkorting werd behouden als letterwoord, maar het verwijst niet langer naar de lange naam. Op 1 januari 2022 droeg Vocvo vzw haar opdracht tot pedagogische ondersteuning van het volwassenenonderwijs over naar de representatieve groepering van de Centra voor Basiseducatie - Ligo Centra voor Basiseducatie vzw. Naar aanleiding van deze wijziging in opdrachten werd ook de naam gewijzigd naar Vocvo. Deze naamswijziging wordt nu ook doorgevoerd in het decreet houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs.

Versoepeling open modules CVO en BE

Het volwassenenonderwijs kan in beperkte mate maatgericht opleidingsaanbod organiseren in de vorm van een open module. Met open modules kunnen de CVO en CBE cursisten gericht een selectie van bepaalde competenties aanleren die ze nog ontbreken of onvoldoende beheersen. Dit kan hen helpen om zonder tijdverlies een opleiding verder te zetten in functie van het behalen van een studiebewijs.

In het kader van het relanceplan Edusprong werd een tijdelijke versoepeling van de regelgeving voor de open modules voorzien. Op die manier konden de centra flexibel inspelen op lokale arbeidsmarktbehoeften en op de leernoden en -behoeften van cursisten. Die versoepeling situeerde zich op twee vlakken: de mogelijke duurtijd van de open module en het aantal opleidingen of leer-/studiegebieden waarin deze ingericht kunnen worden. Op vraag van de centra wordt deze tijdelijke versoepeling structureel verankerd. Ook maakt de voorgestelde decreetwijziging binnen CBE de organisatie mogelijk van open modules die een selectie van competenties uit meerdere leergebieden bevatten. Naar aanleiding van de onderhandelingen zal de organisatie van de open modules gemonitord worden gedurende drie schooljaren met het oog op het formuleren van beleidsconclusies.

Versoepeling tijdelijke onderwijsbevoegdheid CVO

In het kader van Digisprong en het relanceplan Edusprong werd een versoepeling voorzien in de tijdelijke toekenning van de onderwijsbevoegdheden. Er wordt een overgangsmaatregel bepaald om ervoor te zorgen dat opleidingen niet plots worden stop gezet. Ook wordt aan CVO verder de kans gegeven optimaal in te zetten op het onderwijsaanbod in functie van de professionalisering van het onderwijspersoneel, wordt deze regelluwe maatregel verlengd tot en met schooljaar 2024-2025. Daarbij wordt ook geregeld dat de CVO die deze tijdelijke onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied ICT hebben uitgeoefend tijdens één van de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025, deze onderwijsbevoegdheid kunnen uitoefenen tot en met schooljaar 2025-2026 conform de volledige looptijd van de nascholingsmiddelen zoals gedefinieerd in

artikel 2 van het decreet van 24 juni 2022 over de relancemaatregelen in het onderwijs.

100% afstandsonderwijs

De organisatie van 100%-afstandsonderwijs in het volwassenenonderwijs wordt structureel verankerd in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs en uiterlijk na het schooljaar 2025-2026 geëvalueerd.

Gemengde trajecten CVO – Examencommissie

In het kader van het relanceplan Edusprong werd, om meer in te zetten op het terugdringen van de ongekwalificeerde uitstroom, tijdelijk een automatische vrijstelling voorzien voor wie bij de examencommissie geslaagd is in het algemeen gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO. Omwille van de continuering van deze maatregel, wordt deze bepaling nu verankerd. Bij de toekomstige aanpassingen van het decreet volwassenenonderwijs in functie van de vervanging van het diploma secundair onderwijs door een onderwijskwalificatie van niveau 3 (arbeidsmarktfinaliteit) en een onderwijskwalificatie van niveau 4 (dubbele finaliteit) zal ook deze bepaling geactualiseerd worden.

Aanpassing definities eindstudiebewijzen (CVO en CBE)

Om een soepeler vrijstellingenbeleid in het volwassenenonderwijs mogelijk te maken, krijgen de definities van een certificaat en een diploma een ruimere invulling. Op die manier kunnen centra ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun traject vrijstellingen kunnen verkrijgen, een eindstudiebewijs uitreiken.

Gelijktijdig geïntegreerd onderwijs

In het kader van het relanceplan Edusprong werd een versoepeling voorzien van de bestaande regeling voor het gelijktijdig geïntegreerd aanbod. Deze maatregel wordt nu structureel verankerd waardoor de CBE in alle leergebieden gelijktijdig geïntegreerde modules kunnen aanbieden en waardoor de CVO gelijktijdig geïntegreerde modules kunnen aanbieden van opleidingen uit de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4, van de geletterdheidsmodules en van de opleidingen Start to ICT en Aanvullende Algemene Vorming met andere modules. Ook de beperking om maximaal 50% van de lestijden van een opleiding gelijktijdig geïntegreerd te organiseren met de lestijden van een andere opleiding wordt opgeheven.

Decretale basis voor de verwerking van persoonsgegevens aangeleverd door organisaties die beroepskwalificerende trajecten aanbieden

Er ontbreekt een decretale grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader. Hierdoor is er momenteel geen rechtsgrond voor het opleveren van monitoringsgegevens aan het Departement Werk en Sociale economie door

organisaties die beroepskwalificerende trajecten aanbieden, voor het registreren van uitgereikte kwalificatiebewijzen in de leer- en ervaringsbewijzendatabank en voor het opvragen van bijkomende gegevens met het oog op beleidsmatige evaluatie door het Departement Werk en Sociale Economie. Om hieraan tegemoet te kunnen komen, moet er een apart hoofdstuk toegevoegd worden aan het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader van 26 april 2019.

Ten gevolge het advies van de GBA wordt voorzien in bijkomende duiding van de monitoring. De onduidelijkheid tussen de rol van DWSE en AHOVOKS en de verwerkingsverantwoordelijkheid in het kader van de LED is weggenomen. Ten gevolge het advies van de GBA, de VTC en de Raad van State werden de bewaartermijnen herzien en verantwoord.

Deeltijds kunstonderwijs (wijzigingen van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs)

Pedagogische autonomie in leerlingenevaluatie

Het academieteam kan voortaan zelf bepalen in welke mate het de aanwezigheid van de leerlingen in de lessen meeneemt bij de beoordeling van de leerprestaties.

Leerlingen buitengewoon onderwijs in Kunstkuursamenwerkingen

Scholen voor buitengewoon onderwijs hebben kleinere klasgroepen, wat betekent dat ze, wanneer ze een Kunstkuursamenwerking aangaan, minder omkadering ontvangen dan andere scholen, doordat die omkadering berekend wordt pro rata van het aantal deelnemende leerlingen. Daarom wordt de berekeningswijze voor het buitengewoon onderwijs aangepast.

Specifieke eindtermen derde graad beeldende en audiovisuele kunsten

De wijziging maakt mogelijk dat leraren in de derde graad beeldende en audiovisuele kunsten de specifieke eindtermen van het wetenschapsdomein kunst en cultuur kunnen hanteren voor leerlingen die blijk geven van interesse en aanleg voor doorstroom naar het hoger kunstonderwijs. Op dit moment gelden die minimumdoelen enkel in de vierde graad, waarin volwassenen les volgen.

Veranderen van academie in loop van het schooljaar

Een leerling volgt de opleiding waarvoor hij is ingeschreven gedurende het hele schooljaar in dezelfde academie. Er zijn bepaalde gevallen denkbaar waar een leerling in de loop van het schooljaar toch van academie moet veranderen, bv. een verhuis naar een andere woonplaats. Om dit mogelijk te maken, wordt een bepaling in het decreet ingeschreven. Het veranderen van academie is geen recht van de leerling en kan enkel als de directeur van de nieuwe academie toestemming geeft.

Weigering van leerling in geval van tweede opleiding in een andere academie

Een schoolbestuur krijgt het recht om een leerling te weigeren die al voor hetzelfde domein in een andere academie is ingeschreven en daardoor niet meegerekend wordt voor de eigen omkaderingsberekening.

Gelijktrekking berekeningsbasis lestijden voor aanvangsbegeleiding

In verschillende onderwijsniveaus worden de aanvullende lestijden voor aanvangsbegeleiding berekend aan de hand van verschillende referentieschooljaren. Dit wordt nu voor het deeltijds kunstonderwijs afgestemd op het referentieschooljaar dat andere onderwijsniveaus hanteren.

Bepaling termijn waarbinnen programmatie kan worden opgestart

De termijn waarbinnen de academie na goedkeuring het te programmeren aanbod moet beginnen inrichten wordt verlengd tot 3 schooljaren, naar analogie van de termijn die bepaald is bij aanvragen voor onderwijsbevoegdheid.

Aanpassing overheveling van vestigingsplaatsen tussen schoolbesturen

Naar analogie van de regelgeving in het volwassenenonderwijs, wordt in het deeltijds kunstonderwijs bepaald dat bij overheveling van een of meer structuuronderdelen in een vestigingsplaats naar een academie van een ander schoolbestuur de schoolbesturen onderhandelen over de omkaderingsoverdracht tussen de betrokken academies.

Tijdelijke afwijkingen van regelgeving n.a.v. overmacht

Wanneer een academie met een plots geval van overmacht wordt geconfronteerd (bv. brand), waardoor zij delen van de infrastructuur niet meer kan gebruiken of bepaalde opleidingen niet meer op dezelfde manier kan organiseren, kan het aangewezen zijn dat de academie tijdelijk gebruik kan maken van bepaalde afwijkingen op de reguliere regelgeving. Vandaag kent de dko-regelgeving slechts één bepaling i.v.m. overmacht, nl. dit artikel uit het decreet van 9 maart 2018:

“Art. 135. Wegens uitzonderlijke redenen kan de Vlaamse Regering toelating geven om leerlingen onder te brengen in gebouwen buiten de bestaande vestigingsplaats. De programmatie- en rationalisatienormen zijn hier niet van toepassing voor de duur van de onderbrenging.

De Vlaamse Regering bepaalt de duur van de onderbrenging.”.

Dit decreet stelt voor om volgende bijkomende afwijkingen in geval van overmacht mogelijk te maken, mits toelating van de Vlaamse Regering:

1. Een extra genadejaar voor het bereiken van de programmatie- en rationalisatienormen voor structuuronderdelen in vestigingsplaatsen die getroffen zijn door overmacht;
2. Een tijdelijke bevrozing van omkadering voor de structuuronderdelen die worden aangeboden in de getroffen vestigingsplaatsen.

Mogelijk maken oprichting van nieuwe academie in fusiegemeenten (fusies 2019 en 2025)

Vandaag kan er geen nieuwe academie ontstaan op het grondgebied van gemeenten waar de beoogde opleidingen al worden aangeboden door een andere academie, in de hoofdvestigingsplaats of andere vestigingsplaatsen van die academie. Verschillende gemeenten kennen een opleidingsaanbod op hun grondgebied, dat wordt aangestuurd door een of meer schoolbesturen die elders gevestigd zijn. Het voorstel maakt mogelijk dat in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 en 2025 een academie kan worden opgericht als er nog geen hoofdvestigingsplaats maar wel andere vestigingsplaatsen van een academie zijn gevestigd. Het schoolbestuur draagt gedurende drie opeenvolgende schooljaren de kost voor de financiering van het directeursambt en in voorkomend geval de lestijden voor beleidsondersteuning.

Het schoolbestuur stelt in dat directeursambt en in voorkomend geval in de lestijden voor beleidsondersteuning steeds een tijdelijk personeelslid aan volgens de principes van personeel op het werkingsbudget (artikel 82 van het decreet deeltijds kunstonderwijs). Die tijdelijke aanstelling gebeurt ook steeds als statutair personeelslid, dus onder de bepalingen van de decreten rechtspositie van 27 maart 1991.

Dit garandeert aan de betrokken personeelsleden de nodige rechten met het oog op een latere continuering van hun aanstelling, maar garandeert ook dat de directeur t.a.v. de personeelsleden van de academie de bevoegdheden kan uitoefenen die in de voormelde decreten rechtspositie en andere regelgeving zijn vastgelegd. Deze maatregel doet geen afbreuk aan de bestaande maatregelen rond rationalisatie.

Hoger onderwijs (wijzigingen van de codex hoger onderwijs)

Vrijstelling betaling kosten NARIC – eerste aanvraag

Sedert 2023 heeft NARIC-Vlaanderen een digitaal platform voorzien op de website. Er werd een begeleidingswizard ontwikkeld die de houder van een buitenlands studiebewijs door middel van vragen naar de juiste gelijkwaardigheidsprocedure verwijst. De aanvrager kan vervolgens via het e-loket een aanvraag tot onderzoek naar de gelijkwaardigheid van het buitenlands diploma indienen. Door middel van de begeleidingswizard krijgt de aanvrager een duidelijke lijst met opsomming van de documenten die hij of zij moet indienen. Bij ieder document wordt informatie gegeven. De procedure is m.a.w. zeer laagdrempelig geworden voor de aanvrager. De aanvrager kan perfect alle noodzakelijke documenten verzamelen nog voor hij zijn aanvraag indient. Wanneer aanvragen tot onderzoek naar de gelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen worden onderzocht, kan het zijn dat de aanvrager alsnog verkeerde of onvoldoende documenten indient. In dat geval, wordt contact opgenomen met de aanvrager om alsnog de ontbrekende documenten bij te brengen. Wanneer de aanvrager niet tijdig reageert op dit verzoek, wordt het onderzoek afgesloten.

Wanneer de aanvraag afgesloten is, kunnen deze aanvragers in de huidige situatie kosteloos een nieuwe aanvraag starten voor hetzelfde diploma. Dit is niet efficiënt qua inzet van middelen en personeel. De aanvraag moet dan immers alle stappen opnieuw doorlopen.

Door de vrijstelling van betaling te beperken tot de eerste aanvraag, wordt ervoor gezorgd dat aanvragers er zelf belang bij hebben hun aanvraag zo volledig mogelijk in te dienen en tijdig te reageren op vragen van NARIC-medewerkers. Dit moedigt aanvragers eveneens aan om goed te reflecteren over een zorgvuldig ingediend dossier.

Deze maatregel heeft enkel betrekking op aanvragen voor een identiek buitenlandse studiebewijs. Wanneer een aanvrager bijvoorbeeld twee verschillende aanvragen doet voor twee verschillende buitenlandse studiebewijzen, geldt nog steeds twee keer een vrijstelling.

Het is op dit moment al zo dat NARIC een dossier slechts afsluit wanneer een aanvrager niet afdoende responsief is. Wanneer het dossier om een andere reden, buiten de wil van de aanvrager om, vertraging oploopt, kan NARIC alsnog het dossier open houden.

Wanneer er een eindbeslissing is, is steeds een verzoek tot herziening of tot heroverweging mogelijk. Bij een verzoek tot herziening bekijkt NARIC gratis dezelfde procedure opnieuw wanneer de aanvrager bijkomende documenten kon verzamelen. Bijvoorbeeld hij kreeg een negatieve beslissing voor een specifieke gelijkwaardigheid omdat hij geen thesis geschreven had. Als die persoon dan toch nog een thesis kan aanleveren, bekijkt Naric het nieuwe document om na te gaan of hij toch geen specifieke gelijkwaardigheid kan krijgen. Ook de procedure tot heroverweging is inbegrepen: als de aanvrager kan aantonen dat NARIC een verkeerde inschatting gemaakt heeft, heroverweegt NARIC gratis de aanvraag op basis van dezelfde documenten.

Dit heeft een positief gevolg op de doorlooptijd van hun dossier en de efficiënte werking van onze diensten.

Terminologische uniformisering

Doorheen de codex hoger onderwijs wordt de benaming 'Evangelische Theologische Faculteit, Leuven' geuniformiseerd.

Bindende voorkeur voor toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts

Vandaag geldt dat studenten die deelnemen aan het toelatingsexamen arts en tandarts slechts voor 1 examen gunstig gerangschikt kunnen worden. Het doel van de bindende voorkeur is om de startquota zo goed mogelijk in te vullen en zomin mogelijk opleidingsplaatsen verloren te laten gaan. Bij inschrijving geven zij daarom aan welke opleiding hun voorkeur heeft, en deze keuze is bindend. Wie voor beide examens in aanmerking komt om gunstig gerangschikt te zijn, zal enkel gunstig gerangschikt worden voor de opleiding van zijn voorkeur en kan niet in de andere opleiding starten. Wie aan beide examens deelneemt en enkel in aanmerking komt voor gunstige rangschikking voor het examen dat niet de aangeduide voorkeur is, is wel gunstig gerangschikt voor dit examen. Het voorliggend artikel breidt het principe van de bindende voorkeur uit naar de studenten die deelnemen aan het examen diergeneeskunde. Wie deelneemt aan meer dan één toelatingsexamen moet een volgorde aangeven zodat elke deelnemer telkens maar voor één opleiding gunstig kan gerangschikt worden.

Studiefinanciering (wijzigingen van het decreet studiefinanciering)

Aanpassing aan de nationaliteitsvoorwaarden bij pleegzorg

De nationaliteits- en financiële voorwaarden voor pleegkinderen of de pleeggasten om in aanmerking te komen voor een studietoelage stemmen niet overeen. Bij de nationaliteitsvoorwaarden is opgenomen dat deze "langer dan een jaar onafgebroken bij hetzelfde pleeggezin verblijven", bij de financiële voorwaarden is dit "langer dan één jaar onafgebroken bij een pleeggezin verblijft". Deze 2 bepalingen worden met elkaar in overeenstemming gebracht.

Invoegen van een definitie voor vervangingsinkomsten

Het decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap bevat geen definitie van het begrip 'vervangingsinkomsten'. Hierdoor ontstonden al meermaals vragen over welke inkomsten hieronder kunnen vallen. De voorgestelde wijziging introduceert daarom een definitie, die verwijst naar bezoldigingen van werknemers en van bedrijfsleiders, omschreven in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Studenten met het zelfstandig statuut niet meer automatisch gelijkstellen met kotstudenten

In het decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap wordt een onderscheid gemaakt voor het bedrag van de studietoelage naargelang de student al dan niet op kamers verblijft.

Een student met het zelfstandig statuut of met het gehuwde statuut krijgt momenteel automatisch een kottoelage, ook als deze nog bij (één van) de ouders gedomicilieerd is.

De administratie en het kabinet ontvangen af en toe signalen in de vorm van (anonieme) klachten van bezorgde studenten, ouders of docenten over de rechtvaardigheid van de toekenning van de studietoelagen. Dat zet er toe aan om een aantal principes die vervat zitten in de regelgeving kritisch te bekijken. De verhoogde studietoelage voor kotstudenten is er één die dient om (extra) huisvestingskosten te dekken die er normaal niet zouden zijn voor een student die nog onderhouden wordt door zijn of haar ouders. In het geval van studenten die nog bij één van de ouder(s) gedomicilieerd zijn en die niet op kot zitten, kan er moeilijk worden gesteld dat deze studenten (of hun ouders) met (extra) huisvestingskosten worden geconfronteerd. Zelfstandige, gehuwde of alleenstaande studenten die niet ten laste zijn van hun ouder(s) en die zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen huisvesting, maken deze (extra) kosten wel en moeten die kosten zelf dragen.

Het is dan ook niet logisch dat zelfstandige studenten die voor hun woonst en de daarbij horende kosten beroep kunnen doen op hun ouder(s) automatisch toch als kotstudent kunnen beschouwd worden, louter op basis van hun statuut. Enkel indien zij wél op kot zitten en dus (extra) huisvestingskosten hebben, moeten ze in aanmerking komen voor een verhoogde studietoelage. Met deze aanpassing kan de kans op sociale fraude worden verminderd.

Onderwijsinternaten (wijziging van het decreet onderwijsinternaten)

Betrekkingen in wervingsambten met de middelen aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering

De mogelijkheid wordt voorzien om in de onderwijsinternaten betrekkingen in wervingsambten in te richten, met de middelen aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering. Dit is nodig om de huidige werking te kunnen continueren.

Personeel (wijzigingen van de decreten rechtspositie en de niveaudecreten)

Wijziging Vlaamse Ondersteuningspremie naar premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling;
- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling.

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Elk niveaudecreet bevat een bepaling omtrent personeel ten laste van het werkingsbudget die bijgevolg gewijzigd moet worden.

Wijziging artikelen decreten rechtspositie over de berekening van dienstanciënniteit bij PWB

De prestaties die personeelsleden leveren in PWB-betrekkingen komen evenzeer in aanmerking voor de berekening van de dienstanciënniteit, zoals bepaald in artikel 4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en artikel 6 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

Door de nieuwe decreten over leersteun en de onderwijsinternaten moeten artikel 4, §5, en 6, §5, van de respectievelijke rechtspositiedecreten aangepast worden.

Wijziging artikelen decreten rechtspositie met betrekking tot de vacantverklaring van de betrekking van een langdurig afwezige directeur

De bepalingen in de decreten rechtspositie over de langdurig afwezige directeur vinden vanaf 1 september 2023 ook ingang voor de directeurs van de onderwijsinternaten.

De "drie opeenvolgende schooljaren" waarvan sprake in de artikelen, kunnen echter pas beginnen lopen vanaf 1 september 2023.

Om tijdelijke directeurs, voorheen tijdelijke beheerders, die al jaren wachtende zijn op een vaste benoeming maar nooit een beroep konden doen op de artikelen in de decreten rechtspositie omdat deze beperkt waren tot het ambt van directeur, perspectief te bieden op een vaste benoeming en zij niet nog eens 3 schooljaren hoeven te wachten, wordt een overgangsmaatregel ingevoerd. Deze overgangsmaatregel houdt in dat de afwezigheden in het ambt van beheerder voor 1 september 2023 beschouwd worden als afwezigheden in het ambt van directeur. Hierdoor kan het bestuur van het onderwijsinternaat de betrekking van de afwezige directeur vanaf 1 september 2023 als vacant beschouwen, maar enkel op voorwaarde dat het betrokken personeelslid daar ook uitdrukkelijk mee instemt.

Impactanalyse

Joker

Het decreet over het onderwijs XXXIV bevat een aantal maatregelen, die voor leerlingen en ouders een verdere vooruitgang betekenen op het gebied van recht op en toegang tot het onderwijs in Vlaanderen (art. 24 Grondwet). Er zijn maatregelen die rechtstreeks in het belang van personen jonger dan 25 jaar zijn. De memorie van toelichting bij het decreet werd bezorgd aan het departement Cultuur, Jeugd en Media. Op 20 juni 2023 werd het JoKER advies gegeven. Hierna vindt u een beknopte toelichting over de impact op kinderen en jongeren.

Beleidsmaatregel 1. Afzondering en fixatie

Dit onderwijsdecreet voert een kader voor afzondering en fixatie in in het basis- en secundair onderwijs en in de onderwijsinternaten. Dit kader is afgestemd met het Kinderrechtencommissariaat en is gebaseerd op de intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede jeugdhulp. De intersectorale richtlijn bevat namelijk een mensenrechtelijke analyse die ook voor onderwijs een inspiratie is. Op dit moment is er geen kader voor afzondering en fixatie in het onderwijs. Dit is de nulloptie.

De nulloptie houdt in dat een school wel een maatregel inzake afzondering en fixatie kan nemen maar enkel als er sprake is van de noodtoestand. De toepassing van afzondering en fixatie wordt niet geregistreerd en controle is zeer moeilijk. Evenmin zijn er bepalingen die bepaalde verplichtingen inzake veiligheid opleggen waaraan een afzonderingskamer moet aan voldoen. Deze regeling zorgt voor heel veel onzekerheid voor personeel, ouders en kinderen, want het is zeer onduidelijk wat mag en wat niet mag. Ook controles van de onderwijsinspectie worden daardoor enorm bemoeilijkt.

De gekozen optie zorgt voor een uitbreiding van de rechten van het kind. In de eerste plaats wordt het verbod op afzondering en fixatie benadrukt. Preventie staat centraal. Als er wordt vastgesteld dat er een reële kans is dat een school een maatregel inzake afzondering en fixatie moet nemen of als de school een maatregel inzake afzondering en fixatie heeft moeten nemen, dan werkt de school een preventief beleid uit. Afzondering en fixatie is enkel mogelijk bij acuut en ernstig gevaar, bij potentieel gevaar, ter preventie van acuut en ernstig gevaar en om de ontplooiingskansen van het kind te verbeteren. Instemming van het kind en de ouders zijn vereist bij de toepassing van afzondering en fixatie wanneer deze worden ingezet bij potentieel gevaar, ter preventie van acuut en ernstig gevaar of om de ontplooiingskansen van het kind te bevorderen.

Na het advies van de Raad van State werd toegevoegd dat deze instemming steeds schriftelijk en in beginsel voorafgaandelijk moet worden gegeven. De instemming is ten allen tijde herroepbaar.

Bovendien is er een nabespreking nodig en worden de ouders gecontacteerd. Zo maken we zichtbaar naar ouders en kind toe wanneer en waarom afzondering en fixatie ingezet zijn. Tijdens de nabespreking wordt niet alleen besproken wat er is gebeurd, maar worden ook de nodige afspraken gemaakt over hoe een toekomstige vergelijkbare situatie zal worden aangepakt. Ook de herroepbare instemming van de leerling en de ouders wordt er, met het oog op toekomstige situaties, besproken. Zo wordt verzekerd dat de instemming voldoende specifiek is.

Ook worden veiligheidsnormen bepaald waar een afzonderingskamer aan moet voldoen om de veiligheid van kinderen te verbeteren als er een maatregel inzake afzondering wordt toegepast. Het nieuwe kader zorgt ervoor dat de rechten van het kind verbeterd worden.

Beleidsmaatregel 2. Telling aan 1,5 geplaatste kinderen

In het decreet over het onderwijs XXXI werd het begrip "leerlingen die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg" opgeheven, wegens de overlap met de toen geactualiseerde definitie van thuisloze leerling. De overlap is echter niet volledig, hierdoor zouden sommige leerlingen naar de toekomst toe niet meer extra omkaderd worden, terwijl dit nooit de bedoeling was. Door dit decreet blijft er voorzien worden in de extra omkadering voor geplaatste kinderen.

Beleidsmaatregel 3. Leerlingen buitengewoon onderwijs in Kunstkuursamenwerkingen

De berekening van omkadering in Kunstkuurprojecten waarin scholen voor buitengewoon onderwijs betrokken zijn wordt verbeterd, waardoor ook deze leerlingen voldoende kwaliteitsvol aan een Kunstkuurproject kunnen deelnemen. Tot nu toe werd die omkadering zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs immers berekend op basis van het aantal deelnemende leerlingen en dat zorgde ervoor dat klassen in het buitengewoon onderwijs, die bijna altijd minder leerlingen tellen, minder lestijden ontvingen. De berekeningswijze voor buitengewoon onderwijs wordt nu aangepast.

Beleidsmaatregel 4. Veranderen van academie in loop van het schooljaar in deeltijds kunstonderwijs

Een leerling krijgt de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen in de loop van het schooljaar van academie te veranderen, bv. een verhuis naar een andere woonplaats, mits de directeur van de nieuwe academie toestemming geeft. Dit vergroot de kans dat een leerling in dat geval zijn schooljaar kan beëindigen.

Beleidsmaatregel 5. Weigering van leerling in geval van tweede opleiding in een andere academie in deeltijds kunstonderwijs

Een schoolbestuur krijgt het recht om een leerling te weigeren die al voor hetzelfde domein in een andere academie is ingeschreven en daardoor niet meegerekend wordt voor de eigen omkaderingsberekening. Dit is in het nadeel van een dergelijke leerling, maar in het voordeel van de andere leerlingen, aangezien een dergelijke leerling geen omkadering genereert, maar wel omkadering opgebruikt.

Beleidsmaatregel 7. Aanpassing bewaartermijnen Vlaamse toetsen

De effecten van deze decreetswijziging op kinderen en jongeren is dat zij hun recht op toetsinzage bij de Vlaamse toetsen langer kunnen uitoefenen.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- via communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bv. nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht:

het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, de Onderwijsinspectie en de regeringscommissarissen houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2024. De motiveringen voor een afwijkende inwerkingtreding zijn opgenomen in de toelichtingen bij het desbetreffende artikel.

C. Totstandkomingsprocedure

A. Advies van de SERV.

De SERV bracht een advies uit op 19 juli 2023. Dit advies noopte niet tot aanpassingen van de voorgelegde teksten.

B. Advies van de VLOR.

De VLOR bracht een advies uit op 14 september 2023. De reacties op het VLOR advies worden telkens bij het desbetreffende thema opgenomen.

C. Advies van de VTC en GBA

De GBA besliste op de zittingen van 8 september 2023 en 20 november 2023 om voor dit voorontwerp van decreet te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Dit standaardadvies noopte niet tot aanpassingen van de voorgelegde teksten. De GBA verleende nog een aanvullend advies op 20 november 2023 (advies nr. 156/2023). Dit advies nr. 156/2023 leidde tot de aanpassing van een aantal artikelen (zie artikelsgewijze toelichting bij de desbetreffende artikelen).

De VTC bracht een advies uit op 12 september 2023 (advies wetgeving VTC nr. 2023/110) en op 14 november 2023. De reacties op de VTC adviezen worden telkens bij het desbetreffende thema/artikelen opgenomen.

D. Advies van de Raad van State

De Raad van State heeft advies 74.924/1 uitgebracht op 30 januari 2024. De wijzigingen die aangebracht zijn ten gevolge het advies van de Raad van State betreffen volgende thema's en artikelen (nummering hierna meegegeven is de nummering zoals opgenomen in de versie voorgelegd aan de Raad van State):

- wetgevingstechnische correcties (artikel 2, 4, 5, 7, 51 en 52, 55, 59, 96, 116);
- schrapping van de artikelen 3, 6 en 117, meer bepaald de artikelen m.b.t. de aansprakelijkheid van personeelsleden in de decreten rechtspositie gemeenschapsonderwijs, gesubsidieerd onderwijs en basiseducatie. De Federale overheid is al enige tijd bezig met het schrijven van een nieuw Burgerlijk Wetboek. Een van de nieuwe boeken van dat Burgerlijk Wetboek is boek 6 dat zal handelen over "buitencontractuele aansprakelijkheid". In het oorspronkelijke wetsvoorstel was een artikel 37 opgenomen dat artikel 2 van de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen zou wijzigen. Omdat de wijziging van voormelde wet onrechtstreeks ook een impact zou hebben op de aansprakelijkheidsregels die vermeld staan in de decreten rechtspositie waren in functie van artikel 37 via OD XXXIV onder voorbehoud reeds een aantal wijzigingsbepalingen opgenomen voor de decreten rechtspositie. De federale overheid besliste echter om het voormelde artikel 37 te schrappen waardoor de vooropgestelde wijzigingen in OD XXXIV ook geschrapt moeten worden;
- schrapping van artikel 84 (maritiem onderwijs), aangezien de beoogde vervanging zonder voorwerp geworden is door het decreet onderwijsinternaten;
- aanpassingen van meerdere artikelen en/of de bijbehorende toelichting in de memorie van toelichting m.b.t. afzondering en fixatie in de hoofdstukken m.b.t. het basisonderwijs secundair onderwijs onderwijsinternaten, meerbepaald de

artikelen 9, 12, 13 14, 15, 16, 17, 64, 70, 74, 75, 76, 78, 77, 79, 143, 147, 148, 149, 151. Het betreft voornamelijk aanpassingen m.b.t. de instemming van leerling en ouders, de begrippen afzondering en afzonderingskamer, toegang tot de persoonsgegevens die worden geregistreerd in het kader van afzondering en fixatie;

- aanpassing m.b.t de artikelen m.b.t de mogelijkheid voor scholen om uit een scholengemeenschap te stappen, m.b. de artikelen 26 en 67;
- Aanpassingen m.b.t. de verklaringen op eer die ter beschikking van Agodi gehouden moeten worden (artikelen 27, 28, 30, 31);
- Aanpassingen m.b.t. de uitwisseling en bewaartermijn van leerlingengegevens (artikel 29, 85 en 86). Deze artikelen werden ook aangepast ten gevolge de bijkomende adviezen van de VTC en de GBA.
- Aanpassingen m.b.t. de gegevens in het kader van het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten (artikel 138 en 140). Deze artikelen werden ook aangepast ten gevolge de bijkomende adviezen van de VTC en de GBA.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Artikel 2

Zowel het decreet van 5 mei 2023 over leersteun als het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten maken het mogelijk dat personeelsleden via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget worden aangesteld.

In artikel 4 moeten bijgevolg de verwijzingen naar artikel 52, §2, van het decreet van 5 mei 2023 over leersteun en artikel 43, §2, van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten opgenomen worden.

Daarnaast schrapt artikel 140 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten artikel III.36 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 omdat het artikel voortaan zal worden

opgenomen in het decreet onderwijsinternaten. De verwijzing naar artikel III.36 mag dus hier geschrapt worden.

Omdat beide decreten op 1 september 2023 in werking treden, moet de beoogde wijziging ook ingang vinden op 1 september 2023.

Artikel 3

Artikel 42bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 over de langdurig afwezige directeur vindt vanaf 1 september 2023 ook ingang voor de directeurs van de onderwijsinternaten.

De "drie opeenvolgende schooljaren" waarvan sprake in artikel 42bis, kunnen echter pas beginnen lopen vanaf 1 september 2023. Het ambt van directeur wordt immers pas vanaf 1 september 2023 ingevoerd in de onderwijsinternaten. De individuele concordantie van het (oude) ambt van beheerder naar het (nieuwe) ambt van directeur heeft niet tot gevolg dat de schooljaren voor 1 september 2023 waarin de persoon in kwestie als beheerder een verlofstelsel heeft genomen, in rekening kunnen worden gebracht.

In de praktijk zullen dan ook pas ten vroegste over 3 schooljaren betrekkingen in het ambt directeur, in toepassing van artikel 42bis, in een onderwijsinternaat kunnen vacant verklaard worden.

Om tijdelijke directeurs, voorheen tijdelijke beheerders, die al jaren wachtende zijn op een vaste benoeming maar nooit een beroep konden doen op artikel 42bis omdat het artikel beperkt was tot het ambt van directeur, perspectief te bieden op een vaste benoeming en zij niet nog eens 3 schooljaren hoeven te wachten, wordt een overgangsmaatregel ingevoerd.

Deze overgangsmaatregel houdt in dat de afwezigheden in het ambt van beheerder voor 1 september 2023 beschouwd worden als afwezigheden in het ambt van directeur. Hierdoor kan de scholengroep van het onderwijsinternaat de betrekking van de afwezige directeur vanaf 1 september 2023 als vacant beschouwen, maar enkel op voorwaarde dat het betrokken personeelslid daar ook uitdrukkelijk mee instemt.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Artikel 4

Zowel het decreet van 5 mei 2023 over leersteun als het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten maken het mogelijk dat personeelsleden via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget worden aangesteld.

In artikel 6 moeten bijgevolg de verwijzingen naar artikel 52, §2, van het decreet van 5 mei 2023 over leersteun en artikel 43, §2, van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten opgenomen worden.

Daarnaast schrapt artikel 140 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten artikel III.36 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 omdat het artikel voortaan zal worden opgenomen in het decreet onderwijsinternaten. De verwijzing naar artikel III.36 mag dus hier geschrapt worden.

Omdat beide decreten op 1 september 2023 in werking treden, moet de beoogde wijziging ook ingang vinden op 1 september 2023.

Artikel 5

Artikel 39bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991 over de langdurig afwezige directeur vindt vanaf 1 september 2023 ook ingang voor de directeurs van de onderwijsinternaten.

De "drie opeenvolgende schooljaren" waarvan sprake in artikel 39bis, kunnen echter pas beginnen lopen vanaf 1 september 2023. Het ambt van directeur wordt immers pas vanaf 1 september 2023 ingevoerd in de onderwijsinternaten. De individuele concordantie van het (oude) ambt van beheerder naar het (nieuwe) ambt van directeur heeft niet tot gevolg dat de schooljaren voor 1 september 2023 waarin de persoon in kwestie als beheerder een verlofstelsel heeft genomen, in rekening kunnen worden gebracht.

In de praktijk zullen dan ook pas ten vroegste over 3 schooljaren betrekkingen in het ambt directeur, in toepassing van artikel 39bis, in een onderwijsinternaat kunnen vacant verklaard worden.

Om tijdelijke directeurs, voorheen tijdelijke beheerders, die al jaren wachtende zijn op een vaste benoeming maar nooit een beroep konden doen op artikel 39bis omdat het artikel beperkt was tot het ambt van directeur, perspectief te bieden op een vaste benoeming en zij niet nog eens 3 schooljaren hoeven te wachten, wordt een overgangsmaatregel ingevoerd.

Deze overgangsmaatregel houdt in dat de afwezigheden in het ambt van beheerder voor 1 september 2023 beschouwd worden als afwezigheden in het ambt van directeur. Hierdoor kan het bestuur van het onderwijsinternaat de betrekking van de afwezige directeur vanaf 1 september 2023 als vacant beschouwen, maar enkel op voorwaarde dat het betrokken personeelslid daar ook uitdrukkelijk mee instemt.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen

Artikel 6

Artikel 1 bevat een delegatie naar de Vlaamse Regering om de looptijd van de beheersovereenkomsten met de ouderkoepelverenigingen uitzonderlijk en éénmalig met één kalenderjaar te kunnen verlengen. De financiële ondersteuning die voorzien wordt voor de verlenging wordt mogelijk gemaakt binnen de

beschikbare begrotingskredieten en is gelijk aan de financiële ondersteuning die werd toegekend voor het voorgaande kalenderjaar.

In het geval van een verlenging van de beheersovereenkomst met één kalenderjaar gelden dezelfde voorwaarden inzake het jaaractieplan en de jaarlijkse rapportering. Ook tijdens het extra kalenderjaar wordt periodieke opvolging van de werking voorzien.

De datum van inwerkingtreding, 1 april 2024, moet toelaten om het addendum waarmee de beheersovereenkomst met één jaar wordt verlengd, tijdig te laten goedkeuren door de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 7

In het decreet basisonderwijs wordt afstand gedefinieerd als de 'kortst mogelijke afstand gemeten langs de rijbaan'. Deze definitie wordt niet toegepast bij de ordening van leerlingen conform het inschrijvingsrecht. Bij het ordenen van aangemelde leerlingen in het basisonderwijs worden ook andere invullingen van het begrip afstand gebruikt, zoals vogelvlucht.

Er gebeurt daarom een technische aanpassing om te verduidelijken dat deze definitie niet van toepassing op de regelgeving inschrijvingsrecht.

Er worden definities van afzondering, afzonderingskamer en fixatie toegevoegd aan artikel 3 van het decreet basisonderwijs. Deze definities zijn grotendeels dezelfde definities als de definities die worden ingevoegd met het decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Zo wordt er over gewaakt dat er binnen de verschillende beleidsdomeinen eenheid wordt gecreëerd over de verschillende begrippen en wordt er onduidelijkheid tegengegaan.

De definities vloeien voort uit de [intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede jeugdhulp](#). Zoals hoger gesteld in de algemene memorie, is de juridische analyse opgenomen in deze richtlijn breed genoeg zodat er geen apart onderzoek voor onderwijs nodig was.

De eerste definitie is de definitie van afzondering. Afzondering is het verblijf van een persoon (leerling/interne) in een ruimte die die persoon (leerling/interne) niet zelfstandig kan verlaten. Het al dan niet zelfstandig kunnen verlaten van een ruimte is het doorslaggevend criterium. Iemand tijdelijk op de gang of in de hoek zetten bijvoorbeeld is geen afzondering.

De afzonderingskamer is de kamer die gebruikt moet worden voor de afzondering. Deze kamer is een veilig ingerichte, specifiek daartoe bedoelde ruimte.

Fixatie is elke handeling of elk gebruik van materiaal die ervoor zorgt dat een persoon zich niet meer volledig vrij kan bewegen. De bewegingsvrijheid van de

persoon wordt dus beperkt, verhinderd of belemmerd. De persoon kan ook niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid herwinnen.

Op een aantal situaties zijn de omschreven voorwaarden niet van toepassing. Het gaat om handelingen die een leerkracht/personeelslid van een school stelt zoals ook een verantwoorde ouder die handeling zou stellen in overeenstemming met de leeftijd en het beslissingsvermogen van een leerling om hem te beschermen bij acuut en ernstig gevaar, bij potentieel gevaar of onaangepast sociaal gedrag.

Artikel 8

In het artikel over de examencommissie voor leerlingen die huisonderwijs volgen, staat nog een overgangsbepaling voor leerlingen die geboren werden in 2002. Deze leerlingen moesten zich uiterlijk in het schooljaar waarin de leerplichtige 12 is geworden, inschrijven in een examenschool. Deze overgangsbepaling heeft geen uitwerking meer en mag geschrapt worden.

Artikel 9

Er wordt een extra onderafdeling ingevoegd. Maatregelen inzake afzondering en fixatie kunnen nooit ingezet worden als sanctie of als straf en horen dus absoluut niet bij de bepalingen inzake tucht. Bijgevolg wordt er gewerkt met een aparte onderafdeling die ingevoegd wordt in de afdeling over de rechten en de plichten van leerlingen en ouders.

Artikel 10

Er wordt een artikel 33/1 ingevoegd.

In paragraaf 1 wordt bepaald dat afzondering en fixatie verboden zijn behalve onder de voorwaarden die uitdrukkelijk bepaald zijn door het decreet. Volgens het internationale mensenrechtencontentieux zijn zowel fixatie als afzondering buiten een detentiecontext als straf of collectieve maatregel verboden en zullen afzondering en fixatie in zo'n geval beschouwd worden als een vorm van onmenselijke behandeling.² Afzondering en fixatie zijn enkel toegelaten bij ernstig en acuut gevaar, en bij potentieel gevaar ter preventie van actueel en ernstig gevaar en voor de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van het kind.

Paragraaf 2 bepaalt dat een school verplicht is om een beleid inzake de preventie van afzondering en fixatie te ontwikkelen als de school inschat dat de kans reëel is dat ze een maatregel inzake afzondering en fixatie zal moeten nemen of als ze al eerder een maatregel inzake afzondering en fixatie heeft moeten nemen. Het principe is hier dat niet elke school geconfronteerd wordt met afzondering en fixatie. Daarom moet dus niet elke school verplicht worden om zo'n beleid te ontwikkelen.

² Standards of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment on Juveniles deprived of their liberty under criminal legislation CPT/Inf(2015)1-part rev1., §128;

Er wordt in het decreet in het bijzonder opgenomen dat het beleid ter preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het beleid op leerlingenbegeleiding van de school.

De school kan het initiatief nemen om de pedagogische begeleidingsdienst of een andere externe dienst te betrekken bij het uitwerken, implementeren en evalueren van haar beleid op leerlingenbegeleiding. Ter versterking van de brede basiszorg van de school zet het CLB haar signaalfunctie in wanneer ze noden vaststelt in de leerlingenpopulatie of een probleem of onregelmatigheid vaststelt in het beleid op leerlingenbegeleiding van de school.

Aangezien het beleid over de preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school en het schoolreglement (waar een passage inzake de preventie van afzondering of fixatie moet worden opgenomen indien er maatregelen inzake afzondering of fixatie moeten worden genomen op die school), zal de schoolraad in principe betrokken zijn bij de ontwikkeling van het beleid. Als er echter geen schoolraad is, verwachten we toch van de school dat ze op een of andere manier trachten ouders en leerlingen te betrekken. Bijgevolg wordt de verplichting om ouders en leerlingen te betrekken hier nogmaals ingeschreven.

Paragraaf 3 bepaalt welke preventieve interventies en alternatieven er ingezet kunnen worden om het gebruik van afzondering en fixatie te vermijden.

Artikel 11

Er wordt een nieuw artikel 33/2 ingevoegd over afzondering en fixatie bij acuut en ernstig gevaar. Ook in dit geval is afzondering en fixatie in principe verboden tenzij onder de voorwaarden bij dit decreet bepaald.

De maatregel kan enkel als laatste redmiddel genomen worden, als er geen alternatief is. De maatregel moet zo kort als mogelijk duren en stopt als er geen ernstig of acuut gevaar meer is.

De maatregel gebeurt zo veel als mogelijk op maat van en in afstemming met de leerling, en de situatie. De maatregel wordt dus zo goed als mogelijk aangepast aan de leerling. Ook wordt er continu gezocht naar minder ingrijpende alternatieven.

Een school moet passende maatregelen nemen om medische bijstand te verzekeren, als die medische bijstand in het belang van het kind vereist is. Ook moet er regelmatig contact zijn met de leerling met de focus op het welbevinden van de leerling.

Tenslotte wordt er bepaald dat afzondering steeds gebeurt in een specifiek daartoe ingerichte afzonderingskamer.

Mechanische fixatie is verboden bij leerlingen die jonger zijn dan 12 jaar. Ervaring binnen welzijn leert dat mechanische fixatie bij jonge kinderen vaak zorgt voor een zeer traumatische ervaring. Daarom is mechanische fixatie bij die groep jonge leerlingen verboden. In het basisonderwijs is het toepassen van

mechanische fixatie in zeer uitzonderlijke situaties wel mogelijk bij de 13- en 14-jarigen. Er is natuurlijk een groot verschil tussen een 6-jarige en een 13-jarige, alleen al wat betreft de kracht van de leerlingen. In het basisonderwijs is het dus wel mogelijk om in zeer uitzonderlijke gevallen bij de 13- en 14 jarigen mechanische fixatie toe te passen. Bij hen moet wel de gelijktijdige toepassing van afzondering en fixatie worden vermeden.

Paragraaf 2 bepaalt verder dat ouders zo snel als mogelijk moeten op de hoogte worden gebracht van de afzondering of fixatie. Na elke afzondering of fixatie volgt een nabespreking met de leerling en met de ouders.

Artikel 12

Dit nieuw artikel 33/3 gaat over het toepassen van afzondering of fixatie bij potentieel gevaar, om te vermijden dat er sprake zal zijn van acuut of ernstig gevaar voor de leerling of anderen of om de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van de leerling te bevorderen.

Ook deze vorm van afzondering en fixatie is verboden tenzij er aan een aantal voorwaarden is voldaan. De eerste voorwaarde is dat er instemming moet zijn met deze vorm van afzondering en fixatie. Leerlingen, en ouders moeten instemmen. Enkel als de leerling niet tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, is zijn instemming niet vereist. Zonder instemming is afzondering of fixatie in dit geval verboden. De instemming met deze vorm van afzondering en fixatie is steeds herroepbaar. De school communiceert transparant aan de leerlingen en ouders hoe zij hun instemming kunnen geven met deze vorm van afzondering en fixatie en hoe zij desgevallend deze instemming kunnen herroepen. De instemming moet wel schriftelijk en in beginsel voorafgaand gebeuren.

Verder blijft het principe dat de maatregel een laatste redmiddel is, als er geen andere opties meer zijn. Er moet blijvend gezocht worden naar minder ingrijpende alternatieven. Het personeel van de school moet tijdens de maatregel regelmatig contact met de leerling hebben met de focus op het welbevinden van de leerling.

Voor deze vorm van afzondering geldt ook dat afzondering steeds dient te gebeuren in een speciaal daartoe ingerichte afzonderingskamer.

Ook hier is het principe dat ouders zo snel als mogelijk op de hoogte worden gebracht. Ook moet er iedere keer een nabespreking zijn.

Artikel 13

Dit nieuw artikel 33/4 bepaalt de voorwaarden voor een afzonderingskamer.

Een afzonderingskamer moet in de eerste plaats veilig zijn voor de leerlingen. Er moet fysieke nabijheid op maat van de leerling mogelijk zijn. Enkel het bevoegd personeel kan de kamer inkijken en betreden. Wie dat personeel is, bepaalt de school zelf. De afzonderingskamer moet ook oriëntatiemogelijkheden, lichtinval en een aan de leerling aangepaste tijdsindicatie bevatten.

De leerling moet ook altijd rechtstreeks contact kunnen nemen met een personeelslid van de school. Communiceren moet mogelijk zijn. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden waaraan een afzonderingskamer moet voldoen verder verfijnen.

Artikel 14

Dit nieuw artikel 33/5 gaat over de registratie van maatregelen inzake afzondering of fixatie. Paragraaf 1 bepaalt welke gegevens geregistreerd moeten worden.

Elke keer dat er een specifieke maatregel inzake afzondering of fixatie wordt genomen, wordt die maatregel geregistreerd. Daarbij wordt er geregistreerd welk type maatregel (afzondering of fixatie) er genomen werd. De omstandigheden, de aanleiding of reden en uitgetoetste alternatieven worden opgenomen. Verder wordt het algemene verloop van de maatregel, het tijdstip van begin en einde van de maatregel en de tijdstippen van en observaties tijdens het toezicht en de momenten van communicatie opgenomen. Ook of de leerling verwondingen heeft of als er derden verwondingen hebben, wordt geregistreerd. Als derden verwondingen hebben, dan zal de school in het kader van de GDPR, de identiteit van de derde waarschijnlijk niet kunnen opnemen. Ook worden eventuele opmerkingen van de leerling en de ouders met betrekking tot het verloop van de maatregel opgenomen, net zoals de nabespreking.

Paragraaf 2 bepaalt waarom de verwerking van de persoonsgegevens rechtmatig is (noodzakelijk om de vitale belangen te beschermen). Het internationaal mensenrechtencontentieux onderstreept het belang van registratie. Ook de doelstellingen van de bewaring worden uitdrukkelijk bepaald en dan met name het vrijwaren van de rechten van de leerling en als element van interne kwaliteitszorg. Registratie zorgt er enerzijds voor dat de toepassing van de maatregel zichtbaar wordt. De leerling en de ouders kunnen de toepassing van de maatregel ook controleren en in vraag stellen. Anderzijds laat registratie toe om data te genereren op verschillende niveaus. Voor de school kan de registratie als input voor de nabespreking van de maatregel met het personeel dienen en voor post-incident analyse van bepaalde casussen en voor de kwantitatieve analyses op alle uitgevoerde afzonderingen en fixaties en voor post-incident analyse van bepaalde casussen.

Paragraaf 3 bepaalt dat het schoolbestuur verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerkingen van de persoonsgegevens .

De VTC stelt in zijn luik over de kwaliteit van de regelgevende grondslag dat bij bijzondere categorieën van persoonsgegeven strengere veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden, met name het aanwijzen van categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens en garanderen dat zij het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht nemen. Daarom is er opgenomen dat het schoolbestuur moet bepalen welke personeelsleden toegang kunnen hebben tot de gegevens en wordt er bepaald dat de vertrouwelijkheid van deze gegevens moet worden gegarandeerd.

Paragraaf 4 bepaalt de bewaartermijn van de gegevens. Ze worden tien schooljaren na het einde van het schooljaar waarop de leerling ingeschreven was, bewaard.

Naar aanleiding van het VTC-advies wordt verduidelijkt waarom voor deze bewaartermijn gekozen is. Door te kiezen van een bewaartermijn van tien jaar kunnen de scholen deze gegevens nog een tijd gebruiken in het kader van hun intern kwaliteitsbeleid en wordt de mogelijkheid gegeven aan ouders en leerlingen om die gegevens nog later te consulteren als ze die gegevens nodig hebben in het kader van hulpverlening (bijvoorbeeld in welke situaties is er een grote kans dat een leerling een ernstig gevaar vormt voor zichzelf of anderen). Als laatste moet ook de onderwijsinspectie in het kader van haar doorlichtingen toegang kunnen hebben tot die dossiers en de onderwijsinspectie komt uiteraard niet elk jaar langs.

Scholen kunnen de gegevens enkel onderling uitwisselen in het kader van intervisie en als element van interne kwaliteitszorg. Uiteraard moet hierbij de AVG gerespecteerd worden. Dat betekent dus dat die gegevens enkel gepseudonimiseerd zullen kunnen uitgewisseld worden.

Artikel 15

Dit artikel wijzigt artikel 37 van het decreet basisonderwijs en bepaalt dat het beleid inzake (de preventie van) afzondering en fixatie moet opgenomen zijn in het schoolreglement als onderdeel van het beleid op leerlingenbegeleiding, als er zo'n een beleid is.

Artikel 16 en 18

Deze artikelen verduidelijken dat schoolbesturen de afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke blijven voor het ordenen, toewijzen en weigeren van leerlingen, niet tegenstaande ze hiervoor een LOP of ander schoolbestuur mandateren.

De wijzigingen worden aangebracht voor de regelgeving voor scholen gelegen binnen en buiten Brussel, zowel voor het basis als secundair onderwijs.

De VTC stelt enkele vragen m.b.t. de gegevensbeschermingseffectenbeoordeling, maatregelen omtrent de juistheid van de gegevens en transparantiemaatregelen.

Voor wat betreft inschrijvingsrecht is de uitvoering van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** opgenomen in de standaarddossiers voor aanmeldingsprocedures. Daar is opgenomen dat de initiatiefnemer de Algemene Verordening Gegevensveiligheid (AVG of GDPR) respecteert en voorafgaand aan de aanmeldingsprocedure een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB of DPIA) uitvoert. Er worden met dit decreet geen bijkomende gegevensstromen gecreëerd.

Ook voor de **juistheid van gegevens** bevat het standaarddossier voor een aanmeldingsprocedure hiervoor de nodige vereisten. Het standaarddossier is geregeld in artikel 31 en 32 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 7

oktober 2022 over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Het besluit bepaalt onder andere dat het standaarddossier "de controle op onvolledige dossiers, gebruikersfouten, dubbele aanmeldingen, de correcte toekenning van het recht op inschrijving;" regelen.

Concreet vertaalt zich dat in een standaarddossier voor aanmeldingsprocedures als volgt:

- De initiatiefnemer bezorgt de ouders na het afronden van de aanmelding een overzicht van de geregistreerde gegevens of informeert hen over de locatie waar zij deze gegevens kunnen raadplegen.
- De initiatiefnemer attendeert de ouders op het belang van controle van de geregistreerde gegevens.

Het standaarddossier vereist ook van de initiatiefnemers kwaliteitscontroles voor het opsporen van gebruikersfouten:

- De initiatiefnemer voert tijdens de aanmeldingsperiode minstens volgende kwaliteitscontroles uit om gebruikersfouten te ondervangen:
 - o controle op de volledigheid van de aanmeldingsgegevens van de leerling;
 - o controle op het bestaan van het opgegeven domicilieadres van de leerling;
 - o controle op de geldigheid van het opgegeven rijksregisternummer van de leerling;
 - o controle op het geboorte- of leerjaar waarvoor wordt aangemeld op basis van de geboortedatum van de leerling;
 - o controle op het aangevraagde recht op voorrang (...).
- De kwaliteitscontroles gebeuren zo veel mogelijk geautomatiseerd en vinden bij voorkeur plaats voor het einde van de aanmeldingsperiode.
- Indien de initiatiefnemer een onvolledigheid of inconsistentie in de aanmeldingsgegevens vaststelt, worden de ouders daarvan verwittigd. De ouder krijgt de kans om de aanmeldingsgegevens te vervolledigen of aan te passen tijdens de aanmeldingsperiode.

De ombudsdienst inschrijvingen is bevoegd om technische fouten of zuivere materiële vergissingen te behandelen.

De verduidelijking wie de verwerkingsverantwoordelijke is, zoals hier voorligt, verhoogt alvast de **transparantie** naar de burger toe. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke om toe te zien dat er transparant omgegaan wordt met de gegevens en de verwerking (in casu: de ordening van leerlingen).

Ook inzake communicatie en transparantie bevat het standaarddossier voor een aanmeldingsprocedure richtlijnen voor initiatiefnemers, conform artikel 31, 1° en 32, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 2022 over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Artikel 17 en 19

Deze artikelen verduidelijken enkele zaken met betrekking tot het uitreiken en meedelen van weigeringsdocumenten:

1° en 3° verduidelijken dat het steeds het schoolbestuur is dat een leerling weigert, niet het LOP;
2° verduidelijkt dat een weigeringsdocumenten ook de in paragraaf 1 vermelde gegevens bevat, zoals de identificatiegegevens van de leerling.

De wijzigingen worden aangebracht voor de regelgeving voor scholen gelegen binnen en buiten Brussel, zowel voor het basis als secundair onderwijs.

Artikel 20

In het decreet van 28 april 2023 over de Vlaamse toetsen in het onderwijs worden de bewaartermijnen van persoonsgegevens bepaald (door wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de codex secundair onderwijs van 17 december 2010). Het decreet stelt: "De gegevens in de registratiemodule worden gedurende maximaal acht maanden bewaard. De gegevens in het toetsplatform worden gedurende maximaal zes maanden bewaard. ... Na afloop van de bewaartermijnen worden de persoonsgegevens vernietigd of geanonimiseerd." (resp. artikel 6 en 13).

De gegevens van de deelnemende leerlingen worden jaarlijks begin januari opgeladen in de registratiemodule. In 2024 zullen de leerlinggegevens op 04/01/2024 opgeladen worden in de registratiemodule. Het opladen van de gegevens begin januari is nodig om de scholen de tijd te geven om in de registratiemodule een overzicht te bekijken van de deelnemende leerlingen en de opt-in en opt-out van individuele leerlingen te regelen. Na acht maanden worden de gegevens in de registratiemodule vernietigd. Dat betekent voor 2024 dat op 04/09/2024 alle gegevens gewist worden.

De gegevens van de deelnemende leerlingen worden jaarlijks begin maart opgeladen in het toetsplatform. In 2024 zullen de leerlinggegevens op 07/03/2024 opgeladen worden in het toetsplatform. Het opladen van de gegevens begin maart is nodig om de oefentoetsen en de eigenlijke toetsen klaar te zetten voor elke leerling. In 2024 start de periode van de oefentoetsen op 11/03/2024. Na zes maanden worden de gegevens op het toetsplatform vernietigd. Dat betekent voor 2024 dat op 07/09/2024 alle gegevens gewist worden.

Uit het bovenstaande is duidelijk dat de huidige formulering in het decreet betekent dat de persoonsgegevens in de registratiemodule en in het toetsplatform jaarlijks begin september vernietigd worden. Maar de kennisgeving van het resultaat van de beroepsprocedure vindt uiterlijk 15 september plaats. Op dit moment verhinderen de bewaartermijnen van de gegevens een toetsinzage tot 15 september. Daarom wordt met het ontwerp de twee vermelde bewaartermijnen met één maand verlengd.

Artikel 21 en 22

Deze artikelen wijzigen de artikelen 47bis en 47ter van het decreet basisonderwijs en bepalen dat het beleid inzake de preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het beleid op leerlingenbegeleiding en daarin moet worden opgenomen.

Artikel 23

In artikel 53 van het decreet basisonderwijs wordt voor het gewoon basisonderwijs uitdrukkelijk bepaald dat het getuigschrift basisonderwijs enkel aan regelmatige leerlingen kan worden toegekend. In artikel 54 wordt het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs voor kinderen met een IAC-verslag (zowel in het gewoon als in het buitengewoon basisonderwijs) bepaald. Dezelfde vereiste van de regelmatigheid van de leerling geldt ook voor leerlingen met een IAC-verslag. Echter is in artikel 54 omwille van een vergetelheid het woord 'regelmatige' weggefallen. Dit wordt nu rechtgezet.

Artikel 24

Op 1 september 2020 startte een nieuwe periode van zes schooljaren voor de scholengemeenschappen. Alle betrokkenen engageren zich voor de hele periode. De instap in een scholengemeenschap houdt immers een aantal engagementen in ten aanzien van de andere partners, bijvoorbeeld op het vlak van het personeel, zodat er in beginsel mag worden verwacht dat de samenstelling van de scholengemeenschap gedurende deze zesjarige periode stabiliteit vertoont. De overeenkomst geldt dus ook voor zes jaar. Scholen kunnen tijdens deze periode, los van de hieronder vermelde uitzonderingen, niet uit de scholengemeenschap stappen. Dit betekent dat alle scholengemeenschappen lopen tot 31 augustus 2026. Een scholengemeenschap kan dus niet opgesplitst worden.

De uitstap is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk. Enkel als de scholengemeenschap geen 900 regelmatige leerlingen meer telt, als de school overgenomen wordt door een schoolbestuur van een andere groep kan een school uit de scholengemeenschap stappen. In het tweede geval (verandering van groep) moeten alle schoolbesturen die behoren tot de scholengemeenschap hiermee instemmen.

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over vrijwillige fusies van gemeenten goed. Een fusie gaat in op 1 januari 2025. In principe kunnen gemeenten ervoor kiezen om eerder te fuseren, maar dan moeten ze tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen organiseren. Een fusie van gemeenten kan ertoe leiden dat de scholen van de nieuwe gemeente in verschillende scholengemeenschappen komen te liggen. De fusie van gemeenten kan ook een effect hebben op netoverschrijdende scholengemeenschappen. Een bij de fusie betrokken gemeenteschool krijgt immers een ander schoolbestuur. Dit kan een effect hebben op de afspraken die de schoolbesturen aangaande de bevoegdheden van de scholengemeenschap gemaakt hebben. Er is dus ook een effect mogelijk op besturen uit andere groepen dan enkel het gemeentelijk onderwijs.

In dergelijke gevallen wordt het mogelijk dat er wijzigingen aan de scholengemeenschappen aangebracht worden. Ook een school die wordt overgenomen door een schoolbestuur van dezelfde groep kan uit een scholengemeenschap stappen, op voorwaarde dat alle schoolbesturen die behoren tot de scholengemeenschap, ermee instemmen dat de school uit de scholengemeenschap stapt en op voorwaarde dat er een school deel uitmaakt van de scholengemeenschap wiens schoolbestuur betrokken is bij een fusie van gemeenten in het lopende schooljaar.

Met groep wordt bedoeld de indeling van de scholen en vestigingsplaatsen in het gewoon basisonderwijs en van de scholen in het buitengewoon basisonderwijs

naargelang ze behoren tot het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd officieel onderwijs, het gesubsidieerd vrij onderwijs naargelang van de onderscheidene godsdiensten, of tot het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs.

Op advies van de Raad van State werden de voorwaarden om te kunnen uitstappen uit de scholengemeenschap gelinkt aan een bij de fusie betrokken schoolbestuur binnen de scholengemeenschap en werd deze memorie verduidelijkt.

Artikel 25, 26, 28 en 29

Schoolbesturen dienden tot nog toe met het oog op de controle van overdracht en herverdeling van lestijden en uren een verklaring op eer bezorgen aan AGODI waarin zij verklaren de bepalingen inzake overdracht en herverdelingen in acht te nemen. De inhoud van de overdracht en herverdeling wordt ook steeds gemeld via de webapplicatie beheer omkadering. Net zoals in het secundair onderwijs dient er een verklaring op eer beschikbaar te zijn voor controle door Agodi. Deze dient echter niet meer opgestuurd te worden naar Agodi, maar de verificatie kan ze wel ter plaatste controleren. Op die manier wordt er gewerkt aan planlastvermindering voor de scholen.

Op advies van de Raad van State wordt in het artikel verduidelijkt dat de verklaring op eer ter beschikking moet gehouden worden door de school met het oog op controle door AGODI.

Artikel 27

Ontworpen artikel 140,§1,6°,c)

In het decreet over het onderwijs XXXI werd de bepaling dat leerlingen, die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg, aan 1,5 tellen voor de omkadering in het gewoon basisonderwijs ongewild opgeheven, omdat de omschrijving van deze groep leerlingen overlapte met de definitie van thuisloze leerling. De overlap is echter niet volledig, hierdoor zouden sommige leerlingen naar de toekomst toe niet meer extra omkaderd worden, terwijl dit nooit de bedoeling was. Via onderwijsdecreet XXXII werd de definitie van thuisloze leerling op zijn beurt vervangen door de definitie van leerling met een zorgthuis.

De memorie bij het betrokken artikel van onderwijsdecreet XXXI luidde als volgt: *"Het decreet Basisonderwijs geeft in het punt 52° bis/2 van het artikel 3 een definitie van het begrip 'thuisloze'. Het 'thuisloos' zijn van een leerling speelt een rol bij de berekening van het werkingsbudget (leerlingenkenmerk 4, artikel 78) en de lestijden (tellen aan 1,5, artikel 140). De tekst van de definitie verwijst naar gedateerde regelgeving binnen welzijn en naar federale wetgeving en is terminologisch ook niet meer in overeenstemming (wat de verwijzing naar de regelgeving welzijn betreft). Met de voorliggende wijziging worden terminologie en verwijzingen geactualiseerd. Inhoudelijk is er geen verschil, de aanpassing wijzigt de doelgroep niet. Hierdoor dient ook artikel 140 aangepast te worden. De verwijzingen naar de jeugdrechtbank en de comités zijn immers gevat door de nieuwe definitie van thuislozen."*

Hoewel beide definities bijna dezelfde groep van geplaatste kinderen omvat is dit toch niet volledig zo. Bij het tellen aan 1,5 werd uitsluitend gekeken naar de handelingen, nl. de plaatsing door, bv de jeugdrechter. Dit kon bijvoorbeeld ook in een onderwijsinternaat zijn. Bij de definitie van leerlingen met een zorgthuis wordt er wel gekeken naar de locatie waar de plaatsing plaatsvindt. Leerlingen

die geplaatst worden in bijvoorbeeld een onderwijsinternaat worden niet als leerlingen met een zorgthuis beschouwd. De definitie van leerlingen met een zorgthuis is immers gebaseerd op de oude definitie van thuisloze leerlingen, waar leerlingen die bijvoorbeeld in een onderwijsinternaat verbleven niet als thuisloos beschouwd werden.

Daarom wordt via dit artikel voorzien dat leerlingen die beschikken over een jeugdhulpverleningsbeslissing voor de functie verblijf, namelijk aangepaste woon en leefomgeving onder toezicht en begeleiding, bij een jeugdhulpaanbieder op verwijzing van een gemandateerde voorziening of een Sociale Dienst Jeugdrechtbank aan 1,5 tellen. De oude herformulering die bij onderwijsdecreet XXXI opgeheven werd opnieuw invoeren kan immers niet daar er bijvoorbeeld geen comités bijzondere jeugdzorg meer zijn, maar hun rol werd overgenomen door de gemandateerde voorzieningen Ondersteuningscentrum Jeugdhulp (OCJ) en Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Op die manier wordt opnieuw duidelijk dat elke jongeren die ergens verblijft ingevolge een maatregel opgelegd door een sociale dienst van de jeugdrechtbank of door een gemandateerde voorziening, waar hij of zij ook verblijft, aan 1,5 telt. Ook als de jongeren verblijven in een onderwijsinternaat, een locatie/actor die uitgesloten is uit de definitie van de leerling met een zorgthuis.

Ontworpen artikel 140,§1,6°/1

Binnen de regelgeving basisonderwijs en secundair onderwijs kennen we het begrip leerlingen met een zorgthuis en binnen het basisonderwijs ook het begrip geplaatste leerlingen.

De betrokken overheidsagentschappen gaan voor de operationalisering van de bewijslast voor het voldoen aan deze kenmerken de gegevens over de beoogde leerlingen uitwisselen (intern op niveau van de overheid). De automatische gegevensuitwisseling zorgt voor een correcte omkadering van de scholen, wat de leerlingen ten goede komt en zorgt voor minder planlast voor scholen. Dit sluit aan bij het principe van eenmalige gegevensopvraging, onder meer opgenomen in artikel III.68 van het Bestuursdecreet.

De Raad van State gaf in zijn advies nr. 72.712/1 op 10 januari 2023 bij het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2021 over het geïntegreerde ondersteuningsaanbod gelijke onderwijskansen in het secundair onderwijs en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft studieaanbod, studietoelagen en projectsubsiëring contractuelen aan dat de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het decreet zelf moeten worden vastgesteld. Het advies verwijst hier naar de categorie van verwerkte gegevens, de categorie van betrokken personen, de met verwerking nagestreefde doelstellingen, de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

De Raad van State geeft zelf aan dat uit de reeds voorziene rechtsgrond de categorie van betrokken personen kan worden afgeleid, nl. de leerlingen en dat ook de doelstelling kan worden afgeleid, nl. het verzamelen van gegevens met het oog op een correcte subsidiëring of financiering van de onderwijsinstellingen.

De Raad van State geeft aan dat er geen bepalingen zijn m.b.t. welke gegevens worden verwerkt, welke personen toegang hebben tot de gegevens en wat de bewaartermijnen zijn.

Via dit decreetsartikel wordt voorzien in een dergelijke rechtsgrond.

De gegevens worden verwerkt voor de berekening van de omkadering door de bevoegde diensten van de Vlaamse overheid. Aangezien de gegevens ingezameld worden in het kader van de berekening van de omkadering van scholen in het basis en secundair onderwijs en het, conform het oprichtingsbesluit van het intern verzelfstandigd agentschap voor onderwijsdiensten Agodi is dat instaat voor de berekening van deze omkadering (Agodi staat immers in voor de administratieve en financiële dienstverlening voor de scholen) is Agodi de verwerkingsverantwoordelijke, die de beschikbare gegevens opvraagt bij de bevoegde overheidsdienst. Voor deze gegevens is de maximale bewaartermijnen 30 jaar specifiek met het oog op de handhaving van de regelgeving.

De gegevens die uitgewisseld worden beperken zich tot de gegevens nodig om tot een unieke identificatie van de leerling die voldoet aan het betrokken leerlingekenmerk te kunnen overgaan om de correcte omkadering van de scholen te berekenen. Deze gegevens zijn allemaal nodig om een unieke identificatie mogelijk te maken daar er bijvoorbeeld vaak schrijffouten voorkomen in naam en geboortedatum zodat alle data, naaste de naam en geboortedatum, nodig zijn om een unieke identificatie mogelijk te maken. Er wordt geen verplichting tot het uitwisselen van deze gegevens opgelegd. Het decreet voorziet in de juridische mogelijkheid om dit te doen.

Ten gevolge het advies van de GBA, VTC en de Raad van State wordt de bewaartermijn bepaald. Ook wordt opgenomen dat het INSZ-nummer enkel opgevraagd wordt voor leerlingen met een INSZ-nummer.

Dit artikel heeft uitwerking op 1 februari 2023. De correcte formulering van leerlingen die tellen aan 1,5 is immers nodig voor de berekening van de omkadering voor het schooljaar 2023-2024 .

Artikel 30

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 31

Er worden 2 wijzigingen aan artikel 177 aangebracht:

1° in het artikel over de sancties die kunnen worden opgelegd als een school van het basisonderwijs de regels over de toelatingsvoorwaarden niet volgt moeten de verwijzingen naar de artikels over de toelatingsvoorwaarden geactualiseerd worden. Met enkele recente decreetswijzigingen zijn de bepalingen over de toelatingsvoorwaarden in verschillende nieuwe artikelen van het decreet basisonderwijs ingevoegd en zijn oude bepalingen opgeheven. Artikel 177 was echter niet aangepast naar aanleiding van deze wijzigingen. Dit wordt nu rechtgezet.

2° het niet volgen van de regels inzake afzondering en fixatie wordt opgenomen in de opsomming van artikelen waarvan het niet volgen van die artikelen aanleiding geeft tot een sanctie.

Het is de onderwijsinspectie die moet vaststellen of er een schending is.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 32

Artikel 5 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap bevat geen definitie voor het begrip 'vervangingsinkomsten'. Toch wordt dit begrip meerdere malen gehanteerd in het kader van een aanvraag voor een studietoelage. Het bepalen van welke inkomsten kunnen worden beschouwd als 'vervangingsinkomsten' leidde daarom al meermaals tot interpretatieverschillen.

Zo is het bijvoorbeeld niet duidelijk hoe een ambtenarenpensioen om medische redenen dient te worden beschouwd, als vervangingsinkomsten of als een pensioen. Daarom wordt een definitie van vervangingsinkomsten opgenomen, die verwijst naar bezoldigingen van werknemers, bedrijfsleiders, en van de vervangingsinkomsten voor tijdelijke ongeschiktheid bij zelfstandigen of personen actief onder het statuut van verenigingswerker of meewerkende echtgenoot, zoals omschreven in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Artikel 33

Artikel 9 van het Decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt de nationaliteitsvoorwaarden waaraan een

student moet voldoen om een studietoelage te kunnen ontvangen. In §3 van dit artikel is een afwijking opgenomen voor pleegkinderen en pleeggasten "die langer dan een jaar onafgebroken bij hetzelfde pleeggezin verblijven". In artikel 33, tweede lid, dat de algemene financiële voorwaarden vastlegt is de voorwaarde echter "dat het pleegkind of de pleeggast langer dan één jaar onafgebroken bij een pleeggezin verblijft". Via de voorliggende wijziging wordt bij de nationaliteitsvoorwaarden dezelfde omschrijving voorzien, zodat de voorwaarde "binnen hetzelfde pleeggezin" wegvalt.

Artikel 34

Artikel 44 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap maakt voor de berekening van het bedrag van de studietoelage een onderscheid naargelang de student al dan niet op kamers verblijft.

De volgende studenten worden beschouwd als kotstudenten :

- 1° de student die zich overeenkomstig zijn diplomacontract heeft ingeschreven voor respectievelijk een volledig academiejaar of een semester en die een huurovereenkomst heeft gesloten voor respectievelijk minstens acht of vier maanden met betrekking tot een woonst die zich op een ander adres dan zijn hoofdverblijfplaats bevindt;
- 2° de student die een opleiding volgt in het buitenland;
- 3° de gehuwde, zelfstandige of alleenstaande student.

Maar het is niet logisch dat zelfstandige studenten deze verhoogde toelage automatisch krijgen, ook als ze nog bij (één van) de ouders gedomicilieerd zijn. Studenten die voor hun woonst en de daarbij horende kosten beroep kunnen doen op hun ouder(s) worden zo automatisch als kotstudent beschouwd, louter op basis van hun statuut.

Daarom wordt de opsomming in artikel 44 aangepast en komt de zelfstandige student enkel automatisch in aanmerking voor een kottoelage indien deze zijn hoofdverblijfplaats niet bij één van de ouders heeft.

Zelfstandige studenten die hun hoofdverblijfsplaats bij één van hun ouders hebben, kunnen nog steeds in aanmerking komen op een verhoogde toelage indien ze voldoen aan de voorwaarden in punt 1° (een huurovereenkomst hebben voor een woonst die zich op een ander adres dan zijn hoofdverblijfplaats bevindt) of punt 2° (een opleiding volgen in het buitenland).

Door deze aanpassing wordt getracht sociale fraude te verminderen.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Artikel 35

Om levenslang leren te stimuleren zet het relanceplan Edusprong onder meer in op flexibeler kwalificerende trajecten voor volwassenen. Zo is er een actie om flexibeler diplomatrajecten via een samenwerking van Centra voor Volwassenenonderwijs en de Examencommissie Secundair Onderwijs mogelijk te maken. Uit de twee pilootprojecten is gebleken dat een aanpassing van de

definities van eindstudiebewijzen van belang is voor een soepel vrijstellingenbeleid.

Volgens de huidige definities van een certificaat en diploma kan een centrum dit studiebewijs enkel uitreiken aan een cursist, d.w.z. een deelnemer aan het volwassenenonderwijs die nog ingeschreven is. Nadien kan er geen vrijstelling meer toegekend worden en dus ook geen eindstudiebewijs meer toegekend worden. Wie bijvoorbeeld een diploma secundair onderwijs wil behalen door een combinatie van vakken bij de Examencommissie SO en modules bij een CVO, moet de examens bij de Examencommissie SO eerst afgerond hebben en daarna pas de laatste module van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming in een CVO volgen. Hiermee rekening moeten houden, belemmert een traject op maat van de cursist.

In functie van een soepeler vrijstellingenbeleid krijgen de definities van een certificaat en diploma daarom een ruimere invulling zodat centra deze studiebewijzen voortaan ook kunnen uitreiken aan hun voormalige cursisten. Dit is voor verschillende gemengde opleidingstrajecten belangrijk. Bijvoorbeeld trajecten met andere opleidingsverstrekkers zoals hogescholen (bij de combinatie van een graduaatopleiding met Aanvullende Algemene Vorming) of VDAB (wanneer een deel van de beroepsopleiding bij VDAB wordt gevolgd). Het zorgt ook voor meer soepelheid bij combinaties van opleidingen binnen het volwassenenonderwijs, bijvoorbeeld om vrijstellingen op basis van een aanverwante module uit een andere opleiding van het volwassenenonderwijs te kunnen toekennen. Een centrum kan aan hun voormalige cursist nog een vrijstelling toekennen en bijgevolg het eindstudiebewijs uitreiken. Dit kan enkel als de voormalige cursist in dat centrum reeds een deelcertificaat van die opleiding heeft behaald met een uitreikingsdatum niet langer dan 5 schooljaren geleden.

Artikel 36

Centra hebben gedurende twee schooljaren kunnen experimenteren met de versoepeling van de open modules en dit werd positief geëvalueerd. De open modules stellen centra in staat om snel en efficiënt in te spelen op vragen en behoeftes van het werkveld of specifieke doelgroepen. Door de organisatie van open modules bereiken de centra ook een nieuwe doelgroep cursisten. Centra geven verder aan dat de open modules heel gericht worden ingezet in functie van remediëring zodat cursisten gericht bepaalde competenties kunnen verwerven. Op vraag van de centra wordt voorgesteld om de tijdelijke versoepeling structureel te verankeren.

Op vraag van de CBE maakt de voorgestelde decreetwijziging ook de organisatie mogelijk van open modules die een selectie van competenties uit meerdere leergebieden bevatten. Deze leergebiedoverschrijdende open modules maken het maatwerk, zoals geformuleerd in artikel 30 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, overbodig. In vergelijking met maatwerk biedt de organisatie van leergebiedoverstijgende open modules een aantal belangrijke voordelen: zo ontvangen cursisten een deelcertificaat na het succesvol beëindigen van de open module en voor de CBE betekent dit een

administratieve vereenvoudiging want voor de organisatie van open modules moeten zij geen aanvraag indienen.

De voorgestelde decreetwijziging voorziet in een versoepeling van de mogelijke duurtijd van een open module: zo kunnen voortaan ook open modules van 10 lestijden ingericht worden. Ook wordt het aantal opleidingen of leer-/en studiegebieden uitgebreid waarin de open modules ingericht kunnen worden. Zo wordt het voor de CVO mogelijk om open modules te organiseren in alle opleidingen van het studiegebied ICT en de taalopleidingen. Voor de CBE wordt het mogelijk om open modules in te richten in alle leergebieden van de basiseducatie, maar ook om leergebiedoverstijgende open modules in te richten. Naar aanleiding van de onderhandelingen zal de organisatie van de open modules gemonitord worden gedurende drie schooljaren door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. De monitoring is gericht op het formuleren van beleidsconclusies en zal hierbij ook rekening houden met de impact op het personeel.

Artikel 37

Centra hebben gedurende twee schooljaren kunnen experimenteren met de versoepeling van de open modules en dit werd positief geëvalueerd. De open modules stellen centra in staat om snel en efficiënt in te spelen op vragen en behoeftes van het werkveld of specifieke doelgroepen. Door de organisatie van open modules bereiken de centra ook een nieuwe doelgroep cursisten. Centra geven verder aan dat de open modules heel gericht worden ingezet in functie van remediëring zodat cursisten gericht bepaalde competenties kunnen verwerven. Op vraag van de centra wordt voorgesteld om de tijdelijke versoepeling structureel te verankeren.

Op vraag van de CBE maakt de voorgestelde decreetwijziging ook de organisatie mogelijk van open modules die een selectie van competenties uit meerdere leergebieden bevatten. Deze leergebiedoverschrijdende open modules maken het maatwerk, zoals geformuleerd in artikel 30 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, overbodig. In vergelijking met maatwerk biedt de organisatie van leergebiedoverstijgende open modules een aantal belangrijke voordelen: zo ontvangen cursisten een deelcertificaat na het succesvol beëindigen van de open module en voor de CBE betekent dit een administratieve vereenvoudiging want voor de organisatie van open modules moeten zij geen aanvraag indienen.

De voorgestelde decreetwijziging voorziet in een versoepeling van de mogelijke duurtijd van een open module: zo kunnen voortaan ook open modules van 10 lestijden ingericht worden. Ook wordt het aantal opleidingen of leer-/en studiegebieden uitgebreid waarin de open modules ingericht kunnen worden. Zo wordt het voor de CVO mogelijk om open modules te organiseren in alle opleidingen van het studiegebied ICT en de taalopleidingen. Voor de CBE wordt het mogelijk om open modules in te richten in alle leergebieden van de basiseducatie, maar ook om leergebiedoverstijgende open modules in te richten.

Artikel 38

Het volwassenenonderwijs kan normaal gezien enkel georganiseerd worden als contactonderwijs of als gecombineerd onderwijs. Volledig afstandsonderwijs was lange tijd niet mogelijk omdat er minimaal een evaluatiemoment in contactonderwijs moest worden georganiseerd. Door de coronacrisis is het belang van afstandsonderwijs echter enorm toegenomen en vormde de verplichting tot contactonderwijs voor minimaal een evaluatiemoment een ernstige hindernis. Daarom werd er een tijdelijke afwijking voorzien tijdens de coronaperiode. Deze tijdelijke afwijking werd verlengd in het kader van het relanceplan Edusprong.

Centra hebben ondertussen gedurende drie schooljaren kunnen experimenteren met de organisatie van 100% afstandsonderwijs en dit werd positief geëvalueerd door de centra. Sinds de coronacrisis hebben centra geïnvesteerd in nieuwe leerplatformen, in de digitalisering van lesmateriaal en de professionalisering van de leerkrachten. Centra geven aan dat een aanbod in 100% afstandsonderwijs meer kansen biedt en als flexibele onderwijsvorm een nieuwe doelgroep cursisten aantrekt. Ook in functie van de continuering van reeds gestarte trajecten in 100% afstandsonderwijs vragen centra een structurele verankering van deze maatregel. Het afstandsonderwijs wordt uiterlijk na het schooljaar 2025-2026 geëvalueerd".

Voorts wordt ook de bepaling opgeheven waarin de Vlaamse Regering de procedure bepaalt voor de aanvraag van gecombineerd onderwijs omdat centra volgens artikel 4, punt 6° van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012 enkel gebonden zijn om het aantal lestijden in een andere organisatievorm dan contactonderwijs te registreren. Centra dienen dus niet langer een aanvraag in te dienen om gecombineerd onderwijs te mogen organiseren en de Vlaamse Regering hoeft niet langer een procedure voor op te stellen. Dat maakt het tweede lid van artikel 28 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs verouderd.

Artikel 39

De mogelijkheid om leergebiedoverstijgende open modules te organiseren, maakt maatwerk, zoals geformuleerd in artikel 30 van het decreet volwassenenonderwijs, overbodig. Dit artikel wordt dan ook opgeheven.

Artikel 40

In de bepaling over de evaluaties per module wordt verduidelijkt dat een vrijstelling kan verleend worden aan een cursist of een voormalige cursist.

Artikel 41

Voor wie als volwassene alsnog een diploma van het secundair onderwijs via het volwassenenonderwijs wil behalen, zijn er momenteel verschillende mogelijkheden. Ofwel slaagt de cursist in een opleiding Algemene Vorming van het volwassenenonderwijs ofwel volgt de cursist met succes een combinatie van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming met een diplomagerichte opleiding van het secundair volwassenenonderwijs. Ook de combinatie met een bewijs van een beroepskwalificatie van niveau 5 of een diploma of graad van gegradueerde is mogelijk. Tot slot kan ook de combinatie van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming met een bewijs van slagen voor het specifiek gedeelte van

een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap tot een diploma secundair onderwijs leiden.

Centra hebben gedurende twee schooljaren kunnen experimenteren met de automatische vrijstelling voor wie bij de examencommissie geslaagd is in het algemeen gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO. Deze regelluwe maatregel werd positief geëvalueerd. De maatregel betekent een erkenning van de verworven competenties bij de examencommissie, wat leidt tot een snellere succeservaring bij cursisten in het volwassenenonderwijs en tot minder uitstroom bij cursisten die hun diploma secundair onderwijs willen behalen. Daarenboven betekent deze maatregel een administratieve versoepeling voor de centra. Op vraag van de centra wordt dan ook voorgesteld om deze tijdelijke maatregel structureel te verankeren.

Artikel 42 en 43

Voor wie als volwassene alsnog een diploma van het secundair onderwijs via het volwassenenonderwijs wil behalen, zijn er momenteel verschillende mogelijkheden. Ofwel slaagt de cursist in een opleiding Algemene Vorming van het volwassenenonderwijs ofwel volgt de cursist met succes een combinatie van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming met een diplomagerichte opleiding van het secundair volwassenenonderwijs. Ook de combinatie met een bewijs van een beroepskwalificatie van niveau 5 of een diploma of graad van gegradueerde is mogelijk. Tot slot kan ook de combinatie van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming met een bewijs van slagen voor het specifiek gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap tot een diploma secundair onderwijs leiden.

Centra hebben gedurende twee schooljaren kunnen experimenteren met de automatische vrijstelling voor wie bij de examencommissie geslaagd is in het algemeen gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO. Deze regelluwe maatregel werd positief geëvalueerd. De maatregel betekent een erkenning van de verworven competenties bij de examencommissie, wat leidt tot een snellere succeservaring bij cursisten in het volwassenenonderwijs en tot minder uitstroom bij cursisten die hun diploma secundair onderwijs willen behalen. Daarenboven betekent deze maatregel een administratieve versoepeling voor de centra. Op vraag van de centra wordt dan ook voorgesteld om deze tijdelijke maatregel structureel te verankeren.

Artikel 44

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);

- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling.](#)

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 45

Technisch artikel, noodzakelijk volgens de opmaak van het wijzigingsdecreet.

Artikel 46

Dit artikel wil tegemoet komen aan de verzuchtingen van de centra voor basiseducatie en hen de vrijheid bieden om vervangingen toe te staan wanneer zij dat zelf noodzakelijk achten. Daarom wordt ervoor geopteerd om aan de centra voor basiseducatie vanaf het schooljaar 2024-2025 een aantal vte voor vervangingen toe te kennen.

Daartoe wordt het voorziene budget voor vervangingen uit de cao samengevoegd met het huidige budget dat aan vervangingen besteed wordt. De centra kunnen de vte die ze krijgen voor vervangingen zelf inzetten naargelang de noodzaak, zonder rekening te moeten houden met de reguliere regeling m.b.t. vervangingen. Ze kunnen ze met andere woorden in de toekomst niet alleen gebruiken voor de vervangingen die nu al kunnen, maar ook voor vervangingen van bv. minder dan tien dagen. De centra moeten binnen het lokaal comité wel afspraken maken over de wijze waarop de vte voor vervangingen aangewend mogen worden.

Het is de bedoeling dat de centra een gesloten enveloppe leraarsuren voor vervangingen krijgen. De bestaande regeling met betrekking tot vervangingen zullen op hen niet meer van toepassing zijn. Daarom zullen de volgende omzendbrieven aangepast worden:

- de omzendbrief "Tijdelijke vervangingen vanaf het schooljaar 1981-1982 in wervings- en selectieambten van het onderwijzend personeel, het paramedisch personeel, het hulpopvoedend personeel en het administratief personeel", waarin de beperking van vervangingen voor afwezigheden van minder dan tien werkdagen is opgenomen.

- [Punt 8 van de omzendbrief "Omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling.](#)

In beide omzendbrieven zal verduidelijkt worden dat de beschreven regeling met betrekking tot vervangingen niet meer van toepassing is op de centra voor basiseducatie.

Als centra niet alle vte voor vervanging die hen toegekend zijn gebruikt hebben gedurende een schooljaar, kunnen ze die resterende vte overdragen aan een ander centrum voor basiseducatie. Die overdracht wordt uiterlijk op 31 mei van het lopende schooljaar vastgelegd en moet worden onderhandeld in het lokaal comité. Het centrum waarnaar de vte worden overgedragen, moet die vte nog datzelfde schooljaar aanwenden. Deze systematiek is ook van toepassing op het overdragen van gewone vte, die kunnen eveneens tot 31 mei van het schooljaar overgedragen worden naar een ander CBE (zie artikel 86 §2 van het decreet volwassenenonderwijs).

De verdeling van het totale aantal vte over de verschillende centra voor basiseducatie zal gebeuren conform de regeling voor de verdeling van de gewone vte over de centra. Ook hier zal de enveloppe vanaf schooljaar 25-26 meestijgen of -dalen met de grootte van het algemene personeelskorps.

De VLOR merkt op dat de overheid deze maatregel enkel uitwerkt voor het volwassenenonderwijs en niet voor het deeltijds kunstonderwijs. De reden hiervoor is dat de maatregel gekoppeld is aan de uitvoering van punt 4.3 van cao XII en punt 3 van cao V voor de basiseducatie. Deze maatregel ook voor het deeltijds kunstonderwijs voorzien, vereist bovendien bijkomende budgetten.

Naar aanleiding van de onderhandelingen gebeurde een technische aanpassing en werd het aantal vte gewijzigd van 273,68 naar 335,85vte.

Artikel 47

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling;](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling.](#)

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 48

Technisch artikel, noodzakelijk volgens de opmaak van het wijzigingsdecreet.

Artikel 49

Dit artikel kent aan de centra voor volwassenenonderwijs vanaf het schooljaar 2024-2025 bijkomende leraarsuren voor vervangingen toe. Die kunnen ze gebruiken om personeelsleden in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs te vervangen in afwezigheden die geen recht geven op een reguliere vervanging. Er wordt gedefinieerd wat een reguliere vervanging is.

De verdeling van de bijkomende leraarsuren over de verschillende centra voor volwassenenonderwijs zal gebeuren conform de regeling voor de verdeling van de gewone leraarsuren over de centra.

De centra kunnen deze bijkomende leraarsuren die ze krijgen voor vervangingen zelf inzetten naargelang de noodzaak voor niet-reguliere vervangingen. Zo kunnen ze deze bijkomende leraarsuren bijvoorbeeld gebruiken voor vervangingen van minder dan tien dagen, voor vervangingen in juni... De centra moeten binnen het lokaal comité wel afspraken maken over de wijze waarop de leraarsuren voor vervangingen aangewend mogen worden.

Artikel 50

De centra voor volwassenenonderwijs hebben sinds 1 september 2017 onderwijsbevoegdheid voor een bepaald studiegebied in een bepaalde vestigingsplaats (gemeente, Brussels Hoofdstedelijk Gewest of gevangenis). Wil het centrumbestuur in een andere vestigingsplaats een aanbod kunnen inrichten, dan moet het hiervoor een gemotiveerde aanvraag indienen. Dat kan tweemaal per jaar: uiterlijk 30 september en 15 februari. Op basis van een advies van de Vlor en de bevoegde administraties beslist de Vlaamse Regering om de aanvraag al dan niet goed te keuren. Bij goedkeuring kan het centrum respectievelijk vanaf 1 februari of 1 september starten met het aanbod. Voor dringende problemen kunnen de CVO onder bepaalde voorwaarden een tijdelijke onderwijsbevoegdheid bij de Vlaamse Regering aanvragen.

Om de CVO in het kader van het relanceplan Edusprong toe te laten flexibel in te spelen op de lokale arbeidsmarktnoden en de versterking van de digitale competenties bij onder meer het onderwijzend personeel, werd een versoepeling van de tijdelijke toekenning van onderwijsbevoegdheid voorzien tijdens de schooljaren 2021-2022 tot en met 2023-2024. Zo werd mogelijk dat:

1. een CVO met onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied ICT deze onderwijsbevoegdheid ook kan uitoefenen in vestigingsplaatsen waar onderwijsinstellingen gelegen zijn die middelen in het kader van

Digisprong of Edusprong ter professionalisering van hun personeel ontvangen hebben.

2. Een CVO met onderwijsbevoegdheid voor een ander studiegebied die onderwijsbevoegdheid ook elders kan uitoefenen op voorwaarde dat:
 - het een vestigingsplaats betreft die gelegen is binnen de referentieregio waarvan het centrum deelneemt aan de regioscan en na overleg met de centra in de desbetreffende referentieregio;
 - het een vestigingsplaats betreft die gelegen is in een andere referentieregio dan waar het centrum al een vestigingsplaats heeft en waarvoor een samenwerkingsverband in het kader van de regioscan is aangegaan en na overleg met de centra in de desbetreffende referentieregio van het samenwerkingsverband.

Bij wijze van overgangsmaatregel zullen CVO met onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied ICT tot en met schooljaar 2024-2025 via een melding aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, die onderwijsbevoegdheid ook kunnen uitoefenen in een vestigingsplaats waar onderwijsinstellingen liggen die nascholingsmiddelen hebben gekregen in functie van de professionalisering van het onderwijspersoneel. Daarenboven wordt de periode voor de uitoefening van deze onderwijsbevoegdheid verlengd tot en met schooljaar 2025-2026 voor de CVO die deze gemelde tijdelijke onderwijsbevoegdheid effectief uitoefenden tijdens één van de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025. Het laatste schooljaar 2025-2026 kunnen dus geen nieuwe tijdelijke onderwijsbevoegdheden meer gemeld worden. Deze bepaling maakt mogelijk dat CVO een ICT-aanbod kunnen organiseren gedurende de volledige looptijd van de nascholingsmiddelen zoals gedefinieerd in artikel 2 van het decreet van 24 juni 2022 over de relancemaatregelen in het onderwijs.

Er wordt ook een overgangsmaatregel voorzien voor de tweede regelluwe maatregel: een verlenging van de tijdelijk uitgeoefende onderwijsbevoegdheid met 1 schooljaar om cursisten, centra en onderwijspersoneel het nodige perspectief te bieden zodat een opleiding niet plots stopt. Centra kunnen dit schooljaar gebruiken om een structurele aanvraag tot onderwijsbevoegdheid voor te bereiden.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra

Artikel 51

Op 8 juli 2022 werd het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra gewijzigd.

In artikel 6, § 2 van dit decreet wordt geregeld op welke manier de werkingstoelagen per regionaal technologisch centrum (RTC) per schooljaar worden berekend. In punt 2° wordt bepaald welke leerlingen niet in aanmerking komen voor de berekening van het variabel bedrag per RTC.

Voorliggend artikel beoogt een verfijning van de bepalingen in dit artikel. In de huidige bepalingen worden de leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs OV1 en OV2 alsook de leerlingen van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers niet expliciet opgenomen als niet in aanmerking

komende leerlingen voor de berekening van de verdeling. Deze twee groepen leerlingen worden in de punten f) en g) toegevoegd als niet in aanmerking komende leerlingen bij de berekening van de werkingstoelagen per RTC. Verder wordt in punt e) de nieuwe benaming toegepast van het derde leerjaar van de derde graad, i.c. 7de leerjaar gericht op instroom in de arbeidsmarkt.

In antwoord op het VLOR-advies wordt meegegeven dat leerlingen buitengewoon secundair onderwijs OV3 en OV4 (indien beroepsgericht en technisch onderwijs) reeds geruime tijd tot de doelgroepen van de RTC-werking behoren, leerlingen OV1 en OV2 hebben daarentegen nooit tot de doelgroepen behoord. De voorgestelde technische correcties hebben geen invloed op het totale budget dat wordt toegekend aan de vijf RTC's voor hun werking. De aanpassing heeft louter een effect op de berekening van het variabel bedrag per RTC, het verdelingsprincipe, door een verfijning van de beschrijving van de groepen leerlingen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de werkingstoelage per RTC.

Hoofdstuk 9. Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 52

Het stelsel van leren en werken zit de komende jaren in een uitfasering. Schooljaar 2024-2025 is het laatste schooljaar dat er nog leerlingen kunnen ingeschreven zijn in leren en werken. In dat schooljaar zullen er geen programmatieaanvragen meer ingediend kunnen worden voor bijkomend aanbod in leren en werken. Immers, een programmatieaanvraag wordt telkens ingediend met het oog op de opstart van nieuw aanbod in het daaropvolgende schooljaar. In schooljaar 2025-2026 is er geen aanbod in leren en werken meer nodig. Om die reden wordt de programmatieprocedure uit het stelsel leren en werken geschrapt vanaf 1 september 2024. CDO's en Syntra vzw zullen wel nog beroep kunnen doen op de programmatieprocedure om bijkomende duale opleidingen te verkrijgen; deze procedure is vastgelegd in de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 53

In het decreet leren en werken wordt verduidelijkt dat leerlingen in aanmerking komen voor de uren-leraar anderstalige nieuwkomer gedurende het eerste schooljaar dat de betrokken leerling is ingeschreven in het centrum voor deeltijds onderwijs.

Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 23 januari 2009 houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs

Artikel 54

Dit artikel wijzigt de naam in het opschrift van het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs naar Vocvo vzw.

Artikel 55

In dit artikel wordt de naam het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs telkens vervangen door Vocvo vzw.

Artikel 56

In dit artikel wordt de naam het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs telkens vervangen door Vocvo vzw.

Artikel 57

Dit artikel wijzigt het lidwoord. Aangezien Vocvo niet langer een afkorting vormt voor "het Vlaams Ondersteuningscentrum", kan er niet meer gesproken worden over "het Vocvo".

Hoofdstuk 11. Wijzigingen van het decreet van 13 februari 2009 houdende de organisatie van schoolsport

Artikel 58

In 2021 wijzigde Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) haar naam naar het Netwerk Lokaal Sportbeleid. De benaming van de organisatie wordt door de wijziging aan het artikel gecorrigeerd.

Artikel 59

De opvolging van de werking van de schoolsportorganisatie wordt beperkt tot opvolging van de twee beleidsdomeinen die instaan voor de schoolsport, zijnde het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en het beleidsdomein Sport. Hiermee wordt bekomen dat er veel sneller en minder omslachtig tot een advies over de werking van de schoolsportorganisatie wordt gekomen. Het overleg dat eerder in de opvolgingsgroep met andere partners buiten de twee vermelde beleidsdomeinen is voorzien, wordt opgenomen via andere overlegkanalen die toelaten dat er op enkele i.p.v. op alle aandachtspunten wordt ingezoomd. Oorspronkelijk was het de bedoeling om dit vanaf het eerste werkingsjaar van de nieuwe beheersovereenkomst met de organisatie die instaat voor de schoolsport te laten ingaan. Er werd echter om een evaluatie van de werking van de opvolgingsgroep gevraagd.

De inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2024 moet toelaten dat vanaf het tweede werkingsjaar de werking van de organisatie die instaat voor de schoolsport via een gewijzigde samenstelling en nieuwe werkwijze van de opvolgingsgroep wordt opgevolgd.

In antwoord op het VLOR-advies wordt herhaald dat het de bedoeling van de hervorming van de opvolgingsgroep is om efficiënter en effectiever te kunnen werken. De vraag van andere beleidsdomeinen om op de hoogte te blijven en betrokken te blijven, wordt maximaal gerespecteerd. Toch is de vaststelling dat

de opvolgingsgroep, die decretaal een veel nauwere opdracht heeft, niet het juiste platform is om die doelstelling te verwezenlijken, wat ook blijkt uit de werking.

Met de ex-leden van de opvolgingsgroep wordt daarom verder ad hoc overleg voorzien in functie van specifieke punten die hen aanbelangen. Hiervoor kan er gebruik gemaakt worden van al bestaand overleg (bv structureel overleg dat driemaandelijks is voorzien tussen Onderwijs en WVG) maar evengoed kan dat op een apart overleg (bv met beleidsdomein mobiliteit). Acties en maatregelen die MOEV voorziet komen ook ter sprake op de commissie Onderwijs en Samenleving van de VLOR.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Artikel 60

Dit artikel creëert de mogelijkheid voor de onderwijsinspectie om inzage te krijgen in de geregistreerde gegevens inzake afzondering en fixatie indien nodig voor hun doorlichting. Ook de registraties over het gebruik van afzondering en fixatie in het kader van de kwaliteitszorg moeten ter inzage kunnen worden voorgelegd aan de onderwijsinspectie.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.

Artikel 61

Dit artikel bepaalt dat de regels inzake afzondering en fixatie ook gelden voor de leertijd (centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen), naast het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het gewoon voltijds secundair onderwijs.

Artikel 62

Dit artikel voegt in het secundair onderwijs in artikel 3, de definities van afzondering, de afzonderingskamer en fixatie in. Deze definities zijn dezelfde definities die ingevoegd worden in het decreet basisonderwijs en het decreet onderwijsinternaten en zijn grotendeels dezelfde definities als de definities die worden ingevoegd met het decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Zo wordt er over gewaakt dat er binnen de verschillende beleidsdomeinen eenheid wordt gecreëerd over de verschillende begrippen en wordt er onduidelijkheid tegengegaan.

De definities vloeien voort uit de [intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede jeugdhulp](#). Zoals hoger gesteld in de algemene memorie, is de juridische analyse opgenomen in deze richtlijn breed genoeg zodat er geen apart onderzoek voor onderwijs nodig was.

De eerste definitie is de definitie van afzondering. Afzondering is het verblijf van een persoon (leerling/interne) in een ruimte die die persoon (leerling/interne) niet zelfstandig kan verlaten. Het al dan niet zelfstandig kunnen verlaten van een kamer is het doorslaggevend criterium. Iemand op de gang zetten bijvoorbeeld is geen afzondering.

De afzonderingskamer is de kamer die gebruikt moet worden voor de afzondering. Deze kamer is een veilig ingerichte specifiek daartoe bedoelde ruimte. De persoon (leerling) kan deze kamer uiteraard niet zelfstandig verlaten (anders zou het geen afzondering zijn).

Fixatie is elke handeling of elk gebruik van materiaal die ervoor zorgt dat een persoon zich niet meer volledig vrij kan bewegen. De bewegingsvrijheid van de persoon wordt dus beperkt, verhinderd of belemmerd. De persoon kan ook niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid herwinnen.

Er bestaan drie vormen van fixatie, met name de fysieke interventie, de mechanische fixatie en de medicamenteuze fixatie.

Met fysieke interventie wordt bedoeld de fixatie door middel van een interventie waarbij de persoon door één of meerdere personen (bijvoorbeeld leerkrachten) op een fysieke wijze vastgehouden of geïmmobiliseerd wordt of waarbij de persoon op een fysiek gecontroleerde wijze verplaatst wordt of zich laat verplaatsen.

Mechanische fixatie is de fixatie door middel van het aanwenden van mechanische hulpmiddelen bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, welke niet zelfstandig door de persoon kan verwijderd worden. Hulpmiddelen voor het ondersteunen of corrigeren van de fysieke houding van de persoon bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, en die niet zelfstandig door de persoon kunnen verwijderd worden, worden niet beschouwd als mechanische fixatie tenzij deze hulpmiddelen buiten hun oorspronkelijke doelstelling gebruikt worden.

Medicamenteuze fixatie is de fixatie door middel van het acuut of chronisch gebruik van medicatie. In de bepalingen over afzondering en fixatie wordt medicamenteuze fixatie niet opgenomen in de definitie aangezien het beslissen tot en het toedienen ervan een medische handeling betreft, handelingen waar de Vlaamse decreetgever geen bevoegdheid toe heeft. Het toedienen van medicamenteuze fixatie is de uitoefening van geneeskunde. De Wet Uitoefening Gezondheidszorgberoepen en de Wet Patiëntenrechten zijn van toepassing. Het is die wetgeving die in dat geval gevolgd zal moeten worden. Het is de federale wetgever die zal bepalen wie bevoegd is om bepaalde medische handelingen te stellen, maar in principe zal dat altijd een arts zijn, tenzij er bijvoorbeeld op grond van een koninklijk besluit verpleegkundigen of andere bekwame helpers

onder toezicht van een arts door de federale overheid die bevoegdheid hebben gekregen.

Op een aantal situaties zijn de omschreven voorwaarden niet van toepassing. Het gaat om handelingen die een leerkracht/personeelslid van een school stelt zoals ook een verantwoorde ouder die handeling zou stellen in overeenstemming met de leeftijd en het beslissingsvermogen van een leerling om hem te beschermen bij acuut en ernstig gevaar, bij potentieel gevaar of onaangepast sociaal gedrag.

In punt 4 wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat telkens er over school wordt gesproken in hoofdstuk 11 (het hoofdstuk over het verbod op afzondering en fixatie) ook een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen onder het begrip school vallen.

Artikel 63

De omkadering uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen vertrekken van een vast aantal. Het artikel wijzigt niets aan de bepaling van het vast aantal uren-leraar dat over de scholen of scholengemeenschappen verdeeld wordt. Momenteel gebeurt de verdeling voor elk van deze pakketten op basis van de verhouding van het aantal uren-leraar van de school (of van alle scholen van de scholengemeenschap) in het totaal aantal toegekende uren-leraar van het schooljaar waarvoor deze pakketten worden toegekend. Hierdoor kan de verdeling pas bepaald worden als de omkadering van de laatste school is berekend, en moeten alle scholen en scholengemeenschappen dus wachten om een zicht te krijgen op het aantal uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen. De voorliggende artikelen bepalen voor elk van deze pakketten dat de verdeling gebeurt op basis van de verhouding in het voorgaande schooljaar. Hierdoor is het mogelijk om scholen en scholengemeenschappen veel vroeger te informeren over deze middelen.

Artikel 64

Door deze wijziging wordt een tweede ambt van adjunct-directeur mogelijk in buitengewoon secundair onderwijs, indien een school de norm van 600 leerlingen behaalt, met als behoudsnorm 550 leerlingen. Er wordt ook voorzien dat de norm 3 dan wel 4 keer kan worden gehaald bij 900 leerlingen, met als behoudsnorm 850 of 1.200 leerlingen, met als behoudsnorm 1.150. Op deze manier wordt de berekeningswijze in het buitengewoon secundair onderwijs volledig afgestemd op die van het gewoon secundair onderwijs.

Artikel 65

Op 1 september 2020 startte een nieuwe periode van zes schooljaren voor de scholengemeenschappen. Het artikel expliciteert dat scholengemeenschappen gelden voor een periode van zes schooljaren. De huidige periode voor de scholengemeenschap eindigt op 31 augustus 2026. Tot dan kunnen geen nieuwe scholengemeenschappen meer worden opgestart. Het artikel voorziet dat er in de toekomst telkens met vaste periodes van zes schooljaren voor de

scholengemeenschappen wordt gewerkt. Aan het einde van de periode van zes schooljaren wordt elke bestaande scholengemeenschap van rechtswege verlengd als de samenstelling ervan niet wijzigt. In de loop van de zesjarige periode kunnen er geen nieuwe scholengemeenschappen worden opgericht.

Alle betrokkenen engageren zich voor de hele periode van de scholengemeenschap. De instap in een scholengemeenschap houdt immers een aantal engagementen in ten aanzien van de andere partners, bijvoorbeeld op het vlak van personeel, zodat er in beginsel mag worden verwacht dat de samenstelling van de scholengemeenschap gedurende deze zesjarige periode stabiliteit vertoont. De overeenkomst geldt dus ook voor zes jaar. Scholen kunnen tijdens deze periode, los van de hieronder vermelde uitzonderingen, niet uit de scholengemeenschap stappen. Dit betekent dat alle scholengemeenschappen lopen tot 31 augustus 2026. Een scholengemeenschap kan dus niet opgesplitst worden.

De uitstap is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk. Eén van de uitzonderingen voorziet in een uitstap als een school met een vereniging van gemeenten als schoolbestuur wordt overgenomen door een schoolbestuur dat geen vereniging van gemeenten is. Aangezien er in het secundair onderwijs geen schoolbesturen meer zijn met een vereniging van gemeenten als schoolbestuur, is deze uitzonderingsgrond overbodig. Deze wordt dus geschrapt.

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over vrijwillige fusies van gemeenten goed. Een fusie gaat in op 1 januari 2025. In principe kunnen gemeenten ervoor kiezen om eerder te fuseren, maar dan moeten ze tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen organiseren. Een fusie van gemeenten kan ertoe leiden dat de scholen van de nieuwe gemeente in verschillende scholengemeenschappen komen te liggen. De fusie van gemeenten kan ook een effect hebben op netoverschrijdende scholengemeenschappen. Een bij de fusie betrokken gemeenteschool krijgt immers een ander schoolbestuur. Dit kan een effect hebben op de afspraken die de schoolbesturen aangaande de bevoegdheden van de scholengemeenschap gemaakt hebben. Er is dus ook een effect mogelijk op besturen uit andere netten dan enkel het gemeentelijk onderwijs.

In dergelijke gevallen wordt het mogelijk dat er wijzigingen aan de scholengemeenschappen aangebracht worden. Ook een school die wordt overgenomen door een schoolbestuur van hetzelfde onderwijsnet kan uit een scholengemeenschap stappen, op voorwaarde dat alle schoolbesturen die behoren tot de scholengemeenschap, ermee instemmen dat de school uit de scholengemeenschap stapt en op voorwaarde dat er een school deel uitmaakt van de scholengemeenschap wiens schoolbestuur betrokken is bij een fusie van gemeenten in het lopende schooljaar.

Op advies van de Raad van State werden de voorwaarde om te kunnen uitstappen uit de scholengemeenschap gelinkt aan een bij de fusie betrokken schoolbestuur binnen de scholengemeenschap en werd deze memorie verduidelijkt.

Artikel 66

De omkadering uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen vertrekken van een vast aantal. Het artikel wijzigt niets aan de bepaling van het vast aantal uren-leraar dat over

de scholen of scholengemeenschappen verdeeld wordt. Momenteel gebeurt de verdeling voor elk van deze pakketten op basis van de verhouding van het aantal uren-leraar van de school (of van alle scholen van de scholengemeenschap) in het totaal aantal toegekende uren-leraar van het schooljaar waarvoor deze pakketten worden toegekend. Hierdoor kan de verdeling pas bepaald worden als de omkadering van de laatste school is berekend, en moeten alle scholen en scholengemeenschappen dus wachten om een zicht te krijgen op het aantal uren-leraar aanvangsbegeleiding, ondersteuning van de kerntaak en extra uren-leraar scholengemeenschappen. De voorliggende artikelen bepalen voor elk van deze pakketten dat de verdeling gebeurt op basis van de verhouding in het voorgaande schooljaar. Hierdoor is het mogelijk om scholen en scholengemeenschappen veel vroeger te informeren over deze middelen.

Artikel 67

Dit artikel bepaalt dat het niet-naleven van de bepalingen over afzondering en fixatie kan leiden tot sancties.

Deze sanctie is een gedeeltelijke terugvordering van het werkingsbudget zijn. Bij een eerste overtreding kan die terugvordering maximum 5 % bedragen van de werkingsbudget van het voorgaand schooljaar. Bij een tweede of volgende overtreding kan de terugvordering maximum 10 % bedragen van het werkingsbudget van het voorgaand schooljaar.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de vaststelling van de overtredingen en voor de toepassing van de sancties. Het recht op verdediging wordt gewaarborgd.

Artikel 68

Dit artikel bepaalt dat het beleid over (de preventie van) afzondering en fixatie wordt opgenomen in het schoolreglement als onderdeel van de beschrijving over de leerlingenbegeleiding.

Artikel 69

In het decreet van 28 april 2023 over de Vlaamse toetsen in het onderwijs worden de bewaartermijnen van persoonsgegevens bepaald (door wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de codex secundair onderwijs van 17 december 2010). Het decreet stelt: "*De gegevens in de registratiemodule worden gedurende maximaal acht maanden bewaard. De gegevens in het toetsplatform worden gedurende maximaal zes maanden bewaard. ... Na afloop van de bewaartermijnen worden de persoonsgegevens vernietigd of geanonimiseerd.*" (resp. artikel 6 en 13).

De gegevens van de deelnemende leerlingen worden jaarlijks begin januari opgeladen in de registratiemodule. In 2024 zullen de leerlinggegevens op 04/01/2024 opgeladen worden in de registratiemodule. Het opladen van de gegevens begin januari is nodig om de scholen de tijd te geven om in de registratiemodule een overzicht te bekijken van de deelnemende leerlingen en de opt-in en opt-out van individuele leerlingen te regelen.

Na acht maanden worden de gegevens in de registratiemodule vernietigd. Dat betekent voor 2024 dat op 04/09/2024 alle gegevens gewist worden.

De gegevens van de deelnemende leerlingen worden jaarlijks begin maart opgeladen in het toetsplatform. In 2024 zullen de leerlinggegevens op 07/03/2024 opgeladen worden in het toetsplatform. Het opladen van de gegevens begin maart is nodig om de oefentoetsen en de eigenlijke toetsen klaar te zetten voor elke leerling. In 2024 start de periode van de oefentoetsen op 11/03/2024.

Na zes maanden worden de gegevens op het toetsplatform vernietigd. Dat betekent voor 2024 dat op 07/09/2024 alle gegevens gewist worden.

Uit het bovenstaande is duidelijk dat de huidige formulering in het decreet betekent dat de persoonsgegevens in de registratiemodule en in het toetsplatform jaarlijks begin september vernietigd worden. Maar de kennisgeving van het resultaat van de beroepsprocedure vindt uiterlijk 15 september plaats. Op dit moment verhinderen de bewaartermijnen van de gegevens een toetsinzage tot 15 september. Daarom wordt met het ontwerp de twee vermelde bewaartermijnen met één maand verlengd.

Artikel 70 en 71

Deze artikelen bepalen dat het beleid inzake de preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het beleid op leerlingenbegeleiding en daarin moet worden opgenomen.

Artikel 72

Er wordt een nieuw hoofdstuk toegevoegd.

Artikel 73

Met dit artikel wordt een artikel 123/24/1 ingevoegd.

In paragraaf 1 wordt bepaald dat afzondering en fixatie verboden zijn behalve onder de voorwaarden die uitdrukkelijk bepaald zijn door het decreet. Volgens het internationale mensenrechtencontentieux zijn zowel fixatie als afzondering buiten een detentiecontext als straf of collectieve maatregel verboden en zullen afzondering en fixatie in zo'n geval beschouwd worden als een vorm van onmenselijke behandeling.³ Afzondering en fixatie zijn enkel toegelaten bij ernstig en acuut gevaar, en bij potentieel gevaar ter preventie van actueel en ernstig gevaar en voor de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van het kind.

Paragraaf 2 bepaalt dat een school verplicht is om een beleid inzake de preventie van afzondering en fixatie te ontwikkelen als de school inschat dat de kans reëel is dat ze een maatregel inzake afzondering en fixatie zal moeten nemen of_ reeds eerder een maatregel inzake afzondering en fixatie heeft moeten nemen Het principe is hier dat niet elke school geconfronteerd wordt met afzondering en

³ Standards of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment on Juveniles deprived of their liberty under criminal legislation CPT/Inf(2015)1-part rev1., §128;

fixatie. Daarom moet dus niet elke school verplicht worden om zo'n beleid te ontwikkelen.

Er wordt in het decreet in het bijzonder opgenomen dat het beleid ter preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het beleid op leerlingenbegeleiding van de school .

De school kan het initiatief nemen om de pedagogische begeleidingsdienst of een andere externe dienst te betrekken bij het uitwerken, implementeren en evalueren van haar beleid op leerlingenbegeleiding. Ter versterking van de brede basiszorg van de school zet het CLB haar signaalfunctie in wanneer ze noden vaststelt in de leerlingenpopulatie of een probleem of onregelmatigheid vaststelt in het beleid op leerlingenbegeleiding van de school.

Aangezien het beleid over de preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school en het schoolreglement (waar een passage inzake de preventie van afzondering of fixatie moet worden opgenomen indien er maatregelen inzake afzondering of fixatie moeten worden genomen op die school), zal de schoolraad in principe betrokken zijn bij de ontwikkeling van het beleid. Als er echter geen schoolraad is, verwachten we toch van de school dat ze op een of andere manier trachten ouders en leerlingen te betrekken. Bijgevolg wordt de verplichting om ouders en leerlingen te betrekken hier nogmaals ingeschreven.

Artikel 74

Dit artikel voegt een artikel 123/24/2 toe aan de codex Secundair Onderwijs. Dit artikel gaat over afzondering en fixatie bij acuut en ernstig gevaar. Ook in dit geval is afzondering en fixatie in principe verboden tenzij onder de voorwaarden bij dit decreet bepaald.

De maatregel kan enkel als laatste redmiddel genomen worden, als er geen alternatief is. De maatregel moet zo kort als mogelijk duren en stopt als er geen ernstig of acuut gevaar meer is.

De maatregel gebeurt zo veel als mogelijk op maat van en in afstemming met de leerling, en de situatie. De maatregel wordt dus zo goed als mogelijk aangepast aan de leerling. Ook wordt er continu gezocht naar minder ingrijpende alternatieven.

Een school moet passende maatregelen nemen om medische bijstand te verzekeren, als die medische bijstand in het belang van het kind vereist is. Ook moet er regelmatig contact zijn met de leerling met de focus op het welbevinden van de leerling.

Tenslotte wordt er bepaald dat afzondering steeds gebeurt in een afzonderingskamer.

Paragraaf 2 bepaalt verder dat ouders zo snel als mogelijk moeten op de hoogte worden gebracht van de afzondering of fixatie. Na elke afzondering of fixatie volgt een nabespreking met de leerling en met de ouders.

Artikel 75

Dit artikel voegt een nieuw artikel 123/24/3 in, in de Codex Secundair Onderwijs. Dit artikel gaat over het toepassen van afzondering of fixatie bij potentieel gevaar, om te vermijden dat er sprake zal zijn van acuut of ernstig gevaar voor de leerling of anderen of om de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van de leerling te bevorderen.

Ook deze vorm van afzondering en fixatie is verboden tenzij er aan een aantal voorwaarden is voldaan. De eerste voorwaarde is dat er instemming moet zijn met deze vorm van afzondering en fixatie. Leerlingen, en ouders moeten instemmen. Enkel als de leerling niet tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, is zijn instemming niet vereist. Zonder instemming is afzondering of fixatie verboden. Als de leerling meerderjarig is en tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, is enkel de instemming van de meerderjarige leerling vereist. De instemming met deze vorm van afzondering en fixatie is steeds herroepbaar. De school communiceert transparant aan de leerlingen en ouders hoe zij hun instemming kunnen geven met deze vorm van afzondering en fixatie en hoe zij desgevallend deze instemming kunnen herroepen.

Na het advies van de Raad van State werd toegevoegd dat deze instemming steeds schriftelijk en in beginsel voorafgaandelijk moet worden gegeven.

Bovendien is er een nabespreking nodig en worden de ouders gecontacteerd. Zo maken we zichtbaar naar ouders en kind toe wanneer en waarom afzondering en fixatie ingezet zijn. Tijdens de nabespreking wordt niet alleen besproken wat er is gebeurd, maar worden ook de nodige afspraken gemaakt over hoe een toekomstige vergelijkbare situatie zal worden aangepakt. Ook de herroepbare instemming van de leerling en de ouders wordt er, met het oog op toekomstige situaties, besproken. Zo wordt verzekerd dat de instemming voldoende specifiek is.

Het CLB kan hierbij steeds vanuit haar vraaggestuurde werking betrokken worden. Bijvoorbeeld als het CLB beschikt over relevante informatie terug te vinden in het multidisciplinair dossier van de leerling, als het CLB beschikt over specifieke gevraagde deskundigheid en/of indien er bijkomend advies nodig is.

De toepassing van de afzondering en de fixatie gebeurt ook op maat van de leerling.

Verder blijft het principe dat de maatregel een laatste redmiddel is, als er geen andere opties meer zijn. Er moet blijvend gezocht worden naar minder ingrijpende alternatieven. Het personeel van de school moet tijdens de maatregel regelmatig contact met de leerling hebben met de focus op het welbevinden van de leerling. De leerling moet altijd de mogelijkheid hebben om te communiceren met een personeelslid van de school.

Voor deze vorm van afzondering geldt ook dat afzondering steeds dient te gebeuren in een afzonderingskamer.

Ook hier is het principe dat ouders zo snel als mogelijk op de hoogte worden gebracht. Ook moet er iedere keer een nabespreking zijn.

Artikel 786

Dit nieuw artikel 123/24/4 bepaalt de voorwaarden voor een afzonderingskamer. Een afzonderingskamer moet in de eerste plaats veilig zijn voor de leerlingen. Er moet fysieke nabijheid op maat van de leerling mogelijk zijn. Enkel het bevoegd personeel kan de kamer inkijken en betreden. Wie dat personeel is, bepaalt de school zelf. De afzonderingskamer moet ook oriëntatiemogelijkheden, lichtinval (dit hoeft niet per se natuurlijk lichtinval te zijn) en een aan de leerling aangepaste tijdsindicatie bevatten.

De leerling moet ook altijd rechtstreeks contact kunnen nemen met een personeelslid van de school. Communiceren moet mogelijk zijn. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden waaraan een afzonderingskamer moet voldoen verder verfijnen.

Artikel 77

Dit artikel voegt een artikel 123/24/5 toe aan de codex secundair onderwijs en dit artikel bepaalt de registratie van maatregel inzake afzondering of fixatie. Elke keer dat er een specifieke maatregel inzake afzondering of fixatie wordt genomen, wordt die maatregel geregistreerd. Daarbij wordt er geregistreerd welk type maatregel (afzondering of fixatie) er genomen werd. De omstandigheden, de aanleiding of reden en uitgeprobeerde alternatieven worden opgenomen. Verder wordt het algemene verloop van de maatregel, het tijdstip van begin en einde van de maatregel en de tijdstippen van en observaties tijdens het toezicht en de momenten van communicatie opgenomen. Ook of de leerling verwondingen heeft of als er derden verwondingen hebben, wordt geregistreerd. Als derden verwondingen hebben, dan zal de school in het kader van de GDPR, de identiteit van de derde waarschijnlijk niet kunnen opnemen. Ook worden eventuele opmerkingen van de leerling en de ouders met betrekking tot het verloop van de maatregel opgenomen, net zoals de nabespreking.

Paragraaf 2 bepaalt waarom de verwerking van de persoonsgegevens rechtmatig is (noodzakelijk om de vitale belangen te beschermen). Het internationaal mensenrechtencontentieux onderstreept het belang van registratie. Ook de doelstellingen van de bewaring worden uitdrukkelijk bepaald en dan met name het vrijwaren van de rechten van de leerling en als element van interne kwaliteitszorg. Registratie zorgt er enerzijds voor dat de toepassing van de maatregel zichtbaar wordt. De leerling en de ouders kunnen de toepassing van de maatregel ook controleren en in vraag stellen. Anderzijds laat registratie toe om data te genereren op verschillende niveaus. Voor de school kan de registratie als input voor de nabespreking van de maatregel met het personeel dienen en voor post-incident analyse van bepaalde casussen en voor de kwantitatieve analyses op alle uitgevoerde afzonderingen en fixaties en voor post-incident analyse van bepaalde casussen.

Paragraaf 3 bepaalt dat het schoolbestuur verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerkingen van de persoonsgegevens.

De VTC stelt in zijn luik over de kwaliteit van de regelgevende grondslag dat bij bijzondere categorieën van persoonsgegevens strengere veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden, met name het aanwijzen van categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens en garanderen dat zij het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht nemen. Daarom is er opgenomen dat het schoolbestuur moet bepalen welke personeelsleden toegang kunnen hebben tot de gegevens en wordt er bepaald dat de vertrouwelijkheid van deze gegevens moet worden gegarandeerd.

Paragraaf 4 bepaalt de bewaartermijn van deze gegevens. Ze worden tien schooljaren na het einde van het schooljaar waarop de leerling ingeschreven was, bewaard. Naar aanleiding van het VTC-advies wordt de keuze voor de bewaartermijn verduidelijkt. Door te kiezen van een bewaartermijn van tien jaar kunnen de scholen deze gegevens nog een tijd gebruiken in het kader van hun intern kwaliteitsbeleid en wordt de mogelijkheid gegeven aan ouders en leerlingen om die gegevens nog later te consulteren als ze die gegevens nodig hebben in het kader van hulpverlening (bijvoorbeeld in welke situaties is er een grote kans dat een leerling een ernstig gevaar vormt voor zichzelf of anderen). Als laatste moet ook de onderwijsinspectie in het kader van haar doorlichtingen toegang kunnen hebben tot die dossiers en de onderwijsinspectie komt uiteraard niet elk jaar langs.

Scholen kunnen de gegevens onderling enkel uitwisselen in het kader van intervisie en als element van interne kwaliteitszorg. Uiteraard moet hierbij de AVG gerespecteerd worden. Dat betekent dus dat die gegevens enkel gepseudonimiseerd zullen kunnen uitgewisseld worden.

Artikel 78 en 79

Bij onderwijsdecreet XXXIII werden in de Codex Secundair Onderwijs nieuwe programmatieregels ingeschreven voor het gemoderniseerd secundair onderwijs. Die zijn van toepassing vanaf het schooljaar 2024-2025. In dat schooljaar is de modernisering nog niet uitgerold in het derde leerjaar van de derde graad, waardoor er voor dat schooljaar overgangsregels van kracht zijn. De regels die thans worden ingevoerd voor oprichting van structuuronderdelen in het derde leerjaar van de derde graad vanaf het schooljaar 2025-2026 bouwen verder op de principes die gelden voor de onderliggende leerjaren, zij het met een aantal verschillen zoals hierna beschreven.

1. Het onderscheid tussen vrije programmatie voor niet-niche structuuronderdelen en programmatie mits goedkeuring door de Vlaamse Regering voor niche structuuronderdelen wordt naar het derde leerjaar van de derde graad doorgetrokken, maar - in tegenstelling tot de onderliggende leerjaren - mag het aanbodprofiel van de school er niet door wijzigen. Dat aanbodprofiel wordt enkel bepaald door de studiedomeinen (of domeinoverschrijdende structuuronderdelen) die de school al organiseert; binnen de matrix wordt het derde leerjaar van de derde graad immers niet

opgedeeld in de structuurcomponenten "finaliteit" en "onderwijsvorm". Dit betekent dat de programmatie door een school van een nieuw studiedomein nooit kan aanvangen in desbetreffend leerjaar. Voor een nieuw studiedomein ligt de start in het eerste leerjaar van de tweede of derde graad. Vanuit het leerlingenbelang is dit logisch teneinde, binnen eenzelfde door de leerling gekozen school, de noodzakelijke basisopleiding en studiecontinuïteit te waarborgen. Programmaties op niveau derde leerjaar derde graad van structuuronderdelen die in de school een nieuw studiedomein doen ontstaan, zijn m.a.w. niet mogelijk; elke dergelijke melding of aanvraag zal door de bevoegde dienst als onontvankelijk worden beschouwd.

2. Vooral in het derde leerjaar van de derde graad staan de programmatiemogelijkheden en aansluitende regels ook in het teken van de toelatingsvoorwaarden zoals die door de Vlaamse Regering (cfr. besluit 15 juli 2022) voor het gemoderniseerd secundair onderwijs zijn vastgelegd. Studietoelaatting, studiecontinuïteit en toelatingscriteria zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zeker als we de eventualiteit op noodzaak tot schoolverandering voor leerlingen in het laatste leerjaar van hun secundair curriculum willen vermijden.

3. Voor structuuronderdelen gericht op instroom arbeidsmarkt is decretaal een mogelijke studieduur van 1, 2 of 3 semesters voorzien evenals een mogelijke opstart per 1 september en 1 februari. In de overige leerjaren is dat niet het geval. Die meer soepele organisatievorm heeft repercussies op de termijnen voor, naargelang van het geval, melding of aanvraag en beslissing van programmaties. Concreet gelden er dus verschillende data waarmee bij indiening van een dossier en bij beslissing rekening moet worden gehouden. Idem voor het label "vervaltermijn" respectievelijk "ordetermin".

Vervolgens is het belangrijk om er op te wijzen dat ook voor het derde leerjaar van de derde graad het principe van vrije programmatie wordt gehanteerd voor een duaal structuuronderdeel dat gelijknamig is met een niet-duaal structuuronderdeel dat de school al organiseert of mag organiseren, en omgekeerd.

Tor slot wordt in de artikelen over programmatie van structuuronderdelen (zowel vrije programmatie als programmatie na een goedkeuring door de Vlaamse regering) een lid toegevoegd om bij een programmatie die het rechtstreekse gevolg is van een manifeste overmachtssituatie waardoor de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne in het gedrang komen (brand, overstroming, afgekeurd worden van installaties, e.d.m.) toe te laten dat de Vlaamse Regering kan afwijken van de termijnen, dit gaat zowel over de aanvraagtermijnen (30 november of 30 september), de meldingstermijnen (1 april of 30 september) als de beslissingstermijnen (31 maart of 15 februari).

Bij een dergelijke programmatie door een manifeste overmachtssituatie geldt de minimumnorm voor programmatie van een structuuronderdeel niet, het gaat immers om een al ingericht structuuronderdeel of al ingerichte structuuronderdelen of een structuuronderdeel dat of structuuronderdelen die een school mag inrichten.

Artikel 80

De overgangsbepalingen voor programmaties in het schooljaar 2024-2025 binnen het derde leerjaar van de derde graad worden opgeheven. Het betreft tijdelijke maatregelen die van toepassing zijn in het laatste schooljaar voorafgaand aan de modernisering van bedoeld leerjaar.

Artikel 81

De terminologie in artikel 196 was nog niet aangepast aan de modernisering van het secundair onderwijs. Dit wordt met dit artikel rechtgezet. De term 'zeevisserijonderwijs' wordt telkens vervangen door 'maritiem onderwijs'. De verwijzingen naar de structuuronderdelen in paragraaf 2 worden overeenkomstig de matrix secundair onderwijs aangepast.

Artikel 82 en 83

Binnen de regelgeving basisonderwijs en secundair onderwijs kennen we het begrip leerlingen met een zorgthuis en binnen het basisonderwijs ook het begrip geplaatste leerlingen.

De betrokken overheidsagentschappen gaan voor de operationalisering van de bewijslast voor het voldoen aan deze kenmerken de gegevens over de beoogde leerlingen uitwisselen (intern op niveau van de overheid). De automatische gegevensuitwisseling zorgt voor een correcte omkadering van de scholen, wat de leerlingen ten goede komt en zorgt voor minder planlast voor scholen. Dit sluit aan bij het principe van eenmalige gegevensopvraging, onder meer opgenomen in artikel III.68 van het Bestuursdecreet.

De Raad van State gaf in zijn advies nr. 72.712/1 op 10 januari 2023 bij het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2021 over het geïntegreerde ondersteuningsaanbod gelijke onderwijskansen in het secundair onderwijs en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft studieaanbod, studietoelagen en projectsubsiëring contractuelen aan dat de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het decreet zelf moeten worden vastgesteld. Het advies verwijst hier naar de categorie van verwerkte gegevens, de categorie van betrokken personen, de met verwerking nagestreefde doelstellingen, de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

De Raad van State geeft zelf aan dat uit de reeds voorziene rechtsgrond de categorie van betrokken personen kan worden afgeleid, nl. de leerlingen en dat ook de doelstelling kan worden afgeleid, nl. het verzamelen van gegevens met het oog op een correcte subsidiëring of financiering van de onderwijsinstellingen.

De Raad van State geeft aan dat er geen bepalingen zijn m.b.t. welke gegevens worden verwerkt, welke personen toegang hebben tot de gegevens en wat de bewaartermijnen zijn.

Via dit decreetsartikel wordt voorzien in een dergelijke rechtsgrond.

De gegevens worden verwerkt voor de berekening van de omkadering door de bevoegde diensten van de Vlaamse overheid. Aangezien de gegevens ingezameld worden in het kader van de berekening van de omkadering van scholen in het

basis en secundair onderwijs en het, conform het oprichtingsbesluit van het intern verzelfstandigd agentschap voor onderwijsdiensten Agodi is dat instaat voor de berekening van deze omkadering (Agodi staat immers in voor de administratieve en financiële dienstverlening voor de scholen) is Agodi de verwerkingsverantwoordelijke, die de beschikbare gegevens opvraagt bij de bevoegde overheidsdienst. Voor deze gegevens is de maximale bewaartermijnen 30 jaar specifiek met het oog op de handhaving van de regelgeving.

De gegevens die uitgewisseld worden beperken zich tot de gegevens nodig om tot een unieke identificatie van de leerling die voldoet aan het betrokken leerlingekenmerk te kunnen overgaan om de correcte omkadering van de scholen te berekenen. Deze gegevens zijn allemaal nodig om een unieke identificatie mogelijk te maken daar er bijvoorbeeld vaak schrijffouten voorkomen in naam en geboortedatum zodat alle data, naaste de naam en geboortedatum, nodig zijn om een unieke identificatie mogelijk te maken. Er wordt geen verplichting tot het uitwisselen van deze gegevens opgelegd. Het decreet voorziet in de juridische mogelijkheid om dit te doen.

Ten gevolge het advies van de GBA, VTC en de Raad van State wordt de bewaartermijn bepaald. Ook wordt opgenomen dat het INSZ-nummer enkel opgevraagd wordt voor leerlingen met een INSZ-nummer.

Deze artikelen hebben uitwerking op 1 februari 2023. Dit is immers nodig voor de berekening van de omkadering voor het schooljaar 2023-2024 op basis van de gegevensuitwisseling m.b.t. leerlingen met een zorgthuis .

Artikel 84

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 85, 86 en 88

Deze artikelen verduidelijken dat schoolbesturen de afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke blijven voor het ordenen, toewijzen en weigeren van leerlingen, niettegenstaande ze hiervoor een LOP of ander schoolbestuur mandateren.

De wijzigingen worden aangebracht voor de regelgeving voor scholen gelegen binnen en buiten Brussel, zowel voor het basis als secundair onderwijs. Voor het secundair onderwijs gebeurt de wijziging zowel voor de inschrijvingen voor 1A/1B als voor de hogere leerjaren (artikel 253/22 van de codex secundair onderwijs).

De VTC stelt enkele vragen m.b.t. de gegevensbeschermingseffectenbeoordeling, maatregelen omtrent de juistheid van de gegevens en transparantiemaatregelen.

Voor wat betreft inschrijvingsrecht is de uitvoering van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** opgenomen in de standaarddossiers voor aanmeldingsprocedures. Daar is opgenomen dat de initiatiefnemer de Algemene Verordening Gegevensveiligheid (AVG of GDPR) respecteert en voorafgaand aan de aanmeldingsprocedure een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB of DPIA) uitvoert. Er worden met dit decreet geen bijkomende gegevensstromen gecreëerd.

Ook voor de **juistheid van gegevens** bevat het standaarddossier voor een aanmeldingsprocedure hiervoor de nodige vereisten. Het standaarddossier is geregeld in artikel 31 en 32 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Het besluit bepaalt onder andere dat het standaarddossier "de controle op onvolledige dossiers, gebruikersfouten, dubbele aanmeldingen, de correcte toekenning van het recht op inschrijving;" regelen.

Concreet vertaalt zich dat in een standaarddossier voor aanmeldingsprocedures als volgt:

- De initiatiefnemer bezorgt de ouders na het afronden van de aanmelding een overzicht van de geregistreerde gegevens of informeert hen over de locatie waar zij deze gegevens kunnen raadplegen.
- De initiatiefnemer attendeert de ouders op het belang van controle van de geregistreerde gegevens.

Het standaarddossier vereist ook van de initiatiefnemers kwaliteitscontroles voor het opsporen van gebruikersfouten:

- De initiatiefnemer voert tijdens de aanmeldingsperiode minstens volgende kwaliteitscontroles uit om gebruikersfouten te ondervangen:
 - o controle op de volledigheid van de aanmeldingsgegevens van de leerling;
 - o controle op het bestaan van het opgegeven domicilieadres van de leerling;
 - o controle op de geldigheid van het opgegeven rijksregisternummer van de leerling;
 - o controle op het geboorte- of leerjaar waarvoor wordt aangemeld op basis van de geboortedatum van de leerling;

- controle op het aangevraagde recht op voorrang (...).
- De kwaliteitscontroles gebeuren zo veel mogelijk geautomatiseerd en vinden bij voorkeur plaats voor het einde van de aanmeldingsperiode.
- Indien de initiatiefnemer een onvolledigheid of inconsistentie in de aanmeldingsgegevens vaststelt, worden de ouders daarvan verwittigd. De ouder krijgt de kans om de aanmeldingsgegevens te vervolledigen of aan te passen tijdens de aanmeldingsperiode.

De ombudsdienst inschrijvingen is bevoegd om technische fouten of zuivere materiële vergissingen te behandelen.

De verduidelijking wie de verwerkingsverantwoordelijke is, zoals hier voorligt, verhoogt alvast de **transparantie** naar de burger toe. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke om toe te zien dat er transparant omgegaan wordt met de gegevens en de verwerking (in casu: de ordening van leerlingen). Ook inzake communicatie en transparantie bevat het standaarddossier voor een aanmeldingsprocedure richtlijnen voor initiatiefnemers, conform artikel 31, 1° en 32, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 2022 over het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Artikel 87 en 90

Deze artikelen verduidelijken enkele zaken met betrekking tot het uitreiken en meedelen van weigeringsdocumenten:

1° en 3° verduidelijken dat het steeds het schoolbestuur is dat een leerling weigert, niet het LOP;

2° verduidelijkt dat een weigeringsdocumenten ook de in paragraaf 1 vermelde gegevens bevat, zoals de identificatiegegevens van de leerling.

De wijzigingen worden aangebracht voor de regelgeving voor scholen gelegen binnen en buiten Brussel, zowel voor het basis als secundair onderwijs.

Artikel 89

Bij de hogere leerjaren in het gewoon secundair onderwijs in Brussel wordt er voorrang voor Nederlandstaligen gegeven. In de praktijk wordt er dan ook meestal een wachtlijst voor Nederlandstaligen bijgehouden. Dit sluit aan bij de geest van het decreet en wordt verduidelijkt.

In antwoord op de VLOR wordt meegegeven dat het louter gaat om een technische operationalisering van de bestaande regels. Dit is geen inhoudelijke wijziging van de voorrang voor Nederlandstaligen (die nog steeds gericht is op het verwerven of behoud van 55% leerlingen in de school met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is. Binnen het LOP van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan ook een hoger percentage afgesproken worden) in de hogere leerjaren.

Artikel 91

Door de toevoeging van de zinsnede "In afwijking van de voorgaande zin is het gemotiveerd advies niet nodig voor de toelating tot het eerste leerjaar B van

opleidingsvorm 4" schrappen we het verplichte gemotiveerde CLB advies voor 12- jarige leerlingen die de overstap maken naar het eerste leerjaar B in opleidingsvorm 4. Een leerling kan immers in gewoon onderwijs ook van rechtswege toegelaten worden tot het eerste leerjaar B in het gewoon secundair onderwijs. En als je een verslag voor opleidingsvorm 4 hebt en de overstap maakt naar het eerste leerjaar B in opleidingsvorm 4 is dit gemotiveerd advies dus overbodig voor 12-jarige leerlingen.

Artikel 92

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 93

De delegatie naar de Vlaamse Regering om uitvoeringsmaatregelen te nemen met betrekking tot het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3 (d.i. beroepsonderwijs) wordt bijgestuurd. Enerzijds vindt een actualisatie plaats om overlap te vermijden: het item "organisatie" is voldoende ruim en het item "klassenraads-bevoegdheden" wordt al geregeld in art 115 van de Codex. Anderzijds wordt voorzien dat de opleidingsprofielen, dat als begrip wordt gedefinieerd, worden ontwikkeld door de onderwijsverstreckers zodat de Vlaamse Regering nog enkel een goedkeuringsrol heeft. Het legistiek proces wordt hierdoor ingekort want de juridische toets door de Raad van State wordt overbodig. De procedure voor opleidingsprofielen wordt zodoende vergelijkbaar met die voor curriculumdossiers en standaardtrajecten in het secundair onderwijs.

Artikel 94

De overgangsbepalingen voor programmaties in het schooljaar 2024-2025 binnen het derde leerjaar van de derde graad worden opgeheven. Het betreft tijdelijke maatregelen die van toepassing zijn in het laatste schooljaar voorafgaand aan de modernisering van bedoeld leerjaar.

Artikel 95, 98 en 99

Ten gevolge van het de voortschrijdende modernisering van het secundair onderwijs, worden verschillende bepalingen uit de Codex Secundair Onderwijs omtrent toelating en studiebekrachtiging duaal leren en de aanloopfase zonder voorwerp. Deze bepalingen kunnen uit de codex worden geschrapt. Voor de gemoderniseerde structuur werd dit geregeld via het besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft.

Artikel 96

Er wordt verduidelijkt dat het pakket uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers zoals dit van toepassing is in het stelsel Leren en Werken voor duale structuuronderdelen ook van toepassing is in het duale aanbod van de centra voor deeltijds onderwijs, maar niet voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Artikel 97

Dit artikel schrapt de verwijzing naar toekenning van de subsidie per leerling, en focust de toekenning van subsidie op de prestaties van een begeleider.

Artikel 100

Er wordt verduidelijkt dat het pakket uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers zoals dit van toepassing is in het stelsel Leren en Werken voor aanloopstructuuronderdelen ook van toepassing is in het duale aanbod van de centra voor deeltijds onderwijs, maar niet voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Artikel 101 tot en met 105, artikel 109 tot en met 112

In de Codex Hoger Onderwijs wordt in verschillende artikelen verwezen naar "Evangelische Theologische Faculteit in/te Heverlee" (art. II.31, II.105), de "Evangelische Theologische Faculteit" (art. II.109, II.110) of de "Evangelische Theologische Faculteit te Leuven" (art. III.114, art. IV.101).

Om eenduidig te zijn wordt met deze voorliggende wijziging consequent de naam "Evangelische Theologische Faculteit, Leuven" gebruikt, in lijn met het eigen gebruik van de instelling,

Artikel 106 en 107

Om de kwaliteit van de opleiding en de veiligheid van mens en dier te vrijwaren, werd in 2023 het gunstig gerangschikt zijn na deelname aan een toelatingsexamen, het toelatingsexamen dierenarts, als bijkomende toelatingsvoorwaarde ingeschreven voor een bacheloropleiding binnen het studiegebied Diergeneeskunde.

Het toelatingsexamen dierengeneeskunde werd in 2023 voor de eerste keer georganiseerd. Wie deelnam aan het examen moest geen bindende voorkeur opgeven waar dit bij de toelatingsexamens arts en tandarts onderling wel het geval is.

Uit de cijfers blijkt dat er een aandeel van de gunstig gerangschikten voor het toelatingsexamen dierengeneeskunde eveneens gunstig gerangschikt werd voor hetzij het toelatingsexamen arts, hetzij het toelatingsexamen tandarts én er ook voor koos om in die opleiding te starten. Het startquotum voor het toelatingsexamen dierengeneeskunde bleek bij inschrijving in de opleiding dan ook onderbenut.

Door kandidaten die aan meerdere toelatingsexamens deelnemen te verplichten een bindende voorkeur (volgorde) op te geven, wenst de decreetgever de startquota zuiverder in te vullen. Het doel van de bindende voorkeur is immers om de startquota zo goed mogelijk in te vullen en zomin mogelijk opleidingsplaatsen verloren te laten gaan.

Deze artikelen hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2024. Deze maatregel gaat immers reeds in voor de toelatingsproef 2024, waarvoor in de maand maart ingeschreven wordt. Studenten moeten genoegzaam op de hoogte zijn van dergelijke belangrijke modaliteiten alvorens ze zich inschrijven.

Artikel 108

Artikel II.256 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt de financiële bijdrage die een aanvrager moet betalen voor een onderzoek tot gelijkwaardigheid van een buitenlands studiebewijs. Het bedrag wordt verminderd tot 0 euro voor specifieke doelgroepen.

Het aantal gratis aanvragen die de betrokken personen kunnen indienen is momenteel onbeperkt.

Teneinde de goede dienstverlening te verzekeren, wordt het aantal gratis aanvragen per buitenlands studiebewijs door deze wijziging beperkt tot één. Op deze manier worden de aanvragers aangemoedigd om hun aanvraag zo volledig mogelijk in te dienen en zo goed mogelijk op te volgen. Zo wordt voorkomen dat aanvragers hun aanvraag laten aanslepen, niet reageren op vragen en wanneer een aanvraag wordt afgesloten, kosteloos een nieuwe aanvraag kunnen indienen. Het aantal nieuwe aanvragen van personen die reeds eerder een aanvraag hebben opgestart, zou op die manier moeten afnemen.

De doelstelling om de kosteloze toegang tot de gelijkwaardigheidsprocedure voor personen in kwetsbare positie te voorzien wordt ondanks deze aanpassing nog steeds bereikt. De eerste aanvraag blijft gratis, vanaf een tweede aanvraag voor hetzelfde buitenlandse studiebewijs wordt het gewone tarief gevraagd.

Deze maatregel heeft enkel betrekking op aanvragen voor een identiek buitenlands studiebewijs. Wanneer een aanvrager bijvoorbeeld twee verschillende aanvragen doet voor twee verschillende diploma's, geldt nog steeds twee keer een vrijstelling voor de eerste aanvraag.

Het is op dit moment al zo dat NARIC een dossier slechts afsluit wanneer een aanvrager niet afdoende responsief is. Wanneer het dossier om een andere reden, buiten de wil van de aanvrager om, vertraging oploopt, kan NARIC alsnog het dossier open houden.

Wanneer er een eindbeslissing is, is steeds een verzoek tot herziening of tot heroverweging mogelijk. Bij een verzoek tot herziening bekijkt NARIC gratis dezelfde procedure opnieuw wanneer de aanvrager bijkomende documenten kon verzamelen. Bijvoorbeeld hij kreeg een negatieve beslissing voor een specifieke gelijkwaardigheid omdat hij geen thesis geschreven had. Als die persoon dan toch nog een thesis kan bijbrengen, bekijken we het nieuwe document om na te kijken of hij toch geen specifieke gelijkwaardigheid kan krijgen. Ook de procedure tot heroverweging is inbegrepen: als de aanvrager kan aantonen dat NARIC een verkeerde inschatting gemaakt heeft, heroverweegt NARIC gratis de aanvraag op basis van dezelfde documenten.

Hoofdstuk 15. Wijzigingen van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Artikel 113

In artikel VII.5., eerste lid, 1°, van de codificatie wordt nog verwezen naar artikel 6, 6° van het CLB-decreet van 1 december 1998. Dit wordt met deze wijziging aangepast naar artikel 8, 3°, van decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding”.

Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Artikel 114 en 115

De studiekeuze om door te stromen naar het hoger kunstonderwijs maken leerlingen doorgaans in de derde graad van het secundair onderwijs. Om leerlingen ook via in het deeltijds kunstonderwijs optimaal voor te bereiden op die studiekeuze zijn sinds 1 september 2021 de specifieke eindtermen van het wetenschapsdomein kunst en cultuur van het secundair onderwijs van toepassing. Omdat leerlingen in het domein beeldende en audiovisuele kunsten instromen op leeftijd, bevinden 16- en 17-jarigen die hoger kunstonderwijs ambiëren zich in de derde graad van dat domein. In de huidige regelgeving gelden de specifieke eindtermen die leerlingen voorbereiden op vervolgonderwijs in de kunsten enkel voor leerlingen in de vierde graad. In de vierde graad stromen de leerlingen beeldende en audiovisuele kunsten in vanaf 18 jaar.

De wijziging maakt mogelijk dat leraren leerlingen die blijf geven van interesse en aanleg voor doorstroom naar het hoger kunstonderwijs kunnen voorbereiden op de startcompetenties voor vervolgonderwijs door al in de derde graad de specifieke eindtermen mee te nemen in hun onderwijsleerpraktijk. Leerplanontwikkelaars en pedagogische begeleiders kunnen leraren daarbij ondersteunen. Voor de overige domeinen blijft de bestaande regeling behouden. In die domeinen volgen leerlingen van 16 en 17 jaar les in de vierde graad.

In antwoord op het VLOR-advies wordt meegegeven dat de verdere uitwerking van de mogelijkheid om (deel van een) onderwijskwalificatie te verwerven in het dko niet te regelen is door louter een aanpassing van het dko-decreet. Verdere afstemming met ontwikkelingen in andere onderwijsniveaus (o.a. het volwassenenonderwijs) en overleg met onderwijsverstrekkers is noodzakelijk. De administratie is hiermee bezig.

Artikel 116

Conform artikel 67, §2, van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs is een leerling per domein maar een keer financierbaar. Bij de berekening van de omkadering voor het volgende schooljaar zal de academie maar op basis van één inschrijving lestijden ontvangen. Hoewel leerlingen gelijktijdig meer opleidingen kunnen volgen, bijvoorbeeld een tweede optie of een tweede instrument, legt die meervoudige participatie een bijkomende druk op de organisatie van het onderwijs.

Uit die bepaling vloeit voort dat een leerling die meer opleidingen van hetzelfde domein in verschillende academies volgt, maar in één academie financierbaar is. Een van beide academies zal daardoor geen aanspraak kunnen maken op omkadering voor die leerling.

Door de wijziging krijgt een schoolbestuur het recht om een leerling in dat geval te weigeren. Daardoor kan de academie afwegen of de inschrijving van een niet-financierbare leerling gerealiseerd kan worden binnen de beschikbare omkaderingsmiddelen.

In antwoord op het VLOR-advies wordt verduidelijkt dat het schoolbestuur uiteraard de directie en leerkrachten kan betrekken bij de beslissing om de leerling al dan niet te weigeren.

Artikel 117 en 118

Met het decreet van 5 mei 2023 over leersteun wordt de terminologie van verslagen gewijzigd. De bestaande benamingen van gemotiveerd verslag en verslag voor toegang tot een individueel curriculum in het gewoon onderwijs of voor toegang tot het buitengewoon onderwijs worden vervangen door GC-verslag (verslag gemeenschappelijk curriculum), IAC-verslag (verslag individueel aangepast curriculum) en OV4-verslag (verslag voor opleidingsvorm 4).

In het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs moet in de artikelen artikel 52 en 53 de terminologie van verslag en gemotiveerd verslag vervangen worden door GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag.

Daarnaast wordt een inhoudelijke anomalie rechtgezet. Wanneer leerlingen met een IAC-verslag zich willen inschrijven in de academie, kunnen ze met dat verslag geen gemeenschappelijk curriculum met afwijkingen op de studieomvang en de evaluaties volgen; ze kunnen enkel terecht in een individueel aangepast curriculum (IAC) of in het gemeenschappelijk curriculum zonder afwijkingen. Er zijn echter leerlingen die in het leerplichtonderwijs wel een IAC volgen, maar die niet per se ook een IAC nodig hebben in het deeltijds kunstonderwijs, in die zin dat ze mits aanpassingen van de studieomvang en evaluaties wel alle onderwijsdoelen van hun opleiding in het deeltijds kunstonderwijs kunnen bereiken. Daarom is het logisch om het IAC-verslag ook te laten gelden als verantwoordingsdocument voor toegang tot het gemeenschappelijk curriculum met afwijkingen op de studieomvang en de evaluaties.

Deze artikelen treden met terugwerkende kracht in werking. Aangezien het decreet over leersteun van kracht is geworden vanaf 1 september 2023 wordt voor deze terminologische aanpassing in het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs dezelfde ingangsdatum vooropgesteld.

Artikel 119

De leerlingenevaluatie is een pedagogische aangelegenheid die tot de autonomie en het beleid van de academie behoort. De basisprincipes van de visie op leerlingenevaluatie en de afspraken rond evaluatie zijn opgenomen in het academiereglement.

In lijn met dat uitgangspunt wordt de koppeling tussen de aanwezigheid van de leerlingen en evaluatie van de leerprestaties opgeheven. Een academie kan in het kader van haar evaluatiebeleid zelf bepalen in welke mate de aan- en afwezigheden van leerlingen een element vormen in de beoordeling van de leerprestaties.

Artikel 120

Een leerling volgt de opleiding waarvoor hij is ingeschreven gedurende het hele schooljaar in dezelfde academie. Er zijn bepaalde gevallen denkbaar waar een leerling in de loop van het schooljaar toch van academie moet veranderen, bv. een verhuis naar een andere woonplaats. Om dit mogelijk te maken, wordt een bepaling in het decreet ingeschreven. Het veranderen van academie is geen recht van de leerling en kan enkel als de directeur van de nieuwe academie toestemming geeft.

Artikel 121

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om academies die getroffen zijn door overmacht een tijdelijke bevrozing van omkadering toe te staan voor de structuuronderdelen die worden aangeboden in de getroffen vestigingsplaatsen.

Artikel 122

De aanvullende lestijden voor aanvangsbegeleiding worden in verschillende onderwijsniveaus berekend aan de hand van de omkadering van verschillende referentieschooljaren. In het deeltijds kunstonderwijs gebeurt de berekening op basis van de omkadering van het lopende schooljaar, in het basisonderwijs op basis van het vorige schooljaar. Het voorstel past in de bedoeling om het referentieschooljaar voor alle onderwijsniveaus gelijk te trekken. Dit heeft als voordeel voor de scholen en academies dat zij sneller zicht hebben op hun lestijden voor aanvangsbegeleiding. De overgang zal voor het deeltijds kunstonderwijs zacht zijn, aangezien de academies door de wijziging hetzelfde pakket ontvangen als het schooljaar ervoor.

Artikel 123

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 124

Om een bijkomend structuuronderdeel of domein te organiseren moet een academie dat structuuronderdeel of domein programmeren. Ze dient daartoe uiterlijk op 1 maart voorafgaand aan het schooljaar waarin de oprichting start een aanvraag in. De goedkeuring van een programmatie geldt enkel in het schooljaar volgend op de aanvraag. Indien een schoolbestuur goedkeuring krijgt tot programmatie van een nieuw structuuronderdeel of domein, maar dat niet inricht op 1 september volgend op de aanvraag, dan moet het schoolbestuur opnieuw een aanvraag tot programmatie doen wil het hier later toch mee starten. Dit voorstel verlengt de termijn waarbinnen de academie na goedkeuring het te programmeren aanbod moet beginnen inrichten tot drie schooljaren, naar analogie van de termijn die bepaald is bij aanvragen voor onderwijsbevoegdheid.

Artikel 125

Dit artikel maakt mogelijk dat in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 en 2025 een academie kan worden opgericht als er nog geen hoofdvestigingsplaats maar wel andere vestigingsplaatsen van een academie zijn gevestigd. De oprichting gebeurt door opstarten van nieuw aanbod en/of overheveling van één of meer bestaande vestigingsplaatsen op het grondgebied van de gemeente, volgens de voorwaarden die voor overheveling gelden. Het schoolbestuur draagt gedurende drie opeenvolgende schooljaren de kost voor de financiering van de het directeursambt en in voorkomend geval de lestijden voor beleidsondersteuning.

De directeur en desgevallend de leraar in de lestijden voor beleidsondersteuning worden daarbij steeds aangesteld als statutair tijdelijk personeelslid, conform artikel 82, tweede of derde lid.

Voor de directeur garandeert dit dat hij als statutair personeelslid de bevoegdheden kan uitoefenen die hem worden toegewezen door de decreten rechtspositie en andere regelgeving.

De statutaire tijdelijke aanstelling zorgt er ook voor dat de personeelsleden hun verworven rechten kunnen bestendigen als hun ambt en betrekking na drie schooljaren volwaardig worden gefinancierd.

Dit artikel treedt in werking op 1 maart 2024. Artikel 101 van het decreet DKO bepaalt immers dat een schoolbestuur dat voor een academie de voorlopige erkenning wil verkrijgen, uiterlijk op 1 maart die aan de oprichting voorafgaat een aanvraag in bij het Agentschap voor onderwijsdiensten moet indienen.

Artikel 126

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om academies die getroffen zijn door overmacht tijdelijk vrij te stellen van het halen van de programmatienorm voor de getroffen onderdelen.

Artikel 127

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om academies die getroffen zijn door overmacht tijdelijk vrij te stellen van het halen van de rationalisatienorm voor de getroffen onderdelen.

Artikel 128

Vandaag kan een schoolbestuur in het deeltijds kunstonderwijs een of meer structuuronderdelen in een vestigingsplaats overhevelen naar een academie van een ander schoolbestuur. De omkadering die de vestigingsplaats genereert, gaat bij een overheveling in principe volledig mee over. Voor het personeel moet een overeenkomst worden afgesloten waarin de situatie van het personeel en de bereidheid om personeel al dan niet mee over te nemen, wordt vastgelegd. De huidige regelgeving veronderstelt een onderling akkoord over de overheveling tussen beide schoolbesturen. Zonder het akkoord van het oorspronkelijke schoolbestuur, zou een dergelijke overheveling van structuuronderdelen niet mogelijk zijn. Het gegeven dat de volledige omkadering mee overgaat van de ene naar de andere academie, bemoeilijkt de gesprekken. De personeelsleden zijn niet verplicht om mee de overstap te maken, waardoor het oorspronkelijke

schoolbestuur mogelijks met een aderlating achterblijft. Dat risico wil men niet gauw nemen. Naar analogie van de regelgeving over dergelijke overhevelingen in het volwassenenonderwijs, bepaalt dit voorstel dat de schoolbesturen onderhandelen over de omkaderingsoverdracht tussen de betrokken academies. Daarbij wordt de volledige omkadering in rekening gebracht op basis van de leerlingen die in de structuuronderdelen van die vestigingsplaats les volgen. Agodi kan de schoolbesturen daarvoor de nodige gegevens aanreiken. Wanneer de onderhandeling vóór 1 maart niet tot een resultaat leidt, zal de overheveling niet kunnen doorgaan in het daaropvolgende schooljaar. De betrokken schoolbesturen krijgen wel de ruimte om nog na 1 maart aanpassingen aan de overdracht van lestijden door te geven.

Artikel 129

Scholen voor buitengewoon basis- of secundair onderwijs zijn net als andere scholen enthousiast over de ontwikkelingskansen die Kunstkuur biedt aan de leerlingen. Na een soms aarzelende start slagen de leraren erin om haalbare en uitdagende leeractiviteiten uit te werken op maat van de leerlingen. De observaties van de onderwijsinspectie ter plaatse bevestigen dat. Omdat leerlingen in scholen voor het buitengewoon onderwijs les volgen in kleine klasgroepen is het volume van ondersteuningsmiddelen waarop een Kunstkuursamenwerking met een school buitengewoon onderwijs aanspraak kan maken kleiner dan in een gewone school. De punten voor lestijden worden immers pro rata van het aantal deelnemende leerlingen berekend. Door specifiek voor Kunstkuursamenwerkingen met het buitengewoon onderwijs de verhouding tussen de puntenenveloppe en het aantal deelnemende leerlingen aan te passen, wordt de toekenning van de ondersteuningsmiddelen beter afgestemd op de onderwijscontext van de leerlingen buitengewoon onderwijs. Om aanspraak te kunnen maken op de maximale puntenenveloppe van 35 punten, wat overeenstemt met 5 of 7 dko-lestijden, wordt voorgesteld om voor scholen buitengewoon onderwijs uit te gaan van minimaal 16 leerlingen in plaats van minimaal 53 leerlingen in gewone scholen. De bijstelling is gebaseerd op de leerling-leerkracht-ratio in het buitengewoon vs het gewoon onderwijs.

Hoofdstuk 17. Wijziging van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

Artikel 130

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde

voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Hoofdstuk 18. Wijzigingen van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

Artikel 131

Dit artikel voegt het begrip verwerkingsverantwoordelijke toe aan de definities.

Artikel 132 tot en met 136

Er wordt via deze artikelen een nieuw hoofdstuk toegevoegd dat van toepassing is op de beleidsvelden werkgelegenheid en professionele vorming en bepalingen bevat inzake de verwerking van persoonsgegevens: het vermeldt meer bepaald de essentiële elementen van de verwerkingen, die op grond van artikel 6.3, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), samen gelezen met artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet en om onzekerheid over de rechtmatigheid van de verwerkingen te vermijden, dienen te worden opgenomen.

Het betreft de verwerkingen van persoonsgegevens op vlak van monitoring en beleidsevaluatie (art.11), uitreiking van de bewijzen (art.12) en registratie in de LED (art.12 en 13).

Ten gevolge het advies van de GBA, de VTC en de Raad van State werden de in artikel 11 vermelde bewaartermijnen teruggebracht van 15 naar 10 jaar. Deze bewaartermijn houdt rekening met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van 10 jaar en de termijn van 10 jaar die die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd. Na het beëindigen van een eventuele procedure is het immers noodzakelijk de gegevens van de betrokkene nog gedurende een bepaalde periode te bewaren om deze te kunnen raadplegen in het kader van vragen, verslagen en gelijkaardige procedures.

Ten gevolge het advies van de VTC wordt de in artikel 12 vermelde bewaartermijn verduidelijkt. De gegevens worden bewaard tot een jaar na de betekening van de beslissing om een bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie of bewijs van competenties uit te reiken. Deze bewaartermijn is voorzien vanuit continuïteit van de dienstverlening van uitreikende organisaties en de noodzaak om

in voorkomend geval een nieuwe opvraging te doen betreffende een recent afgeleverd kwalificatie- of competentiebewijs.

Hoofdstuk 19. Wijzigingen van het decreet van 5 mei 2023 over leersteun

Artikel 137

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 138

In het decreet leersteun wordt in artikel 56 verwezen naar het BVR tot bepaling van de inhoud van het gemotiveerd verslag en van het attest bij het verslag voor toegang tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon onderwijs of tot het buitengewoon onderwijs. De naam van dat BVR werd gewijzigd in het BVR tot uitvoering van het decreet over leersteun, namelijk naar 'besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot bepaling van de inhoud van het GC-verslag en van het attest bij het IAC-verslag of OV4-verslag'. In het decreet leersteun wordt nu ook de naam van het betreffende BVR aangepast.

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet over de onderwijsinternaten van 16 juni 2023

Artikel 139

Er worden definities van afzondering, afzonderingskamer en fixatie toegevoegd aan artikel 3 van het decreet over de onderwijsinternaten. Deze definities zijn dezelfde definities als de definities die ingevoegd worden in het decreet

basisonderwijs en in de codex secundair onderwijs en zijn grotendeels dezelfde definities als de definities die gebruikt worden in het DRM. Zo wordt er over gewaakt dat er binnen de verschillende beleidsdomeinen eenheid wordt gecreëerd over de verschillende begrippen en wordt er onduidelijkheid tegengegaan.

De definities vloeien voort uit de intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede jeugdhulp. Zoals al eerder gesteld in de algemene memorie, is de juridische analyse opgenomen in deze richtlijn breed genoeg zodat er geen apart onderzoek voor onderwijs nodig was.

De eerste definitie is de definitie van afzondering. Afzondering is het verblijf van een persoon (leerling/interne) in een ruimte die die persoon (leerling) niet zelfstandig kan verlaten. Het al dan niet zelfstandig kunnen verlaten van een ruimte is het doorslaggevend criterium. Iemand op de gang zetten bijvoorbeeld is geen afzondering.

De afzonderingskamer is de kamer die gebruikt moet worden voor de afzondering. Deze kamer is een veilig ingerichte, specifiek daartoe bedoelde, hoog beveiligde ruimte. De persoon (leerling) kan deze kamer uiteraard niet zelfstandig verlaten (anders zou het geen afzondering zijn).

Fixatie is elke handeling of elk gebruik van materiaal die ervoor zorgt dat een persoon zich niet meer volledig vrij kan bewegen. De bewegingsvrijheid van de persoon wordt dus beperkt, verhinderd of belemmerd. De persoon kan ook niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid herwinnen.

Er bestaan drie vormen van fixatie, met name de fysieke interventie, de mechanische fixatie en de medicamenteuze fixatie.

Met fysieke interventie wordt bedoeld de fixatie door middel van een interventie waarbij de persoon door één of meerdere personen (bijvoorbeeld leerkrachten) op een fysieke wijze vastgehouden of geïmmobiliseerd wordt of waarbij de persoon op een fysiek gecontroleerde wijze verplaatst wordt of zich laat verplaatsen.

Mechanische fixatie is de fixatie door middel van het aanwenden van mechanische hulpmiddelen bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, welke niet zelfstandig door de persoon kan verwijderd worden. Hulpmiddelen voor het ondersteunen of corrigeren van de fysieke houding van de persoon bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, en die niet zelfstandig door de persoon kan verwijderd worden, worden niet beschouwd als mechanische fixatie tenzij deze hulpmiddelen buiten hun oorspronkelijke doelstelling gebruikt worden.

Medicamenteuze fixatie is de fixatie door middel van het acuut of chronisch gebruik van medicatie. In de bepalingen over afzondering en fixatie wordt medicamenteuze fixatie niet opgenomen in de definitie aangezien het beslissen tot en het toedienen ervan een medische handeling betreft, handelingen waar de Vlaamse decreetgever geen bevoegdheid toe heeft. Het toedienen van medicamenteuze fixatie is de uitoefening van geneeskunde. De Wet Uitoefening

Gezondheidszorgberoepen en de Wet Patiëntenrechten zijn van toepassing. Het is die wetgeving die in dat geval gevolgd zal moeten worden. Het is de federale wetgever die zal bepalen wie bevoegd is om bepaalde medische handelingen te stellen, maar in principe zal dat altijd een arts zijn, tenzij er bijvoorbeeld op grond van een koninklijk besluit verpleegkundigen of andere bekwame helpers onder toezicht van een arts door de federale overheid die bevoegdheid hebben gekregen.

Op een aantal situaties zijn de omschreven voorwaarden niet van toepassing. Het gaat om handelingen die een internaatsmedewerker stelt zoals ook een verantwoorde ouder die handeling zou stellen in overeenstemming met de leeftijd en het beslissingsvermogen van een leerling om hem te beschermen bij acuut en ernstig gevaar, bij potentieel gevaar of onaangepast sociaal gedrag.

Artikel 140

In artikel 40 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten werd de bestaande regeling voor de tussenkomst in de persoonlijke bijdrage (voorheen kostgeld) van de internen waarvan de beide ouders (of de enige ouder) een ambulante beroep hebben, overgenomen zonder een wijziging aan de doelgroep.

De bestaande doelgroep was echter beperkt tot de 'leerplichtige' interne (wat in artikel 40 ook zo staat). De registratie zoals die in artikel 15 is opgenomen wordt dan ook beperkt tot de beoogde doelgroep, de leerplichtige internen.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de "als vermeld in" geformuleerde verwijzing te vervangen door het legistiek meer correcte "overeenkomstig".

Dit artikel treedt in werking vanaf 1 januari 2024. Deze terugwerkende kracht is noodzakelijk om te vermijden dat de onderwijsinternaten overbodige bewijslast moeten aanleveren aan AGODI.

Artikel 141

Er wordt een extra hoofdstuk ingevoegd. De maatregelen inzake afzondering en fixatie zijn verboden behalve in zeer uitzonderlijke gevallen en als een maatregel genomen wordt, moeten de rechten van de leerlingen beschermd worden. Maatregelen inzake afzondering en fixatie kunnen bovendien nooit ingezet worden als sanctie of als straf en horen dus absoluut niet bij de bepalingen inzake preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting. Bijgevolg wordt er gewerkt met een apart hoofdstuk dat ingevoegd wordt na hoofdstuk 5.

Artikel 142

Er wordt een artikel 21/1 ingevoegd.

In paragraaf 1 wordt bepaald dat afzondering en fixatie verboden zijn behalve onder de voorwaarden die uitdrukkelijk bepaald zijn door het decreet. Volgens het internationale mensenrechtencontentieux zijn zowel fixatie als afzondering buiten een detentiecontext als straf of collectieve maatregel verboden en zullen

afzondering en fixatie in zo'n geval beschouwd worden als een vorm van onmenselijke behandeling. Afzondering en fixatie zijn enkel toegelaten bij ernstig en acuut gevaar, en mits instemming bij potentieel gevaar ter preventie van actueel en ernstig gevaar en voor de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van het kind.

Paragraaf 2 bepaalt dat een onderwijsinstelling verplicht is om een beleid inzake de preventie van afzondering en fixatie te ontwikkelen als het onderwijsinstelling inschat dat de kans reëel is dat ze een maatregel inzake afzondering of fixatie zal moeten nemen of al eerder een maatregel inzake afzondering en fixatie heeft moeten nemen .

Het principe is hier dat niet elke onderwijsinstelling geconfronteerd wordt met afzondering en fixatie. Daarom moet dus niet elke onderwijsinstelling verplicht worden om zo'n beleid te ontwikkelen.

Aangezien het beleid over de preventie van afzondering en fixatie deel uitmaakt van het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van het onderwijsinstelling en het reglement (waar een passage inzake de preventie van afzondering of fixatie moet worden opgenomen indien er maatregelen inzake afzondering of fixatie moeten worden genomen op dat onderwijsinstelling), zullen de ouders en de internen in principe betrokken zijn bij de ontwikkeling van het beleid.

Paragraaf 3 bepaalt dat voor er bepaald moet worden welke preventieve interventies en alternatieven er ingezet kunnen worden om het gebruik van afzondering en fixatie te vermijden.

Artikel 143

Er wordt een nieuw artikel 21/2 ingevoegd over afzondering en fixatie bij acuut en ernstig gevaar. Ook in dit geval is afzondering en fixatie in principe verboden tenzij onder de voorwaarden bij dit decreet bepaald.

De maatregel kan enkel als laatste redmiddel genomen worden, als er geen alternatief is. De maatregel moet zo kort als mogelijk duren en stopt als er geen ernstig of acuut gevaar meer is.

De maatregel gebeurt zo veel als mogelijk op maat van en in afstemming met de interne, en de situatie. De maatregel wordt dus zo goed als mogelijk aangepast aan de interne. Ook wordt er continu gezocht naar minder ingrijpende alternatieven.

Een onderwijsinstelling moet passende maatregelen nemen om medische bijstand te verzekeren, als die medische bijstand in het belang van het kind vereist is. Ook moet het personeel van het onderwijsinstelling tijdens de maatregel regelmatig contact met de interne hebben met de focus op het welbevinden van de interne.

Tenslotte wordt er bepaald dat afzondering steeds gebeurt in een afzonderingskamer.

Mechanische fixatie is verboden bij internen die jonger zijn dan 12 jaar. Ervaring binnen welzijn leert dat mechanische fixatie bij jonge kinderen vaak zorgt voor

een zeer traumatische ervaring. Daarom is mechanische fixatie bij die groep jonge internen verboden.

Paragraaf 2 bepaalt verder dat ouders zo snel als mogelijk moeten op de hoogte worden gebracht van de afzondering of fixatie. Na elke afzondering of fixatie volgt een nabespreking met de interne en met de ouders.

Artikel 144

Dit nieuw artikel 21/3 gaat over het toepassen van afzondering of fixatie bij potentieel gevaar, om te vermijden dat er sprake zal zijn van acuut of ernstig gevaar voor de interne of anderen of om de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van de interne te bevorderen.

Ook deze vorm van afzondering en fixatie is verboden tenzij er aan een aantal voorwaarden is voldaan. De eerste voorwaarde is dat er instemming moet zijn met deze vorm van afzondering en fixatie. Internen en ouders moeten instemmen. Enkel als de interne niet tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, is zijn instemming niet vereist. Zonder instemming is afzondering of fixatie verboden. De toepassing van de afzondering en de fixatie moet dus ook gebeuren op maat van de interne. De instemming met deze vorm van afzondering en fixatie is steeds herroepbaar. Het onderwijsinternaat communiceert transparant aan de internen en ouders hoe zij hun instemming kunnen geven met deze vorm van afzondering en fixatie en hoe zij desgevallend deze instemming kunnen herroepen.

Na het advies van de Raad van State werd toegevoegd dat deze instemming steeds schriftelijk en in beginsel voorafgaandelijk moet worden gegeven. De instemming is ten allen tijde herroepbaar.

Bovendien is er een nabespreking nodig en worden de ouders gecontacteerd. Zo maken we zichtbaar naar ouders en kind toe wanneer en waarom afzondering en fixatie ingezet zijn. Tijdens de nabespreking wordt niet alleen besproken wat er is gebeurd, maar worden ook de nodige afspraken gemaakt over hoe een toekomstige vergelijkbare situatie zal worden aangepakt. Ook de herroepbare instemming van de leerling en de ouders wordt er, met het oog op toekomstige situaties, besproken. Zo wordt verzekerd dat de instemming voldoende specifiek is.

Verder blijft het principe dat de maatregel een laatste redmiddel is, als er geen andere opties meer zijn en dat de maatregel zo kort als mogelijk moet duren. Er moet blijvend gezocht worden naar minder ingrijpende alternatieven. Het personeel van het onderwijsinternaat moet tijdens de maatregel regelmatig contact met de interne hebben met de focus op het welbevinden van de interne.

Voor deze vorm van afzondering geldt ook dat afzondering steeds dient te gebeuren in een afzonderingskamer.

Ook hier is het principe dat ouders zo snel als mogelijk op de hoogte worden gebracht. Ook moet er iedere keer een nabespreking zijn.

Artikel 145

Dit nieuw artikel 21/4 bepaalt de voorwaarden voor een afzonderingskamer.

Paragraaf 1 bepaalt de criteria van de afzonderingskamer. Een afzonderingskamer moet in de eerste plaats veilig zijn voor de internen. Er moet fysieke nabijheid op maat van de interne mogelijk zijn. Enkel het bevoegd personeel kan de kamer inkijken en betreden. Wie dat personeel is, bepaalt het onderwijsinternaat zelf. De afzonderingskamer moet ook oriëntatiemogelijkheden, lichtinval (hoeft niet per se natuurlijk lichtinval te zijn) en een aan de interne aangepaste tijdsindicatie bevatten.

De interne moet ook altijd rechtstreeks contact kunnen nemen met een personeelslid van het onderwijsinternaat. Communiceren moet mogelijk zijn. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden waaraan een afzonderingskamer moet voldoen verder verfijnen.

Artikel 146

Dit nieuw artikel 21/5 gaat over de registratie van maatregelen inzake afzondering of fixatie.

Elke keer dat er een specifieke maatregel inzake afzondering of fixatie wordt genomen, wordt die maatregel geregistreerd. Daarbij wordt er geregistreerd welk type maatregel (afzondering of fixatie) er genomen werd. De omstandigheden, de aanleiding of reden en uitgeprobeerde alternatieven worden opgenomen. Verder wordt het algemene verloop van de maatregel, het tijdstip van begin en einde van de maatregel, de tijdstippen van en observaties tijdens het toezicht en de communicatie met de interne opgenomen. Ook of de interne verwondingen heeft of als er derden verwondingen hebben, wordt geregistreerd. Als derden verwondingen hebben, dan zal de school in het kader van de GDPR, de identiteit van de derde waarschijnlijk niet kunnen opnemen. Ook worden eventuele opmerkingen van de interne en de ouders met betrekking tot het verloop van de maatregel opgenomen, net zoals de nabespreking.

Paragraaf 2 bepaalt waarom de verwerking van de persoonsgegevens rechtmatig is (noodzakelijk om de vitale belangen te beschermen). Het internationaal mensenrechtencontentieux onderstreept het belang van registratie. Ook de doelstellingen van de bewaring worden uitdrukkelijk bepaald en dan met name het vrijwaren van de rechten van de leerling en als element van interne kwaliteitszorg. Registratie zorgt er enerzijds voor dat de toepassing van de maatregel zichtbaar wordt. De interne en de ouders kunnen de toepassing van de maatregel ook controleren en in vraag stellen. Anderzijds laat registratie toe om data te genereren op verschillende niveaus. Voor het onderwijsinternaat kan de registratie als input voor de nabespreking van de maatregel met het personeel dienen en voor post-incident analyse van bepaalde casussen en voor de kwantitatieve analyses op alle uitgevoerde afzonderingen en fixaties en voor post-incident analyse van bepaalde casussen.

Paragraaf 3 bepaalt dat het onderwijsinternaatsbestuur de verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerkingen van de persoonsgegevens.

De VTC stelt in zijn luik over de kwaliteit van de regelgevende grondslag dat bij bijzondere categorieën van persoonsgegevens strengere veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden, met name het aanwijzen van categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens en garanderen dat zij het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht nemen. Daarom is er opgenomen dat het onderwijsinternaatsbestuur moet bepalen welke personeelsleden toegang kunnen hebben tot de gegevens en wordt er bepaald dat de vertrouwelijkheid van deze gegevens moet worden gegarandeerd.

Paragraaf 4 bepaalt de bewaartermijn van deze gegevens. Deze gegevens worden tien schooljaren na het einde van het schooljaar waarop de interne ingeschreven was, bewaard.

Naar aanleiding van het VTC-advies wordt verduidelijkt waarom voor deze bewaartermijn gekozen is. Door te kiezen van een bewaartermijn van tien jaar kunnen de onderwijsinternaten deze gegevens nog een tijd gebruiken in het kader van hun intern kwaliteitsbeleid en wordt de mogelijkheid gegeven aan ouders en internen om die gegevens nog later te consulteren als ze die gegevens nodig hebben in het kader van hulpverlening (bijvoorbeeld in welke situaties is er een grote kans dat een leerling een ernstig gevaar vormt voor zichzelf of anderen). Als laatste moet ook de onderwijsinspectie in het kader van haar doorlichtingen toegang kunnen hebben tot die dossiers en de onderwijsinspectie komt uiteraard niet elk jaar langs.

Onderwijsinternaten kunnen de gegevens onderling uitwisselen in het kader van intervisie en als element van interne kwaliteitszorg. Uiteraard moet hierbij de AVG gerespecteerd worden. Dat betekent dus dat die gegevens enkel gepseudonimiseerd zullen kunnen uitgewisseld worden.

Artikel 147

Met het decreet over de onderwijsinternaten worden er middelen rond aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering toegekend aan de onderwijsinternaten. Met deze middelen moet het mogelijk zijn om betrekkingen in wervingsambten in te richten, wat ook het geval was toen de regeling nog opgenomen was in de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016. Bij het tot stand komen van het decreet werd deze bepaling, per ongeluk, niet overgenomen. Om hieraan tegemoet te komen, wordt de bijkomende bepaling terug ingeschreven die het mogelijk maakt dat met de middelen aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering betrekkingen in wervingsambten worden ingericht.

Artikel 148

In artikel 40 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten werd de bestaande regeling voor de tussenkomst in de persoonlijke bijdrage (voorheen kostgeld) van de internen waarvan de beide ouders (of de enige ouder) een

ambulant beroep hebben, overgenomen zonder een wijziging aan de doelgroep (zie toelichting bij artikel 15), de werkwijze (via bijkomend werkingsbudget) en de procedure (hoe wordt aangetoond dat de interne behoort tot de doelgroep).

De in artikel 27 quater van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 opgenomen 'staat' en de 'voor-juist-verklaring-door-Agodi' werden dus ook overgenomen. Die werkwijze is echter achterhaald/overbodig omdat in Discimus geregistreerd kan worden dat de beide ouders, of enige ouder, een ambulant beroep uitoefenen.

Het recht op de tussenkomst in de persoonlijke bijdrage wordt nu aangetoond door een verklaring van de ouders (of de enige ouder) dat ze een ambulant beroep uitoefenen die door de Burgerlijke Stand ondertekend wordt. Het onderwijsinternaat moet deze verklaring bijhouden ter inzage van de verificatie.

Artikel 149

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie)):

- [Decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling](#).

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Werkgevers die reeds een personeelslid in dienst hebben voor wie momenteel de VOP-premie wordt ontvangen, blijven de VOP-premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd.

Omdat het decreet en besluit over maatwerk bij individuele inschakeling in werking treden op 1 juli 2023 moet ook de wijziging aan elk van de niveaudecreten ingaan op 1 juli 2023.

Artikel 150

Dit artikel wijzigt artikel 54 van het decreet over de onderwijsinternaten en neemt het niet volgen van de regels inzake afzondering en fixatie op in de opsomming van artikelen waarvan het niet volgen van die artikelen aanleiding geeft tot een sanctie.

Het is de onderwijsinspectie die moet vaststellen of er een schending is.

Hoofdstuk 21. Slotbepalingen

Artikel 151

De artikelen in dit decreet treden in werking op 1 september 2024.

Enkele artikelen hebben uitwerking met terugwerkende kracht. De motivatie daarvoor wordt bij het desbetreffende artikel toegelicht.

Brussel, 23 februari 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS